

Uydurmalar

və

həqiqət

*Ehtiyatlı
olun:
əsatirlərdir!*

COŞ MAKDAUELL VƏ BOB XOSTETLER

COŞ MAKDAUELL
VƏ BOB XOSTETLER

UYDURMALAR VƏ HƏQİQƏT

Giriş

Bəlkə də o, Pikasso kimi dahi idi. Lakin fərq onda idi ki, Pikasso şəkillər çəkirdi. Bizim qəhrəman isə saxta pullar. O, öz işinin mahir ustası idi. Onun peşəkarlığı haqqında əfsanələr gəzirdi. Saxta pulları möhürləmək üçün mükəmməl vəziyyətdə olan möhür dəstini toplamaq məqsədilə il boyu gərgin əmək sərf etmişdi. Baxmayaraq ki, onun möhürləri indiyədək hazırlananların ən yaxşısı idi.

Ələ keçirilən vaxt bu «sənətkar» onu tutmağa gələn xüsusi xidmət orqanı əməkdaşlarını sınamaq qərarına gəlir. Şəxsən düzəltdiyi 20–lik dollarları əsli ilə eynilik təşkil edən əskinazlarla yanaşı qoyaraq «Mərc gəlirəm ki, siz bu əskinazlar arasındakı fərqi tapa bilməzsiz» deyir.

Xəzinədar mübanisə etmir.

«Heç bir fərq yoxdur, — deyə o dillənir. — Nümunə üçün götürdüyünüz də saxtadır».

Bu gün əksər yeniyetmə məsihçilər də eyni səhvi təkrarlayır. Onlar valideynlərinin iman etdikləri şeyləri qeyd-şərtsiz qəbul edirlər. Kororanə dostlarının fikirlərinə şərik olurlar. Cəmiyyət tərəfindən qəbul edilən dəyərləri mənimsəyirlər. Məbədlərinə gələnlərin xarakterinə uyğun davranışları yamsılayırlar. Lakin bədbəxtçilikdən onların təqlid etdiklərinin əksəriyyəti əslində saxtadır, eynilə uğursuz qəlp pulkəsənlə olduğu kimi.

Enni Müqəddəs Kitabı ümumdünya ədəbiyyatının oxunan kitabları siyahısına salınması təklifinə kollecdə göstərilən münasibətdən hey-rətlənmişdi. Bir çoxları «yəqin, sən zarafat edirsən. Əlbəttə, Müqəddəs Kitabda bir neçə heyranedicə əsəti və əfsanələr var. Məgər bütün bunları ciddiylə alıb onlara inanmağımızı istəyirsən?» deyə öz fikirlərini bildirmişdilər.

On altı yaşlı Samanta heç düşünmədən «məsihçilər, buddistlər və müsəlmanlar arasında ele də böyük fərq yoxdur. Bütün dinlərin mahiyyəti eynidir: Hamımız cənnətdə olmaq istəyirik. Lakin ora düşmək

üçün müxtəlif yollar seçirik» nöqtəyi nəzərdən yayılan fikirlərə şərik çıxır.

Ken gənc oğlan və qızlar arasındakı münasibəti son dərəsədə adi hesab edirdi. Onun fikrincə, gənclər qırılmaz surətdə sekslə əlaqəli olurlar. «Nə qədər ki, bunu etməmişən, kişi deyilsən». Onun üçün seksual həyatın başlanğıcı — oğlanın kişi olmasından ötrü xüsusi həsr olunma ənənəsidir.

Stefaninin valideynləri ilə səmimi söhbəti onun əqidələrindən birinin üstünü açdı. «Nəyin yaxşı, nəyin pis olması barədə düşüncələrinizi zorla mənə qəbul etdirə bilməzsiniz, — deyə o, israr edirdi. Mənim on səkkiz yaşım var. Bəsdir, mənə öyüd verdiniz. Pis hesab etdiyiniz şey, o demək deyil ki, mənim üçün də pisdır».

Bəs həqiqət haradadır? Yalan haradadır? Yeniyetmə və gənclər addımbaşılı bu sualla qarşılaşırlar: valideynlər bir söz deyir, dostlar isə tamam başqa şeylərdən bəhs edirlər. Hollivud filmlərinin təbliğ etdiyi həyat tərzini məbəd günah kimi öyrədir. Bəzən bu, həqiqətdən də ədalətli olur. Lakin əksər hallarda bütün bunların əsasında uydurmalar dayanır.

Kitabımızın hər fəsli burada bəhs olunan mövzuya aid kiçik bir tapşırıq və müəyyən problemi açıqlayan Müqəddəs Kitab ayələri ilə yekunlaşır.

Müəlliflər ümid edir ki, kitabın səhifələrində yer alan əsatirlərin cəfəngliyinə əmin olduqdan sonra siz, «Məsihi Rəbb kimi ürəyinizdə müqəddəs tutub, daxilinizdə olan ümid barəsində sizdən hesabat istəyən hər kəsə cavab vermək üçün hazır olacaqsınız» (1 Peter 3:15). Bundan başqa qoy sizin imanınız elə inkişaf etsin ki, siz Allah Kəlamını təhrif edən və ya Ona qarşı olan, başqalarının etiraz niyyətlərinə səbəb olmayan qarşıdurmaya həmişə hazır ola bilərsiniz.

1.

Kosmik polis

Zəhlətökənlər haqqında uydurma

Bir çoxları Allahı qalaktikanın mərkəzində dayanaraq nəqliyyatın hərəkətini tənzimləyən və idarə edən kosmik polis kimi təsəvvür edir

«Ey, siz! Bəli, bəli sizinləyəm. Deyəsən, orada əylənməklə məşğulsunuz. Tez olun, yığışdırın bütün bunları».

«Bəs siz, videokassetlilər? Hansı yaş həddindəsiniz? Hələ on altı tamam olmayıb? Tez olun, səsizcə əlinizdəkini mənə verin».

«Bəs bu qaranlıq küncdə öpüşənlər kimdir, görəsən? Aha, bu sənsən, Sindi? Hə, Robert, sən də burdasan? Hm.. Başqa Kim ola bilər ki? Bir daha bunu görməyim. Heç olmazsa, mən bu bölgədə gözetçi olduğum vaxt».

Allah yalnız başqalarının həyatını zəhərləməklə məşğul olur. Axı, bizə lazım olanlar bir qədər nəşələndiricidir. Allah isə beləcə bizdəkiləri məhv etmək üçün səylə çalışır.

İblisi isə əyləncə sevən cin kimi təsəvvür edirik. Yumorist Filipp Uilson belə bir ibarə işlətməmişdi: «Cin məni buna vadar etdi». Belə təsəvvür yaranır ki, «dostumuz» iblis yalnız vaxtımızı xoş keçirməkdə bizə yardımçı olmaq haqqında düşünür.

Bu yalandır.

İblis üçün fərqi yoxdur, siz şənsiniz, ya yox. Ölənə kimi onun sizi görməyə gözü yoxdur. O, üstünüzə hücum çəkmək üçün bir fürsət axtarır. Həvari Peterin dediyi kimi, iblis daim kimisə aşırmaq üçün gəzir.

Turist dəstəsini müşayiət edən, Müqəddəs torpağı ziyarət etmiş bələdçi onlara bu ölkənin özəl xüsusiyyətlərindən bəhs edir: «Siz, yəqin ki, öz ölkənizdə çobanların yollarda, tarlalarda qoyunları qovmasını, sürünün ardınca getməsini görməyə adət etmişiniz. Lakin Fə-

ləstində əksinədir. Burada çoban yol göstərərək daim sürünün qarşısında gedir».

İlk qoyun sürüsünü gördükdə isə turistləri gülmək tutdu. Belə ki, bir nəfər sürünün qarşısında yox, onun ardınca gedirdi. Pərt olmuş bələdçi bu adamdan soruşdu: «Nə üçün sürünün arxasınca gedirsən? Həmişə mənə elə gəlib ki, Şərqdə çobanlar *sürünü öz ardınca aparır*».

«Tamamilə haqlısınız, — deyə yad adam dilləndi, — Çoban sürüsünü öz arxasınca aparır. Amma mən çoban deyiləm, qəssabam».

Bax belə, iblis qəssabdır. O, heç də sizə sevinc və ya zövq vermək həsrətində deyil. Onun yeganə nail olmaq istədiyi şey — sizi aşırmaqdır.

İsa Məsih hər şeyi yerbəyer etdi və:

Oğru (iblis) yalnız qarət etmək, öldürmək və tələf etmək üçün gəlir. Mənsə gəldim ki, onlar həyata, bəl həyata malik olsun.

Yəhya 10:10

deməklə bu əsətiri alt-üst etdi.

Sizə yaxşı olub olmamasının İblis üçün heç bir fərqi yoxdur. Onun yeganə istəyi — sizi oğurlamaq, öldürmək və məhv etməkdir.

Allah isə heç də sizin şən əhval-ruhiyyənizi korrılmaq niyyətində deyil. O istəyir ki, siz həyatdan tamamilə zövq alasınız. O istəyir ki, siz məzmur müəllifinin dediyi kimi, həyatda bütövlülük, sevinc, «səadət» hiss edəsiniz.

**Mənə həyat yolunu öyrədirsən,
Doyunca sevinc Sənin hüzurundadır,
Sağ əlində hər zaman səadət var.**

Zəbur 16:11

Özün əmin ol

Zəhlətökən haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaqdan ötrü aşağıdakı tapşırığı yerinə yetir.

Peterin 1-ci məktubunun 5-ci fəslindən 8-ci ayəni oxu. İblis bu ayədə necə təsvir olunur? Nə üçün?

Əyyubun kitabının 2-ci fəslindən 1–8-ci ayələri oxu. İblis Əyyubu sınamaq üçün necə plan hazırladı? Nə üçün?

Zəkəriyyə peyğəmbərin kitabından 3-cü fəslin 1-si ayəsini oxu. İsaya qarşı münasibətdə iblis özünü necə aparır?

Vəhydən 12-ci fəslin 10-cu ayəsini oxu. Bu ayədə iblisdən bəhs olunur. «Gecə və gündüz» o, nə edirdi? Əyyubun və peyğəmbər Zəkəriyyənin kitablarından indicə oxuduğun ayələrə əsaslanaraq «bizim məsləkdaşlarımız» dedikdə söhbətin kimdən getdiyini deyə bilərsənmi? Bu sözün sənə də bir aidliyi varmı?

2.

«Ulduzların müharibəsi»n- dən Lyukun Allahı

Allanın simasız güc olması haqqında uydurma

«**Q**um insanlar»dan xilas olan Lyuk Skayuolker Tatulin planetində spartalı Obay Van Kenobinin iqamətgahına düşür. Lyuk aydınlaşdırır ki, Obay Van bir vaxtlar maşın müharibəsində atası ilə birgə mübarizə aparmış həmin ceday cəngavərdir. Obay Van bir vaxtlar Lyukun atasına məxsus olan işıq qılıncını ona verir və söhbət əsnasında sirlə «güc» sözünü xatırladır.

«Güc?» — deyərək Lyuk soruşur.

Obay Van ona belə cavab verir: «Bilirsən, güc elə bir şeydir ki, cedaylara hakimiyyət verir. Bu bütün canlı varlıqları yaradan energetik sahədir. Bu, bütünlükdə bizi əhatə edir, hətta daxilimizdə belə yerləşir. Bütün qalaktika məhz bu gücün sayəsində saxlanılır».

«Ulduzların müharibəsi» filminin qeyri-adi serialarında da bu işin gündəlik ideyasının oxşarlığından bəhs olunur. Allahın hansısa «güc» olması fikrini bir çoxları dəstəkləyir. Belələri üçün Allah kainatı sirlə şəkildə düzür quran və onu idarə edən simasız və şəkilsiz halda olan «enerjidir».

Lakin bu, mövcud olan uydurmалardan daha birisidir.

Əlbəttə, Allah hər yerdə mövcud olan və kainatı idarə edəndir. Onun hüzüru hər yerdədir. Axı, O — Ruhdur. Lakin bu, o demək deyil ki, O, hansısa bir sirlə «güc», harada isə mövcud olan hiss edilməyən «enerji»dir. O, «nə isə müəyyən olunmayan» deyil. Allah necə səs-lənməsindən asılı olmayaraq, Şəxsiyyətdir.

«Məni sevəni Mən sevirəm — Allah deyir — Məni axtaran tapır». (Süleymanın məsəlləri 8:17). Fikir Verin, Allah şəxs əvəzliyindən istifadə etməklə Özü haqda nə deyir. «Məni... Mən... Məni...». Bu, hansısa «kosmik enerji»yə bənzəyirmi?

Müəyyən edilməmiş hansısa simasız güclə əlaqəsi olmayan Allah, Müqəddəs Kitabda Özünü bizə «İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı, Yaqubun Allahı» (Çıxış 3:15) kimi təqdim edir. O, Öz adını Musaya açıqlayır. Özünü yeniyetmə Şamuelə göstərir. Yeşaya ilə məbəddə danışır. O, Yeremyaya üz tutub: «Mən sənə ananın bətninidə surət verməzdən əvvəl tanıdım». (Yeremya 1:5). Həvari Pavel Onu «Mənim Allahım», padşah Davud isə «yetimlərin atası, dulların himayədarı» adlandırır. Eləcə də bütün məsihçilər «oğulluq Ruhu»nu alıblar, buna görə də Allaha «Abba, Ata» deyərək nida edə bilirlər. (Romalıları 8:15).

Allah həqiqi Allahdır. O, səninlə şəxsən maraqlanır. O, sənin adını da bilir. «Budur, O, xalqına nida edir — Mən sənin adını ovuclarımda həkk etmişəm» (Yeşaya 49:16). Həvari Peter deyir ki, «O, sizin qayğınıza qalır» (1 Peter 5:7). İsa deyir ki, «Sizin başımızdakı saçlar belə sayılıb». (Mata 10:30). Allah vəd verib:

Siz Məni çağıracaqsınız, gəlib Mənə dua edəcəksiniz, Mən də sizi eşidəcəyəm. Məni axtaracaqsınız, əgər bütün qəlbinizlə axtarsanız tapacaqsınız.

Yeremya 29:12-13

Allah şəxsən bu vədi sənə verib.

Özün əmin ol.

Bu tapşırıq Allahın simasız güc olması haqda uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmağınıza kömək edəcək.

Bu fəslin sonunda verilmiş, Yeremya peyğəmbərin kitabından 29-cu fəslin 12 və 13-cü ayələrini oxuyun. Bu ayələrdəki bütün şəxs əvəzliliklərini seçib ayırın (Siz... Məni.. Mənə.. Mən... sizi... və s.).

Yeremya peyğəmbərin kitabından bu fəsildə sitat gətirilən parçanı tap (Yeremya 1:5). Bu kiçik sitatda yer alan şəxs əvəzliyinin altından xətt çəkin.

Musanın İkinci kitabından Musa ilə Allahın görüşməsinə oxu (Çıxış 3:1–15). 6-cı ayədə Allah Özünü Musaya necə təqdim edir? 14-cü ayədə O, Özünü necə adlandırır? Bu ayələrdə Allah neçə dəfə «Mən» şəxs əvəzliyini işlədir («Mən» kəlməsi deyilən yerləri sayın və cavabı qeyd edin...)?

3.

Xeyirxah Şaxta Babao

Allahın Şaxta Babaya oxşaması haqda uydurma

«**H**ə, nə deyirəm ki, Ya Rəbb. Mövcud olduğunu mənə isbatlamaq üçün Sənə bir şans verirəm».

Yeddi yaşlı Bob çarpayısının qarşısında diz üstə çökmüşdü. O, var qüvvəsilə Allaha inanmaq istəyirdi. Buna görə də itaətsiz sarışın başını çarpazlaşmış əllərinin üstünə əyərək davam edirdi.

«Allahım, mən həqiqətən də Sənə inanmaq istəyirəm. Bax, səhər yuxudan durduğum vaxt çarpayımın altında milyon dollar görsəm, onda əmin olaram ki, Sən həqiqətən də mövcudsan».

O, milyon dolları heç əldə etmədi də.

Ola bilsin ona görə ki, onun üçün pul Allahdan daha üstün idi. Bəlkə də ona görə ki, pulları bir səhərin içində onun çarpayısı altına yerləşdirmək mümkün deyildi.. Axı, çarpayısı altında onsuz da onun üçün böyük bir əşya yığını vardı: «Monopoliya» oyunu, əsgərcik dağı, maqnitafon, qalaqlanmış çirkli paltarlar, toz basmış dovşan və ayı oyuncaqları.

Lakin hər şeydən əvvəl, o, səhər çarpayısı altında pul görə bilmədi. Ona görə ki, onun Allah haqqında təsəvvürü yanlış idi. Bob Allahı içki satan avtomata bənzədirdi: duanı söyləyirsən, sənin istəyini təsvir edən düyməciyi basırsan və budur, arzun yerinə yetir. Yaxud da o, Allahı uzaq qarlı çöllərdə oturub onun istəyini reallaşdırmığı gözləyən Şaxta Baba ilə eyniləşdirirdi. Əlbəttə ki, əgər kifayət qədər söylə dua etsə və inansa. Bu şərti yerinə yetirən kimi, yeddiyaşlı bu oğlana ürəyi istəyən hər şeyi Allah “alle-hop” göydən tullayacaqdı.

Hər şeyə rəmə, yeddi yaşlı uşaq üçün bu cür təsəvvürə malik olmaq tamamilə başadüşülən və üzrlüdür. Lakin təəssüf ki, bir çox yaşa dolmuş insanlar hələ də Allahı arzulanan malları satan xüsusi

ilahi avtomatla eyniləşdirməkdə davam edirlər. Belələri özlüyündə Allahı Şaxta Baba haqqında olan əsatinin hüdudlarından kənara çıxara bilmirlər.

Allah dualara hazır cavab verir. O deyir: «Məni çağır, sənə cavab verim». (Yeremya 33:3). O, hətta vəd edir: «...Məni çağırمامışdan Mən onlara cavab verəcəyəm, onlar hələ danışarkən Mən eşidəcəyəm». (Yeşaya 65:24).

Lakin dua qəpik deyil ki, istədiyini almaq üçün avtomata atasan, nə də ki, iman üstünə basmaq üçün lazımı düyməcik deyil. Allah bizim nazımız və şıltaqlığımızla oturub durmur. Yeddi yaşlı Bobun milyon dolları əldə etməsindən ötrü necə söylə dua etməsindən və buna var qüvvəsi ilə inanmasından asılı olmayaraq, o, onsuz da ertəsi gün səhər pulları çarpayısının altında tapmayacaqdı. Ona görə yox ki, Allah onu sevmirdi. Ona görə yox ki, Allah dualara cavab vermir. Hətta ona görə də yox ki, çarpayının altında pul üçün yer yox idi. Milyon hələ də peyda olmayıb. Ona görə ki, əslində Bob dua etmirdi. O, sadəcə fikrində arzu tutmuşdu.

Şaxta baba haqqındakı uydurmanın əksinə olaraq, Allah müftə hədiyyə və lütf paylayan səmavi avtomat deyil. O, xırda-xuruş istəklərimizin hamısından üstündür. Axı, O, hər şeyə qadir Məhəbbət təcəssüm etdirən Allahdır. O, istəyir ki, övladları Onun onlar üçün izhar etdiyi məhəbbətə cavab versinlər. Belə ki, biz əşyaları deyil, Onu sevek; Allahın tamahkarcasına edilən dualarımıza cavab verməsinə yox, Ona doğru can ataq. O, istəyir ki, biz milyon dollar alacağımıza görə deyil, Onu sevdiyimizə və Onun iradəsinə uyğun yaşayacağımıza görə Ona qarşı itaətli olaq.

Qəribə də olsa, Allahı ürəyimiz istəyən hər şeyi paylayan avtomat, yaxud xeyirxah Şaxta Baba kimi təsəvvür etməkdən vaz keçsək, onda Onun Sözü'nün vəd etdiyi kimi, «Ondan nə diləyiriksə alırıq, Ona görə ki, Onun əmrlərinə riayət edirik və önündə Ona məqbul olan işlər görürük» (1 Yəhya 3:22).

Özün əmin ol

Allahın Şaxta Babaya oxşaması haqda uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Aşağıda göstərilən hər bir ayədə dualara cavab almağın bir şərti göstərilib. Bu şərti bir sözlə ifadə etmək olar. Bu sözü ayənin qarşısındakı sətirdə yaz.

2 Şamuel 7:14 _____

Yeremya 29:13 _____

Mark 11:24 _____

Yaqub 5:16 _____

1 Yəhya 5:14 _____

4.

İsa Peyğəmbər

Xeyirxah müəllim haqqında uydurma

«**C**inlər, şeytanlar, əcinnələr! Xahiş edirəm, diqqətli olun!»
Uğursuz cəhənnəm mağaralarından birində keçirilən əxlaqsız mələklərin günahkar toplantısı açıq elan edildi.

«Onun qəddar böyüklüyünün sədrliyi altında keçirilən bu toplantı insani şəxsiyyətin düşmən ordugahımızı keçməsinin qarşısını almaq üçün hazırlanan strategiyanın müzakirəsinə həsr olunub. Mənfurun irəli sürdüyü təklifi müzakirə etməyi təklif edirəm».

İyrənc görünüşlü, hər yerini ziyil basmış cin irəli çıxıb iblis yığıncağına üz tutdu.

«Mənim nifrət dolu həmkarlarım, — deyə Mənfur sözünə başladı. — Mən təklif edirəm ki, bilavasitə okkultizm və bütün mümkün təriqətlərin təşkili nəzəriyyəsini yaymaqla məşğul olan alimlər Düşmənimizin Oğlunun «xeyirxah müəllim» olması fikrini genişləndirmək istiqamətində söylərini artıraraq qaranlıq padşahlığımızı işıqlandırınlar.

«Ay səni görüm.. Mənfur! — deyə sağ tərəfindəki oponenti dırnaqları üstündə duraraq ona acıqlandı. Düşmənimizin Oğlu ilə dostluq münasibəti güdən bu təklifinə görə, səni tikə-tikə etmək lazımdır». Mənfurun yanında dayanan bir neçə iblis ləzzətlə kor-kobud dodaqlarını yaladılar.

«Necə də səfehşən, — deyə Mənfur etiraz etdi. — Mənim təklifimdə heç bir dostluq münasibətindən söhbət belə gedə bilməz, — deyib qürurla çiyinlərini dartdı. — Mənim təklifim şeytani məharət tələb edir».

Daha bir cin ayağa qalxdı.

«Belə bir adi planı sən necə şeytani məharətlə hazırlanmış adlandırarsan?»

«Sadəcə ona görə ki, — deyə Mənfur cavab verdi, — Oğulu daha bir «xeyirxah müəllim» adlandırmaqla Onu Musa, Zərdüş və Məhəmmədlə bir sərəya qoymuş oluruq... Beləcə, bu, tərif şəklində lənət olacaq».

İzdiham mənfurun şeytani məharətlə hazırlanmış təklifinin mahiyyətini anlayıb sakitləşdi.

«Ay sizi axmaqlar... Məgər başa düşmürsünüz ki, insanlar Onun yalnız «xeyirxah müəllim» olmasına inansalar, onda bilməyəcəklər ki, O — Rəbdir, Onun təbiəti — İlahidəndir.

«Yox bir... — Deyingən adlı cin etirazını bildirdi. Onlar heç vaxt buna inanmazlar. Əslində Kim olduğunu O, hamıya açıqcasına başa salıb».

«Deyingən haqlıdır — deyə başqaları səs-küy salmağa başladılar. İnsanlarda Kitab var. Onlar Onun Özü haqda nə dediindən xəbərdardırlar: «İbrahim olmazdan qabaq Var Olan Mənəm» (Yəhya 8:58). Onlar Onun hələ dünya yaranmazdan əvvəl Atasını ilə bölüşdür-düyü izzət haqqında oxuyublar.

«Elədir ki, var, gicbəsər, — Deyingən əlavə etdi. İnsanlar bilir ki, O, insanların düşüncələrini və ürəklərinin dərinliklərində baş verənlərdən xəbərdar olmaq, eyni zamanda günahları bağışlamaq səlahiyyətinə malik olmasını elan edib. O, Özü şəxsən onlara deyib: «Mən göydən gəlmişəm». Onlar yaxşı bilir ki, O, ölülərdən dirilmək səlahiyyətinə malik olduğunu elan edib və Onun ölülərdən dirilməsinin şahidləri də var idi. Onlar bir o qədər də axmaq deyillər ki, hansısa adi bir insan, «xeyirxah müəllim» bu cür səlahiyyətə malik olsun».

«Bundan başqa, — təntənəli şəkildə Deyingən sözünə davam etdi, — əgər onlar Onun Özü haqda dediklərinin yalan olduğuna inansalar, onda O, «yaxşı müəllim» deyil... Onda O, ya yalançı, ya da ki, dəlidir.

Zalda gurultu qopdu. Mənfurla yanaşı dayanmış iblislər yenidən ağızları sulanmış halda səbirsizliklə məhkəmə hökmünün yerinə yitirilməsini gözlədilər. Lakin o, heç əzmini pozmadı.

«Nifrətə layiq dostlarımla diqqətinə tez-tez istədiyimizə nail olmağa imkan verən bir insani xüsusiyyəti çatdırmaq istəyirəm. Ölümə məhkum olunmuşlar həqiqəti bildikləri halda belə tez-tez yalnız seçirlər. Oğul Özü nitqində belə demişdir: «Əgər Musanı və

peyğəmbərləri eşitmədilsə, onlardan hansısa ölüldən dirilsə belə inanmayacaqlar».

Mənfur yerinə keçib özündən razı halda gülümsədi. Onu əhatəyə alan ac yalavac iblislər ümitsiz halda bir-birlərinə baxdılar.

«Mənfurun təklifi, — deyə sədr bağırı, — iblis yığıncağı tərəfindən bəyənildi. Bu andan etibarən «xeyirxah müəllim» haqda əsatinin yayılması cəhənnəmin rəsmi strategiyası kimi qəbul edilir».

Özün əmin ol

Xeyirxah müəllim haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün İncildəki ayələrdən İsanın Özü haqda dediyi sözləri sitat gətirməklə növbəti tapşırığı yerinə yetir.

- A.** Yəhya 10:18 «Onu (canımı) verməyə səlahiyyətim var; və onu yenidən almağa da səlahiyyətim var».
- B.** Mark 13:23 «...Budur, sizə hər şeyi əvvəlcədən söylədim».
- C.** Yəhya 8:51 «...Əgər bir kimsə Mənim sözümə riayət edərsə, əsla ölüm dadmayacaqdır».
- D.** Mark 13:26 «...İnsan Oğlunun buludlar içində böyük qüdrət və izzətlə gəldiyini görəcəklər».
- E.** Mark 2:28 «Buna görə İnsan Oğlu şənbə gününə də hakimdir».
- F.** Yəhya 4:25 «Qadın Ona dedi: «Bilirəm ki, Xristos adlanan Məsih gələcəkdir... İsa ona dedi: Səninlə danışan Mən, Oyam».

- G.** Yəhya 5:21 «Oğul da istədiyi kimsələrə həyat verir».
- H.** Luka 12:9 «Amma kim məni insanlar qarşısında inkar edərsə, mələklər qarşısında inkar olunacaqdır».
- I.** Yəhya 11:25 «Dirilmə və Həyat Mənəm; Mənə iman edən ölsə də, yaşayar».
- J.** Mark 2:10 «...İnsan Oğlunun yer üzündə günahları bağışlamağa səlahiyyəti olduğunu biləsiniz».
- K.** Matta 5:17 «Mən pozmaq üçün deyil, icra etmək üçün gəldim».
- L.** Luka 22:70 «Və hamı dedi: «Deməli, Sən Allahın Oğlusan?» O, onlara cavab verdi: «Dediyiniz kimidir, Mənəm».

5.

İsa — məşhur insandır,
vəssalam

Super ulduz haqqında uydurma

X əsrin 70-ci illərində səhnəyə qoyulan Endryu Lyuda Veberin «İsa Məsih super ulduzdu» operası böyük hay-küyə səbəb olmuşdu. Bəziləri bunu «küfr», digərləri isə «şah əsər» adlandırmışdı. Tamaşanın gedişatında Məcdəlli Məryəm İsa haqqında mahnı oxuyurdu. Sonralar bütün radiostansiyaların xitinə çevrilən bu mahnı «Heç bilmirəm, Onu necə sevim» adlanırdı.

Bu mahnıda Məcdəlli Məryəmin İsayə olan ehtiraslı romantik məhəbbəti (baxmayaraq ki, Müqəddəs Kitabda bu haqda heç bir işarə və ya ehyam belə yoxdur) təsvir olunur. Hələ bu azmış kimi, mahnının sözlərində İsa haqqında yayılan əsatirə zidd olaraq, Məryəmin dilindən «O — insandır. O, *ancaq* insandır» səsləndirilirdi.

Bu əsatirdir.

İsa həqiqətən də insandır. O, qadından, mal-qara üçün nəzərdə tutulan tövlədə doğulmuşdu. Əgər sizlərdən kimsə tövlədə olubsa, onda İsanın bu dünyaya göz açdığı vaxt necə bir qoxunun əhatəsində olduğunu təsəvvür etmək yəqin ki, onun üçün çətin olmaz. O, bu dünyaya məhz bu cür kəskin qoxunun içində göz açmışdı.

Lakin super ulduz haqqında uydurmanın əksinə olaraq, insani təbiət İsanın təbiətinin yalnız bir hissəsidir. Müqəddəs Kitab Onun təbiətinin ikiliyi haqqında açıq — aydın deyir: «Məsih İsa necə düşündü, siz də elə düşünün. Allah surətində olduğu halda O Özünü Allaha bərabər tutmağı bir haqq saymadı. Lakin Özünü heç etdi və qul surətinə salıb insanlara oxşar oldu» (Filiplilərə 2:5–7).

Əsrlər boyu insanlar İsanın təbiətinin ikiliyini dərindən anlamaq üçün ciddi səy göstərirlər. Çox vaxt məsihçilər (məsihçilərlə yanaşı Lyuda Veber kimi istedadlılar) İsanın insanlığına böyük önəm verdiklərindən Onun ilahilyini kölgələmiş olurlar. Bəziləri isə əksinə,

Onun insani təbiətini heçə endirirlər. Nəticədə, əksər insanlarda İsa Məsih haqqında məhdud təsəvvür formalaşır. Allahın Kəlamı isə heç bir şübhə yeri qoymur. «O — Allahdır» (Matta 1:23), eyni zamanda bu sözün tam mənasında «O, İnsan olan İsa Məsihdır». (1 Timoteyə 2:5).

Klassik ərəb nağılı «Min bir gecə»də bəhs olunur ki, Bağdadın xəlifəsi xalqının dolanışığını əlüstü öyrənmək üçün tez-tez kəndli paltar geyinib şəhərin küçələrini gəzərmiş. İsa isə bu xəlifənin elədiyi ilə müqayisəyə gəlməyəcək dərəcədə böyük şey etdi. O, Öz sağlıq mövqeyini müvəqqəti olaraq qurban etmədi. O, «qul surətini aldı». O, göydən yerə enən Allah, şahların Şahıdır.

Müəllimi ilə bərabər tozlu yollarda irəliləyən, Onun kimi kasıbsayağı yeməklərlə, balıq və çörəklə qarını doyduran İsanın şagirdi Yəhya insan kimi tanıdığı Şəxs haqqında belə yazır:

Başlanğıcda Kəlam (İsa) var idi. Kəlam (Kəlam — Allahın Öz qulları ilə ünsiyyət yaratdığı, Özünü onlara tanıtdığı Vasitə) Allahla birlikdə idi. Kəlam Allah idi.

Yəhya 1:1

Müjdəsinə bu məşhur kəlmələrlə başlayan Yəhya «Kəlam» adı altında kimi nəzərdə tutduğuna dair heç kəsdə şübhə buraxmır.

Kəlam bəşər olub, lütf və həqiqətlə dolu olaraq aramızda məskən saldı; biz də Onun ehtişamını — Atadan gələn vahid Oğulun ehtişamını gördük.

Yəhya 1:14

Özün əmin ol

Super ulduz haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün bu tapşırığı yerinə yetir.

İsa və şagirdləri bəşəri sitayişə kimin layiq olmasını yaxşı bilən yəhudilər idilər. Müqəddəs Kəlamdan verilmiş

açıqlamaları oxuyub qarşısında bu ayələrə istinad edərək kimə sitayiş etmək lazım olduğunu yaz.

Çıxış 20:3 _____

Qanunun təkrarı 6:14–15 _____

Luka 4:8 _____

İndi isə Müqəddəs Kitabdan sitat gətirilən bu ayələri oxuyub kimə sitayiş etmək lazım gəldiyini göstərin.

Matta 2:2,11 _____

Matta 28:17 _____

İbranilərə 1:6 _____

Beləliklə, Müqəddəs Yazı yalnız Allaha sitayiş etmək haqda dəqiqliklə deyir. Bəs sənin fikrincə, İsa haqqında deyilən ayələrə istinad edərək hansı nəticəni çıxarmaq olar?

6.

İncə təbiətli İsa

Mülayim və rəhimli İsa haqqında uydurma

Əgər siz İsanın iradəcə zəif olduğunu və mülayim səslə danışdığını, yaxud çox vaxt rəssamların öz əsərlərində təsvir etdiyi kimi, zərif, incə əllərə malik təsəvvür edirsinizsə, onda yanılırsınız.

Düzdür, O, göydəki quşları, tarlalardakı zanbaqları gözəl vəsf edən şair idi. O, həm də çörək bişirən qadın, tor atan balıqçılar haqqında hekayələr qoşan gözəl Rəvayətçi idi. Düzdür, O, körpələri dizləri üstə yellədən, onları şənləndirən mehriban Nazaretli idi. O, qanunşünasların önündə heç bir söz söyləmədən dayanaraq acı təhqirlərə tab gətirən həqiqi dinməz Əsir idi. Bununla belə, İsa əsl kişi idi. Qabar əlli dülgər idi. Səhralarda uzun müddət sərgərdan gəzməyə adət etmiş səyyah idi. Dövrünün rüsvətخور qanunşünaslarına kobudcasına fikrini deyərək onları «bəzədilmiş qəbirlər», «kor bələdçilər», «gürzələr» adlandıрмаğdı bacaran cəsarətli bir kişi idi. Müqəddəs Kitab tədqiqatçısı C. B. Filips demişdir:

Çox təəssüf ki, məbəd üçün layiqli bir himn yazmaq üçün «uşaq» sözü ilə qafiyə təşkil edən çox az söz tapmaq olur. Əks halda, əksəriyyətimizə hələ uşaq ikən öyrəndiyimiz mahnının nəqarətini belə tez-tez eşitmək lazım gəlməzdi.

Xeyirxah İsa körpə uşağa baxır,

Mülayim və həlimliklə baxır.

Görünür, biz qəsdən — heç tərəddüd etmədən dövrünün din adamlarının ikiüzlüyunü ifşa edərək meydan oxuyan insani baxışları xarakterizə etməkdən ötrü; azğınlaşmış izdihamın arasından sağ-salamat qurtulmağa cəsarəti çatan insana; Hakimiyyət nümayəndələri tərəfindən cəmiyyət üçün təhlükəli göründüyü hesab edilən çox dəyərli

bir insana; Ona yaxşılıqlar diləyən dostlarının yalvarışlarına əhəmiyyət verməyərək bilərəkdən Onun üçün ölüm kəsb edən şeyə qəsdən üz tutan bu qədər cəsarətli bir insana «həlim» sözünü şamil edirik.

Bir çoxlarının İsayə qarşı adət etdiyi zəif, həssas və arvadsifət – təsəvvürləri növbəti uydurmadan başqa bir şey deyildir. O, həqətən də xeyirxah olub. O, sadə olub. Lakin Onun xeyirxahlığı və sadəliyi zəifliyinin göstəricisi deyil. Əslində isə bu, nəzarətdə olan gücün əlamətidir.

Müjdəyə əsasən, İsa Yerusəlimdə Allahın məbədinə girərkən orada gördüklərindən bərk qəzəblənmişdi və tacirləri qovaraq onları məbəddən uzaqlaşdırmışdı (ola bilsin, bu, yeganə hadisə deyildi). Onlardan bir kimsə nə üsyan, nə də ki, bu ədalətli qəzəbin partlayışını dəf etməyə cürət etmədi. Baxmayaraq ki, bu hərəkəti Onun yerinə bir başqası etmiş olsaydı, çox sərt şəkildə cəzalandırılardı. Markın Müjdəsində də deyildi kimi, İsa nəinki öyrətməkdən ötrü, həm də ticarətçilərin geri qayıtmasının qarşısını almaqdan ötrü məbəddə qaldı. İsa pisliliyə qarşı həlimliklə davranmadı. O, ikiüzlülərə qarşı mülayim olmadı. O, pisliliklərin qarşılığında rahatlıqla gülümsəmədi.

Əlbəttə, İsa körpələri sevən və onları böyük məmnuniyyətlə dizləri üstə saxlayan insandır, lakin eyni zamanda düşmənlərinin üzünə təmkinlə baxan Kəsidir.

Özün əmin ol

İsanın mülayim və rəhimli olması haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Lukanın Müjdəsindən 13-cü fəslin 31-33-cü ayələrini oxu. Onun həyatı üçün təhlükə olduğunu söyləyən fəriseylərə İsa necə cavab verir? O, Hirodu necə adlandırır? Bu hadisə İsanın çox güclü bir xarakterə malik olmasından xəbər vermirmi?

Mattanın Müjdəsindən 23-cü fəslin 1-39-cu ayələrini oxu. Fəriseylər və qanunşünaslar haqqında danışarkən İsanın

sözlərinin gücünə və qərəzsizliyinə diqqət yetir. İsanın onlara verdiyi ləqəbləri sadala.

Ayə 13 _____

Ayə 16 _____

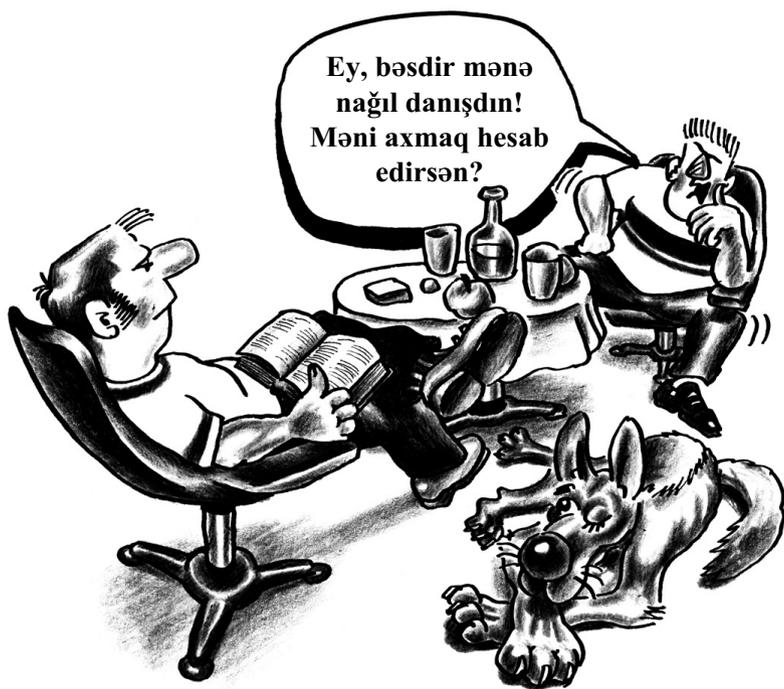
Ayə 17 _____

Ayə 19 _____

Ayə 33 _____

7.

Xəyalpərəst İsa

Göylərdə uçan İsa haqqında uydurma

«**Q**ulaq as, cavan oğlan, — deyə Den məni süzə-süzə dilləndi, — iki min il öncə yaşayan və vaxtının çox hissəsini ağ libasda ətraf aləmdə veyllənməklə və insanlara lətifələr danışmaqla keçirən bir kimsənin mənim həyatımı dəyişə biləcəyi haqda uydurma rəvayətlərinlə zəhləmi tökdüyün bəsdir». O, əlini boğazına aparıb bütün bunların onu necə bezdirdiyini göstərdi.

«Mənim belə cəfəngiyyata qulaq asmağa heç vaxtım yoxdur, — deyə o, davam etdi. Demək istəyirəm ki, İsa haqqında bütün bu əhvalatlar müxtəlif təmsilləri dinləməyi sevən arvad və uşaqların xoşuna gələ bilər, hətta onların işinə də yarayar. Amma mənə çətin ki.. Bir maşının təcili nasazlığını ayırd edən, digərinin mühərrikini təmir edən bir gəncə İsanın heç bir əlaqəsi yoxdur».

Den bu gün bir çoxlarının İsa haqqında düşündüklərini təkrarlayırdı. Onlar üçün İsa eynilə avtomobilin cihazlar panelində yerləşdirilən, başı üzərində nur olan ağ libaslı gülümsəyən plastik fiqurlardan biri kimidir. Belələri deyir ki, «İsa göylərdə uçanlar üçündür. Lakin Onun universitetdə fizika öyrənənlərlə, fabrikdə işləyənlərlə və uşağının dişləri üçün plastin lazım olanlarla heç bir əlaqəsi yoxdur». İsanın müasir dünya ilə münasibəti sanki oyuncaq raketlərin kosmosa uçuşu kimidir.

Bu uydurmadır.

Həqiqət isə odur ki, belələri ömürlərini xəyal və dalğınlıq içərisində keçirən konfusiçilik və buddizm kimi qeyri-məsəhəçi dinlərin banilərindədir.

İsa isə zəhmətkeş olub. O, dülgər idi. Özlüyümdə Onun emalatxanasını təsəvvür edirəm: qapısı Nazaretin tozlu küçələrindən birinə açılır. Girişdə isə «Yusifin oğlu — Dülgər İsa» yazılıb. Mən Onun

dülgər dəzqahına sıxılmış sidr ağacından olan lövhənin üzərinə əyil-diyini görürəm. Əynində dəridən önlük, alnında isə tər damcıları parıldayır. O, bıçağın ardınca dartınır, sonra isə taxta çəkici götürür. Emalatxananı döşəməyə səpilən sidr ağacının yonqarlarının iyi bü-rüyüb.

Nazaretli İsa on səkkiz ildən artıq bir vaxt dülgər işləməklə bu işin ağırlığını hiss etmişdi. Onun əlləri qüvvətli əzələlərə malik idi, ovuclarında isə döyənəklər əmələ gəlmişdi. O, həm də iş qurmaq istəyənlərə — smeta tərtib etmək, sifariş qəbul etmək, qiymət təyin etməkdə də bir nümunə idi.

O, ailə qaygısı çəkməyin nə olduğunu da yaxşı bilirdi. Yusifin ölü-mündən sonra Onun himayəsində azyaşlı bacı və qardaşları qalmışdı. Heç şübhəsiz, O, uşaqları geyimlə təmin etməyi və ya bazarda malın qiymətini aşağı salmağı da bacarırdı.

Nazaretli İsa hansısa xəyalpərəst müqəddəs deyildi. Onun dünyası da bizimki kimi, tozlu və çox vaxt yaman qasıqlı olurdu. Əlləri çirkli olurdu. Çox vaxt quru torpağın üstündə yatmalı olurdu. Bu dünyadakı ömrü başa çatanda isə O, əzabverici bir ölümə məhkum olundu. Bu mənada İsa ilə sənin həyatın arasında böyük fərq var. Onun həyatı və ölümü «Ona iman edənlərə» (Yəhya 3:16) bağışlanma və xilas gətirdi.

Özün əmin ol

İsanın göylərdə uçan bir xəyalpərəst oduğu haqda uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaqdan ötrü aşağıdakı tapşırığı yerinə yetir. Markın Müjdəsində 6-cı fəslin 1-6-cı ayələrini oxu. İsanın Nazaretdən olan həmyerliləri Onu necə görməyə adət etmişdilər? O, onlar üçün

- ✓ Tərkidünya
- ✓ Xəyalpərəst

- ✓ Müqəddəs rahib
- ✓ Zəhmətkeş bir insan idimi?

Verilən bu parçadan İsanın bacı və qardaşları haqqında deyilən yerləri qeyd et (eyni zamanda paralel olaraq Mattanın Müjdəsi 13:53–83-də qeyd et). Onların İsadan yaşca kiçik olduğunu söyləmək olarmı? Verilən bu parçada onların İsadan kiçik olmasını və əvvəlki kimi Nazaretdə evlərində yaşamasını təsdiqləyən daha bir söz varmı?

8.

Ağdərili İsa

İrqi cəhətdən üstünlük haqqında uydurma

Amerikalıların və avropalıların böyük əksəriyyəti Nazaretli İsanı Çarlton Xestona və ya Uilyam Defoya bənzər təsəvvür edirlər. Şabalıdı saçlı və qonur gözlü yaraşığı kimi...

Ən əsası isə əlbəttə ki, ağdərili olmaqla... Şərq üslublu. Bəlkə də bir az gündən qaralıb, amma ağdərili olması lap yəqindir. Bu cür «ağ» növlərə Kaliforniyada, yaxud Minneapolisdə, və yaxud da Pioriide (İllinoys ştatı) rast gəlmək mümkündür.

Lakin bu, uydurmadır. Bu uydurmanı yaymaqdan ötrü bir çox insanlar və hərəkətlər sıx birləşmişlər. Ku-kluks-klan ağdərili protestantların qaradərili və yəhudilər, ümumiyyətlə, digərləri üzərində üstünlüyə malik olduğunu təlqin edir. Onlardan bəziləri lovğalanır ki, İsa onların tərəfindədir, çünki, O da onlar kimi ağdərili olub.

Hitler nasist hərəkəti yenidən yarandığı vaxtlar xalqı yəhudilərə qarşı qaldırmaqdan ötrü İsanın ölümündən əsas arqument kimi istifadə edirdi. Nasistlərin «Müjdəsi» ağ dərilərin başqalarının üzərində üstünlük təşkil etmələrinin səbəblərini təfəsilatı ilə izah edirdi. Əlbəttə, onlar da özlüyündə İsanın onlar tərəfində olmasını təsəvvür edirdilər. Axı, sonunda O da «ağ» olmuşdu, elə deyilmi?

Səlib (Xaç) yürüşləri. İnkvizisiya. Çar Rusiyası dövründəki qırğınlar. Əsirlərin yeni dünyaya gətirilməsi. İrqi üstünlüklər haqqında əsatirlər tarixdə bir çox iyrenc cinayətlərin və vəhşiliklərin səbəbinə çevrilmişdi.

İrqi üstünlüklər haqqındakı uydurmalar bu gün də mövcuddur. İnsanlar əvvəlki tək İsanı ingilis-sakson cizgililərin xilaskarı kimi təsəvvür edirlər. Onlar Onu zərif çəhrayı rəngli dəridə təsvir edirlər. Onlar İsanın zahiri görünüşünü, üstünlük dərəcəsini və avro-amerika

təsəvvürlərini təlqin edən ənənələrini Onunla əlaqələndirirlər. Lakin İsa ağdərili və orta təbəqəyə mənsub deyildi.

Ehtimallara görə, orta Amerika və avropalıları nisbətdə İsanın dərisinin rəngi daha tünd idi. O, yəhudi kimi doğuldu, yəhudi kimi yaşadı və ömrünün sonuna kimi yəhudi kimi də qaldı. Bütün Orta Şərqlərinin nümayəndələri kimi, Onun qarabuğdayı dərisi bəlkə də Pilatın və ağdərili romalıların qarşısında dayananda daha da qaralmış görsənirdi.

Baxmayaraq ki, İsa dünyamıza müəyyən olunmuş yerdə, müəyyən olunmuş vaxtda gəlmişdi və müəyyən olunmuş irqi əlamətlərə sahib idi, (amerikalıların irqi xüsusiyyətləri hollivud filmlərində göstərilməsi qəbul edilənlərdən daha çox fərqlənir) O, sözün əsl mənasında irqi hüduzlardan yüksəkdə dururdu.

O, yəhudi idi, lakin eyni zamanda samariyalı qadınla sərbəst və çox hörmətlə danışırdı.

Adət ənənələr yəhudilərə başqa dindən olanların evlərinə getməyi qadağan edirdi. Bununla belə, romalı yüzbaşı gəlib ağır vəziyyətdə evində xəstə yatan quluna şəfa verməsi üçün İsayə yalvaranda, O, «Mən gəlib onu sağaldaram» dedi. (Matta 8:7).

Qızını sağaltmasından ötrü İsayə yalvararaq Onun arxasınca düşən qadına (hələ qədim vaxtlardan kənanlılarla yəhudilər düşmən idilər) O, bu qadının nə qədər böyük imana malik olmasını demiş və onun qızını sağaltmışdı.

İsa Özü də irqi ayrı-seçkiliyin qurbanı olurdu. Bir dəfə Onun yolu samariyalıların kəndlərindən keçməli idi, lakin samariyalılar israili olduğunu bilib Onu qəbul etməmişdilər.

İsanın insan kimi düşdüüyü cəmiyyətdə insanlar 3 əsas əlamətə görə fərqləndirilirdilər. Onların hüquqları, imtiyazları və vəziyyətləri milli xüsusiyyətləri (yəhudi və ya qeyri yəhudi olması ilə), təbəqələri (qul və ya azad insan) və cinsi xüsusiyyətləri ilə müəyyənləşdirilirdi. Lakin buna baxmayaraq, İsa keçmişin mənfi rəyləri ilə radikal uyğunsuzluğu göstərən Xoş Müjdə xəbərini gətirdi. Pavel bu fikri aydın şifahi formada ifadə edərək yazırdı:

Siz hamınız Məsih İsayə olan iman vasitəsilə Allahın övladlarısınız. Çünki vətəzədə Məsihlə birləşən hamınız Məsihə bürünmü-

sünüz. Artıq Yəhudi ilə Yunan, qulla azad, kişi ilə qadın arasında fərq yoxdur. Çünki hamınız Məsih İsada hamınız birsiniz.

Qalatiyalılara 3:26–28

İsanın ardıcılıları dərisini rənginə və ya hansısa fiziki əlamətində olan oxşarlığa görə deyil, insanları onların cinsindən, mövqeyindən, irqindən asılı olmayaraq qəbul edərək sevməkdə Onun kimi olmalıdırlar.

Bu gün bizim üçün doğulan Körpəni —
Ağ oğlan ağ görür.
İsanı zanbaq kimi,
Qardan da ağ görür.

Məryəmin oğlu balaca Məsihi,
Qara oğlan qara görür.
Dünyanı göz yaşlarından
Xilas edəni qara görür.

Dar və tüstü kimi tünd gözləri ilə,
Sarı oğlan İsanı sarı görür.
Duada qarşısında əyilərək
Sarı oğlan İsanı sarı görür.

Göylərdən enmiş Xilaskarı,
Qırmızı oğlan qırmızı görür.
Müjdə xəbəri oxuyur mələklər,
İsanı qırmızı oğlan qırmızı görür.

Dünyanın müxtəlif rəngli uşaqlarına
Bu şəkil belə görünür:
Onlara oxşar sima — axurda yatan İsa
Onun təbəssümündə xoşbəxtlik, rahatlıq var.

Atanın məhəbbətini bizlərə Açı, —
Bet-Lexemdə gecə doğulan Şəxsə

Məhəbbətlə ürəklərimizi gətirib
Problemlərdən azad ola

«Onu uşaqlar görür», sözləri Uaylı Xatson, musiqisi Alfred Bertanındır. TRO müəllif hüququ, 1954 (bərpa edilmişdir), 1957 (bərpa edilmişdir), Hollis Musik, Inc., New York, N. Y.
Used bu permission

Özün əmin ol

İrqi üstünlük haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Müqəddəs Kitab ayələrindən verilmiş aşağıdakı sitatlar bu fəsildə xatırladılan Əhdi — Cədid ayələrinə və ya epizodlarına aiddir. Hər bir fəsli oxu. Bu yer üçün ayrılmış əsas fikri və bu fəslin kənarında Müqəddəs Kitaba uyğun sitatları qısaca yaz.

1. Luka 9:51–56 _____
2. Yəhya 4:1–26 _____
3. Qalatiyalılara 3:26–28 _____
4. Matta 8:5–13 _____
5. Matta 15:21–28 _____

9.

Tək yeganə

Müqəddəs Kitabın sadəcə yeganə möhtəşəm kitab olması haqqında uydurma

Yəqin ki, siz bu sözləri eşitmişiniz. Bəlkə də bir neçə dəfə... Adətən insanlar ruhi xəstələrlə məhz bu cür danışırlar: «Siz müntəzəm olaraq Müqəddəs Kitab oxuyursunuz? Çox maraqlıdır».

Başqa bir vaxt isə, kimsə çiyinizə vuraraq (adətən, onu bəyəndiyini bildirməkdən ötrü küçüyü belə vururlar) deyəcək: « Hə... Müqəddəs Kitab... Bu yaxşıdır. O, «İliada» və «Odisey»dən daha faydalıdır.

Əlbəttə, zaman keçdikcə siz kitab rəfində Müqəddəs Kitabın Sinodal tərcümə variantı üçün yer ayırması ilə öyünən professor və müəllimlərlə qarşılaşacaqsınız. Əslində isə bu, bir dəfə də ələ götürülməyən toz basmış nüsxədir. Lakin bununla belə, o, orada Platonun «Dövlət»i, Vergiliyanın «Eneidoy»u və Şeksperin əsərlərinin tam külliyyatı ilə yanaşı durur. Bütün kitablar öz yerindədir və onların arasında ədəbiyyatın «ən böyük» şah əsərlərindən biri olan Müqəddəs Kitab da var.

Bu, uydurmadır.

Müqəddəs Kitab — şah əsərlərdən biri deyil. Belə bir kitab artıq mövcud deyil. O, yeganə, tək kitabdır. Əgər sizin ədəbiyyat müəlliminiz bu kitabı digər kitablarla birlikdə eyni rəfdə, eyni cərgədə yerləşdirmək istəyirsə, onda yaxşı olar ki, müəlliminizə Müqəddəs Kitab üçün yeni bir kitab şkaflı almasını məsləhət edəsiniz. Və bu kitabı şkaflın ən yüksək rəfinə qoysun ki, o, orada tək və yeganə olaraq qalsın.

Müqəddəs Kitab nadir kitabdır.

Sidni Kolet özünün «Müqəddəs Kitab» haqqında hər şey» kitabında qırx iki il ərzində şərq ədəbiyyatını öyrədən professor Montiro Uliyamsdan sitat gətirir. O demişdir: «Əlbəttə, əgər çox istəsəniz, bu kitabları stolunuzun sol küncünə qoya bilərsiniz. Amma sağ küncü

Müqəddəs Kitabınız üçün saxlayın. Onu digərlərindən kənar bir yerdə saxlayın. Beləcə... Onu və Şərqin müqəddəs kitab adlandırdıqlarını digərlərindən heç bir kitaba xas olmayan çox böyük ziddiyyətlər ayırır».

Müqəddəs Kitab — ədəbi yaradıcılığın zirvəsidir. Bəzi kitablar həyatda baş verənləri yazır; Müqəddəs Kitabda baş verənləri yazmaqdan ötrü isə on altı əsr vaxt lazım olmuşdur. Bəzi kitablar alimlər qrupunun birgə zəhmətinin bəhrəsidir; Müqəddəs Kitab isə müxtəlif peşədən və təbəqədən olan 40-dan artıq müəllifin zəhmətinin bəhrəsidir. Onu şahlar, kəndlilər, filosoflar, balıqçılar, dövlət xadimləri və alimlər yazmışdır. Onu səhrada və yerin altında, saraylarda, təqib, hərb və sülh vaxtlarında yazmışlar.

Müqəddəs Kitab üç qitədə araya ərsəyə gəlmiş və üç dildə yazılmışdır. Onda yüzlərlə müxtəlif mövzudan bəhs edilir. Onda səmimi poetik sətiirlər, tarixi hadisələrin təfərrüatları, sox maraqlı tərcümeyi hallar, məktublar, xatirələr və peyğəmbərliklər yer alıb. Bununla belə, müxtəlif kitabların ayrı-ayrı hissələrə parçalanmaması çox təəccüblüdür. Belə bir tamlıq birinci səhifədən sonuncuyadək eyni bir hadisənin inkişafı sayəsində əldə edilir. Bu, Allah tərəfindən insanın satın alınması prosesidir.

Bir dəfə yanıma «Qərbin böyük kitabları» başlığı altında silsilə kitab buraxan nəşriyyatın nümayəndəsi gəlmişdi. O, bu silsilədən olan kitabları satmaq üçün satıcı axtarırdı və onlar haqqında mənə danışmaqdan ötrü 5 dəqiqə vaxt itirdi. O, qurtaran kimi mənə ona düz yarım saat dünyanın ən böyük kitabı haqqında danışdım.

Mən ona kiçik bir tapşırıq verdim: bu silsilədən eyni təbəqəyə, nəsələ, dövrə məxsus olan, eyni ölkədə yaşayıb yaranan, eyni dildə danışan, eyni xasiyyətə malik olan, böyük mübahisələrə səbəb olmuş oxşar mövzular yazan on müəllifin adını açıqlamasını istədim.

Sonra ondan soruşdum: «Bir məsələyə dair müəlliflərin baxışları üst-üstə düşərmimi?»

Kişi bir qədər yubanmış halda «Xeyr!» dedi.

Belə olan halda, mən soruşdum: «Belə isə onların kitabı nəyə bənzəyirdi?»

Bu dəfə fikirləşmədən «Müxtəlif mətnlərin yığımina!» deyər cavab verdi.

İki gündən sonra bu insan öz həyatını Məsihlə birləşdirdi. Çünki o, Müqəddəs Kitabda yazılanları və onların unikallığını dərk etmişdi.

Özün əmin ol

Müqəddəs Kitabın sadəcə yalnız möhtəşəm kitab olması haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün aşağıda göstərilən ayələri oxu. Bu ayələrdə Müqəddəs Kitab kitablarla deyil, hansısa əzəmətli bir qüvvə ilə müqayisə olunur. Hər ayəni diqqətlə oxu. Sonra Müqəddəs Kitabı nə ilə müqayisə etmək mümkün olduğunu yaz. Və belə bir müqayisənin hansı əsasla etmək mümkün olduğu haqda fikirləş. Bundan başqa, belə bir müqayisəni hansısa başqa bir kitabla etmək mümkün olduğunu qeyd et.

Yeremya 5:14 _____

Yeremya 23:29 _____

Romalılara 1:16 _____

Efeslilərə 6:17 _____

İbranilərə 4:12 _____

10.

**Müqəddəs Kitab
və İsveç pendiri**

*Müqəddəs Kitabda nəzərdə tutulan sanki aydın olmayan
və dumanlı yerlər haqqında uydurma*

Bir çox insanlar fərqində olsalar da, olmasalar da Müqəddəs Kitaba isveç pendiri kimi baxırlar: orada faydalı olan çox şey var, eyni zamanda «dəliklər» də az deyil.

«Əlbəttə, Müqəddəs Kitab faydalı və ruhlandırıcı kitabdır — deyə onlar qeyd edirlər. — Xüsusilə, Zəbur 24 kimi məzurları çox sevirm. Onlar qeyri-adi dərəcədə gözəldirlər.

Lakin əgər onların Müqəddəs Kitaba münasibətləri bir qədər ciddi şəkildə soruşulsa, sonda onlar etiraf edəcəklər: «Sözsüz ki, Müqəddəs Kitabda hər şey o qədər də qüsursuz deyil. Mən orada səhvləri və buna bənzər olanları nəzərdə tuturam. Lakin bu, məni təşvişə salmır. Necə də olsa, onu tarix dərslisi olmaq üçün yazmayıblar. İman və təlim məsələlərində isə qanunda olduğu kimi, dəqiqdir».

Bu uydurmadır.

Tez-tez buna bənzər bəyanat verənlər danışdıqları «səhvlər»-dən uzaq təsəvvürlərə malik olurlar. Əslində isə Müqəddəs Kitabda heç bir «dəlik» yoxdur və O, səhvləri rəngbərəng etmir. Bu, qırxa yaxın müxtəlif müəllifin min altı yüz il ərzində fəvqəladə vəziyyətdə yazdıqları Allahın ruhlandırıcı Sözüdür. O, mirzələrin ağır əməyi və alimlərin dəqiqliyi sayəsində fəvqəladə halda bu günümüzədək qorunub saxlanmışdır. Əhdi-Ətiq və Əhdi-Cədid qədim zamanlardan bu günümüzədək gəlib çatan daha dəqiq və etibarlı sənəddir.

İsanın ardıcılıarı Onun Özünün Yazının dəqiqliyinə inanması faktına laqeyid yanaşa bilməzdilər. O demişdir: «Müqəddəs Yazılar pozula bilməz» (Yəhya 10:35). O, Yunusun başına gələnləri danılmaz fakt kimi qəbul edirdi. Hətta səhrada iblisə qarşı mübarizə aparanda, Yazıdan sitat gətirmişdi. İnsanları öyrətdiyi vaxt dəfələrlə Yazıya

istinad edirdi. Bununla da O, həm elmə, həm də Əhdi-Ətiqdəki tarixi faktlara və hadisələrə dürüst yanaşmışdı.

Əhdi-Cədid yazanların hamısı İsa kimi, bütün Yazının dürüstlüyünü təsdiqləyirdi. Həvari Pavel deyirdi:

Bütün Müqəddəs Yazılar Allahdan ilham almış və təlim, təkzib, islah, salehlik tərbiyəsi üçün faydalıdır.

2 Timoteyə 3:16

Digər həvarilər kimi o da Əhdi-Cədidin Allahdan ilham almasını etiraf edərək demişdir: «...qoy bilsin ki, sizə yazdıqlarım Rəbbin əmridir» (1 Korinf. 14:37).

Həqiqətən, Müqəddəs Kitabda eyni bir hadisənin müxtəlif nöqtəyi nəzərdən təsvirinə rast gəlmək mümkündür. Belə ki, hekayədə baş verənləri müxtəlif aksentlərdə və görünənlərin uyğunsuzluqda yerləşdirilməsi nəzərə alınır. Həqiqətən, mətnin orijinal dildən — yunan və yəhudi dilindən tərcüməsi çətin idi. Həqiqətən, külli miqdarda düzgün olmayan Müqəddəs Kitab şərhləri var idi. Lakin bütün bunlara rəmə, XX əsrin məsihçiləri Müqəddəs Kitabı açanda, Allahdan ilham almış dürüst, dəqiqliklə qorunub saxlanılmış Allah Sözü oxuyurlar. «Ot quruyar, çiçək solar, amma Allahımızın Sözü əbədi qalar» (Yeşaya 40:8).

Özün əmin ol

Müqəddəs Kitabın bütünlükdə «dəlik»lərdən ibarət olması haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Mattanın Müjdəsi 4-cü fəsildən 1–11-ci ayələri oxu. İsa iblisin aldadıcı nitqinə Yazıdan sitat gətirərək cavab verir. İsanın Müqəddəs Yazıdan sitat gətirdiyi yerləri müəyyənləşdir, sonra aşağıda ona istinad edərək yaz:

4-cü ayə _____

7-ci ayə _____

10-cu ayə _____

Sonra oxu

Mattanın Müjdəsi 12-ci fəsildən 38–41-ci ayələr. Burada İsa Yunus Peyğəmbərin Kitabında yer alan və peyğəmbərlərdən birinin başına gələn əhvalata istinad edir.

Markın Müjdəsi 2-ci fəsildən 23–26-cı ayələr. Burada İsa Birinci Şamuel Kitabının 21-ci fəslinin 6 və 7-ci ayələrində təsvir edilmiş hadisəni xatırladır.

Yəhyanın Müjdəsi 3-cü fəsildən 14-cü və 15-ci ayələr. Burada İsa Saylar Kitabının 21-ci fəslində təfəsilatı ilə verilən hadisəyə istinad edir.

İndi qərar ver: İsa bu insanların və ya hadisələrin mövcudluğunun həqiqiliyini şübhə altına alır, yoxsa ki, onları real fakt kimi qəbul edir. Bütün bunlardan özün üçün hansı nəticəni çıxarırsan?

11.

**Müqəddəs Kitab və xarab
olmuş telefon oyunu**

Müqəddəs Kitabın şübhə doğurması haqqında uydurma

X arab olmuş telefon oyunu oynamaq nəinki bir neçə illər ərzində məşhurlaşmış, eyni zamanda məlumat ötürülməsində dəqiqliyin nə qədər vacib rol oynadığını başa düşməyə kömək edir.

Xatırlayırınsınızsa, bu oyunda dairə şəklində oturan bir qrup insan iştirak edir. Adamlardan biri yanındakının qulağına bir söz deyir. O biri bu sözü öz qonşusunun qulağına pıçıldayır və beləcə, söz onu birinci deyən adama çatana qədər dairə üzrə ötürülür.

Çox vaxt bu ifadə onu birinci deyənə qayıdana qədər o dərəcədə fərqlənir ki, nəticədə gülməli alınır. Məsələn, «Əgər idmanla məşğul olmasan, şişman olarsan» ifadəsi, sonda «Şişman Stasin tortunu yedilər» kimi bir ifadə ilə nəticələnir.

Bir çoxları elə zənn edir ki, xarab olmuş telefon oyununun başlanğıc frazasında baş verənlər bizə gəlib çatan Müqəddəs Kitablada da baş verib. Onlar hesab edir ki, 2 cild arasında olan (çox vaxt adlar cildin üzərində qızıl hərflərlə həkk olunur) mətn, min il bundan əvvəl yazıldıqdan o qədər uzaqdır ki, heç kim, heç olmazsa, bir az sağlam düşüncəli insan onun gerçəkliyinə inanmayacaq.

Bu uydurmadır.

İlk növbədə Əhdi-Ətiq böyük mükəmməlliklə yazılıb. Belə ki, o hazır olduğu vaxt artıq bütün manuskript (qədim əl yazısı) hərfbəhərflə yazılıb qurtarmışdır. Əgər mirzələrdən biri səhv etsəydi, onda manuskript məhv edilirdi.

Bundan başqa, Müqəddəs Kitabı ivrit dilində yazan ibrənilərin üzərinə ciddi öhdəliklərə əməl etmək məsuliyyəti qoyulmuşdu.

- Hər bir surət onun üçün təyin edilmiş və xüsusi üsulla hazırlanmış yeni səthdə edilməli idi;

- Hər bir surət müəyyən sayda sütunlardan ibarət olmalıdır. Hər sütunda da müəyyən sayda sətir və hər sətirdə eninə 30 hərf olmalıdır.
- Hər bir surət müəyyən rəngdə və keyfiyyətdə olan mürək-kəblə yerinə yetirilməlidir.
- Hər bir surət həqiqiliyi təsis olunan orijinaldan yerinə yetirilməli idi.
- Heç bir hərf yaddaşdan yazılmamalı idi. Hər bir hərf orjinaldan olduğu kimi, dəqiq yazılmalı idi.
- Heç bir hərf digəri ilə qarışmamalı, ya da onun içinə girməməlidir. Hərflər arasında tük və ya sap yoğunluğunda məsafə saxlanılmalı idi.
- Hər kitabda, hər səhifədə olan hərflər sayılmalı və onların sayı orjinalla eyni olmalı idi. Kitabda rast gəlinən hər hərifin sayı orjinalla hesablanmalı və yoxlanılmalıdır. Musanın beş kitabı və ivrit dilində yazılan Müqəddəs Kitabın bütün kitablarının mərkəzində dayanan sözün hərfləri sayılmalı və mətnə qeyd olunmalı idi. Əgər kiçik bir zidiyyət hiss olunsaydı, surət yararsız hala salınardı.

Əhdi-Ətiqin üzü köçürülən zaman bu cür ciddi qaydalara riayət olunmalı idi. Əgər söhbət Əhdi-Cədidən gedirsə, onda o, şübhəsiz ki, qədim dünyanın ən gerçək və dəqiq sənədidir.

Məktəbdə Platonun əsərlərini öyrənərkən müəllim onun «Dövlət» traktatının gerçəkliyinə dair öz şübhələrini bürüzə veribmi?

Qədim dünya tarixi üzrə müəlliminiz Katullanın şerlərini və ya Qay Yuli Sezarın «Qal müharibəsi haqda qeydlər»ini ucadan oxuyarkən bu əsərlərin gerçəkliyinə dair hansısa şübhə olduğunu sizə deyibmi?

Müəllimləriniz yunan tarixçisi Fukididin, filosof Aristotelin, faciə müəllifi Sofoklun yaxud da Evripidin əsərlərini şübhə doğuran məqamlara, yaxud da fikir ayrılığı yaradan problemlərə səbəb olduğuna görə dərs proqramından çıxardıblarmı?

Çox güman ki, yox. Lakin onların arasında bir çoxları Müqəddəs Kitabı gerçək sənəd kimi qəbul etməyi mümkün saymırlar. Hərçənd ki, sadaladığımız kitabların heç biri Əhdi-Cədidin mətninin gerçəkliyi ilə müqayisəyə gəlməz.

İstənilən tarixi sənədin gerçəkliyini dəqiqləşdirmək üçün, adətən, iki əsas amil nəzərə alınır: mövcud olan manuskriptlərin sayı və orjinalın yazıldığı vaxtdan ilk surətin yazıldığı vaxta qədər keçən müddət.

Əgər siz Əhdi-Cədid qədim dövrün kitabları ilə müqayisə etsəniz, onda onun gerçəkliyi dərhal aydınlaşar.

Müəllif	Yazılma tarixi	İlk surətlər	Neçə müddət keçib	Surətlərin sayı
Sezar	b.e.ə. 100–44 il	b.e.ə. 900 il	1000 il	10
Platon (tetralogiya)	b.e.ə. 427–347 il	b.e.ə. 900 il	1200 il	7
Fukidid	b.e.ə 460–400 il	b.e.ə 900 il	1300 il	8
Sofokl	b.e.ə 496–406il	b.e.ə 1000 il	1400 il	100
Katull	b.e.ə 54 il	b.ə.ə 1500 il	1600 il	3
Evripid	b.e.ə 480–406 il	b.e.ə 1100 il	1500 il	9
Aristotel	b.e.ə 384–322 il	b.e.ə 1100 il	1400 il	5

İndi isə Əhdi-Cədid bu antik müəlliflərin işləri ilə müqayisə edin:

Əhdi-Cədid	b.e.ə 40–100 il	b.e.ə 125 il	25 il	24000 +
------------	-----------------	--------------	-------	---------

Antik dövrün sənədlərindən heç birini Əhdi-Cədidlə yanaşı belə qoymaq olmaz. Gerçəkliyinə görə Onu yalnız Homerin «İliada» sı ilə yanaşı qoymaq olar. Belə ki, bu poemanın əlyazmasının 643 surəti

qorunub saxlanılmışdır. Yazıldığı ilk vaxtdan ilk surətinin yazılmasına qədər isə 500 il keçmişdir.

Müqəddəs Kitaba inanmaq mümkündürmü? Antik dövrdən bu günümüzədək gəlib çıxan heç bir kitab gerçəklik baxımından Müqəddəs Kitabla müqayisə edilə bilməz.

Özün əmin ol

Müqəddəs Kitabın şübhə doğurması haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir. Buraxılmış ayələri Müqəddəs Kitabdan taparaq yerinə qoy.

«_____, Rəbb, Sözün əbədidir, göylərdədir və dəyişməzdir (Zəbur 119:89).

«Öyüdlərini lap əvvəldən öyrənirəm, _____ deyə öyüdlərini verdin» (Zəbur 119:152).

«Ot _____, çiçək _____, amma Allahımızın Sözü _____» (Yeşaya 40:8).

«Çünki Sizə doğrusunu deyirəm: Göy və Yer keçib getmədən, hər şey icra olmadan, Qanundan ən kiçik bir _____ və ya bir _____ belə yox olmayacaqdır». (Matta 5:18).

Bu ayələr Müqəddəs Kitabın gerçəkliyini təsdiqləyirmi? Əgər təsdiqləyirsə, onda necə?

12.

Həqiqət, yoxsa ki, əfsanə

Müqəddəs Kitabın bütünlükdə əsətir və əfsanələrdən ibarət olması haqqında uydurma

Enni təhsil aldığı kollecdə Müqəddəs Kitabı ümumdünya oxunan kitabları siyahısına salınması təklifi üzərində dayananda, böyük bir emosiya fırtınasına səbəb olmuşdu.

«Yəqin, sən zarafat edirsən! – kimsə demişdi. — Müqəddəs Kitabın bura nə dəxli var?»

Başqa birisi isə demişdir: «Amma demə ki, Yunus və nəhəng balıq haqqında yazılan cəfəngiyyatlara inanırsan? Yaxud da su üzərində gəzmə əhvalatlarına! Boşla görək, sən Allah, göydən yerə en!»

«Yaxşısı budur, sağlam əqidəyə etibar edək, — deyə digəri təsdiqlədi. — Əlbəttə, Müqəddəs Kitab yalnız və yalnız imanlılar üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu kitabda xeyli sayda qeyri-adi əsətir və əfsanələr var, bu həqiqətdir. Amma bunları ciddiylə almamı məndən istəmə».

Son vaxtlar bir çoxları məhz bu cür düşünməyə başlayıblar. Hətta bəzi bibliyaçılara görə Müqəddəs Kitaba dini folklorun və əfsanələrin küliyyatı kimi yanaşmaq daha məqsədə uyğundur. Başqa sözlə desək, onlar faktları uydurma kimi təqdim etməyə çalışırlar.

Düzüdr, Müqəddəs Kitabda kifayət qədər qeyri-adi əhvalatlar var ki, onlar tarixi faktlardan daha çox bayağı mətbuatın sərlöhvələri-nə oxşayır.

İNSAN SUYUN ÜZƏRİ İLƏ İRƏLİLƏYİR.
OĞLAN BİR BAĞLAMALANÇLA MİNLƏRLƏ İNSANI
DOYUZDURDU.
BİR ƏL İŞARƏSİ İLƏ SU ŞƏRABA DÖNDÜ.
QALİYELALI MÜƏLLİM ÖLÜLƏRDƏN DİRİLDİ.

Müqəddəs Kitabda təsvir edilən hadisələrin inanılmaz görünməsindən asılı olmayaraq, onları yazan insanlar bu hadisələrin əfsanə kimi deyil, fakt kimi qəbul ediləcəyini ehtimal ediblər.

Bundan başqa, Əhdi–Cədidə tərtib edən insanlar bu dərəcədə inanılmaz əhvalatlar yazmaqla həyatları ilə risk etmələri barədə özlərinə hesabat verirdilər.

Hansısa əfsanədən imtina etmədiyinə görə dustaqxanaya, hətta ölümə belə getməyə hazır olan çoxmu insan tanıyırsınız?

Bundan başqa, Əhdi–Cədidə yazanlar ölüldəndən dirilən ravvin və ya beş min adamın beş çörək və 2 balıqla doyuzdurulması haqqındakı əhvalatlarla digər şahidlərin iştirakı olmadan özləri üçün dəlixanaya yol açmış olurlar.

Məhz bu səbəbdən Həvari Pavel hökmüdar Aqrippa və Roma idarəçisi Festusun qarşısında Müjdənin həqiqiliyini vəz edərəkən şahidlərə istinad edirdi. Müqəddəs Kitabda yazıldığı kimi, Pavel Məsihin dirilməsi haqqında danışan zaman:

...Festus yüksək səslə dedi: «Azğınlıq edirsən, Pavel! Çox oxumaq səni dəli edir». Pavel isə dedi: «Azğınlıq etmirəm, möhtərəm Festus, ancaq həqiqəti və məntiqli sözlər söyləyirəm. Çünki hökmüdar da bu şeylərdən xəbərdardır və mən ona cəsarətlə xitab edirəm. Mən əminəm ki, bunların heç biri onun nəzərindən qaçmadı. Çünki bu iş *xəlvəti bir guşədə görülməmişdir*»

Həvarilərin işləri 26:24–26 (müəllif kursivi)

Əsəti, əfsanə və antik dövrün sirli imanına bürünmüş əhvalatların tam əksinə olaraq, Müqəddəs Kitabda yazılanlar «küncdə baş verməmişdir». Böyük bir insan kütləsi bunların necə baş verdiyini görmüşdür. Etibar qazanmış insanlar hadisələrin həqiqiliyinə yazılı surətdə şahidlik edir və öz ifadələrini qanları ilə təsdiqləyirdilər. Təkbiz edilmək və etibardan salınmaq əvəzinə isə həmin sənədlər yoxlamaya tab gətirdi və gerçəkliyi etiraf etmiş oldu.

Həvari Peterin özü Müqəddəs Kitabda çoxlu əsəti və əfsanələrin olması haqqında uydurmanın mövcudluğuna qarşı çıxaraq yazırdı ki «Çünki biz hiyləgərcəsinə uydurulmuş nağıllara uymadıq, ancaq Rəb-

bimiz İsa Məsihin ehtişamının şahidləri olaraq, sizə Onun qüdrətini və zühurunu bildirdik» (2 Peter 1:16).

Özün əmin ol

Müqəddəs Kitabın bütünlüklə əsətir və əfsanələrdən ibarət olması haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Lukanın Müjdəsi 1-ci fəsildən 1-3-cü ayələri oxu. Bu sətirləri kim yazıb? «Bizim aramızda məşhur olan» hadisələri müəllifə kim danışıb? Müəllif Teofil üçün bu hadisələri nağıl etməzdən qabaq nə etmişdir?

Yəhyanın Birinci Məktubunun 1-ci fəslindən 3-cü ayəni oxuyun. Bu sözləri kim yazır? O, baş verən hadisələrə şəxsən şahidlik etdiyini israr edirmi? Şəxsən gördüklərini və eşitdiklərini hansı məqsədlə danışdı?

Həvarilərin İşləri Kitabının 2-ci fəslindən 22-ci ayəni oxu. Bu sözləri kim deyir? Bu sözlər kimə ünvanlanmışdır? «Özünüz bildiyiniz kimi» nə deməkdir?

Yəhyanın Müjdəsinin 19-cu fəslindən 35-ci ayəni oxu. Bu ayənin müəllifi kimdir? O, yazdıqlarının şahidi olubmu? O, sözlərinin uydurma kimi qiymətləndirilməsini istədimi? «İnan-dığımızdan ötrü» sətrinə fikir verin.

Əhdi-Cədidi yazan insanların şəhadətçilikləri haqqında dua edərkən bir qədər fikirləş. Müjdəçi Yəhyanın istədiyi kimi, bu şəhadətlərə inandığın barədə qərar qəbul et.

13.

**Həkim Luka və haradan
götürüldüyü məlum olmayan
«Politarx» sözü**

Səhsiz arxeologiya haqqında uydurma

S işman bədənli bir kişi pillələrlə Beyker Strit №221B ünvanında yerləşən mənzilə qalxdı. Sonra onu böyük xəfiyyənin oturduğu otağa dəvət etdilər.

«Axır ki, sizi gördüm, həkim. Sabahınız xeyir! — kreslonun söykənəcəyinə əyilmiş halda xəfiyyə dilləndi. — Deyəsən, neçə gündür, yuxusuz gecələr keçirirsiniz».

«Təəssüf ki, siz haqlısınız. Dayanın görüm, bunu haradan bildiniz? Necə bildiniz ki, mən həkiməm?»

«Çox sadə. Bildiyimə görə, siz yazıçısınız və uzaqdan gəlmisiniz. Lakin əslində bunların heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Yaxşısı budur, sizi narahat edənlərdən danışın».

Gələn adam güc-bəla ilə həyəcanını boğaraq sözə başladı:

«Məni adım Lukadır, həkiməm — deyə o, özünü təqdim etdi. — Bundan başqa, mənim dövrümdə baş verən hadisələrdən bəhs edən iki bestseller kitabın müəllifiyəm. Daha dəqiq desəm, Məsih dövrünün ilk əsrində...»

Xəfiyyə Şerlok Xolms barmaqlarının ucunu bir-birinə yaxınlaşdıraraq özünü diqqətlə qulaq asmağa hazırlaşdırdı.

«Son vaxtlar, — həkim Luka öz hekayəsini davam etdirdi, — mənim nüfuzum şiddətə məruz qalmışdı. Mənim bacarığım və savadım sual altına düşmüşdü.

Bəşə düşürsünüz, mən Həvarilərin İşləri Kitabımda İkoniya şəhərinin Likaonskiy adlanan əyalətə daxil olmadığını göstərmişəm. Bəzi arxeoloqlar hansısa başqa sənədlərə əsaslanaraq belə bir nəticəyə gəliblər ki, İkoniya Likaonskiy şəhəri olmuşdur. Belə bir əsasla da onlar mənim kitabımı etibarsız mənbə elan ediblər».

«Bu, hələ hamısı deyil, — deyə Luka Xolmsın onu tez inciyən biri zənn edəcəyindən ehtiyatlanaraq tələsik halda davam etdi, — mən müjdəmdə b.e.ə. 27-ci ildə vəftizçi Yəhyanın xidmətinin başlanğıcı haqda məlumat verərək, Aviliniyada dördüncü hakimiyyət olan Lisaniiy adlı adamı xatırlatmışdım. Lakin məni faktları təhrif etməkdə günahlandırırılar. Belə ki, arxeoloqlara b.e.ə. 36-cı ildə öldürülən Lisaniiy adlı bir nəfər məlumdur. Bundan başqa, mən Pavelin Korinfdəki xidmətini nağıl edən Qallionu «prokonsul» adlandırmışam. Özlərini alim adlandıran bu adamlar dedilər ki, mən yazdıqlarımın mahiyyətini dərk etmirəm. Çünki Qallion kimi mövqedə olan adam «prokonsul» adlandırılır.

Lakin bu «alimlər»in mənə qarşı səsləndirdikləri ittihamlar onunla nəticələnir ki, mən Salonik şəhərinin rəislərini yunan dilində «politaxlar» adlandırmışam. Bildiyiniz kimi, bu sözə heç bir klassik əsərlərdə rast gəlinmir. Arxeoloqlar və tənqidçilər isə buna əsaslanaraq: Luka səhv edib, bu isə o deməkdir ki, onun yazdıqlarına və buna bənzər şeylərə inanmaq lazım deyil» deməklə buna işarə edirlər. Məni nüfuzdan salmaq üçün istifadə etdikləri bir neçə xırdaqlar da var.

Həkim Luka sözünü bitirəndə, Xolms gözləri yumulu halda rahatlıqla nəfəs alırdı. Nəhayət, gözlərini açıb, hər şeyin ona aydın olduğunu bildirmək üçün ayağa qalxdı.

«Üzr istəyirəm, həkim, mən heç cürə sizə kömək edə bilməyəcəm, — deyə dilləndi».

Həkim ayağa qalxıb, sakitcə məşhur xəfiyyəyə baxdı.

«Sizi düzmü başa düşdüm, — deyə Xolms soruşdu, — siz yazdığımız faktların həqiqiliyinə əminsizmi?»

«Yüz faiz! — həkim Luka çiyinlərin dartıb cavab verdi.- Axı, mən tarixçiyəm.

«Onda sizə yalnız gözləmək qalır — məşhur tarixçini qapıya ötür-ötürə Xolms dedi. Elə bir gün gələcək ki, sizin tərəfinizdən yazılan dəqiq şəhadətlərin hamısı öz təsdiqini tapacaq. Ancaq indi isə, — gələn adamın arxasınca qapını bağlamamışdan öncə dedi, — mənim sevimli həkimim, sizə gözləməkdən başqa bir şey qalmır. Lakin əmin olun ki, bütün məlumatlar təsdiqlənəndə, hər şey öz yerini tutacaq».

Bizim eranın birinci əsrinin tarixçisi ilə uydurma xəfiyyə arasında belə bir dialoq heç vaxt olmamışdır. Lakin buna qədər Lukanın da-

nışdıqlarının hamısı doğru idi. Ötən müddət ərzində ona qara yaxmaq üçün çoxlu cəhdlər olmuşdur. Hərçənd belə bir görüş baş vermiş olsaydı, onda bizim hekayəmizdə Şerlok Xolmsın həkim Lukaya sonda verdiyi məsləhət yüz faiz həqiqətə çevrilərdi.

Baxmayaraq ki, alimlər və arxeoloqlar durmadan müjdəçi Lukanı diqqətsizlikdə və faktların yalnışlığında ittiham edirlər, həmin arxeologiya dəfələrlə onun yazdığını təsdiqləmişdir.

Müasir arxeologiya elminin Müqəddəs Kitabın bir neçə yerində səhv olmasını «isbat etməsi» bəziləri tərəfindən rəğbətlə qarşılır. Amma əslində belə deyil. Məsələn, müjdəçinin Şerloka etdiyi ilk şikayətə diqqət yetirək. Onun bildirdiyinə görə alimlər onu İkoniya şəhərinin yerləşdiyi vilayəti düzgün göstərməməkdə ittiham edirdilər. 1910-cu ildə arxeoloq Uilyam Remsey İkoniyanın Frigey şəhəri olduğunu isbatlayan abidə tapmışdı. Daha sonralar verilən açıqlamalar da Lukanın göstərdiyi dəlillərin gerçəkliyini təsdiqləyirdi. Dəməşq şəhəri yaxınlığında aşkarlanan arxeoloji tapıntı «Lisaniyanın dörd hakimiyyətliliyini» sübut etdi. Onun tarixi b.e.ə. 14–29-cu illərə aid edilir. Beləliklə də Lukanın sözləri təsdiqlənmiş olur.

Onun Qallion haqqında xatırlatmalarına gəldikdə isə, aşkar edilən bir kitabədə yazılan «Mənim dostum, Axaya konsulu Lusiy Yuniy Qallona» ifadəsi ilə təsdiqini tapmışdır.

«Politarx» sözünün haradan götürüldüyü məlum olmadığına görə, Lukanın məlumatsızlıqda günahlandırılması məsələsi də öz həllini tapdı. Bu yaxınlarda aparılan qazıntı işləri zamanı bu qədim yunan tituluna təsadüf edilən bir düjünə yaxın əlyazma tapılıb.

Arxeologiya Müqəddəs Kitabda göstərilən faktları nəinki köhnəliyinə görə, həm də bunun növbəti əsəti olduğuna görə təkzib edir. Arxeoloq Uilyam F. Olbraytın dediyi kimi,

«Müqəddəs Kitaba münasibətdə həddindən artıq tənqidi yanaşan və XVIII–XIX əsrlərdə fəaliyyət göstərən nüfuzlu tarix məktəbləri tədricən etibardan düşməyə başladı (bu məktəblərdə formalaşan ideyalar bu gündə vaxtaşırı üzə çıxmaqdadır). Günbəgün alınan yeni açıqlamalar Müqəddəs Kitabın bəhs etdiyi hadisələrin dəqiqliyini saysız-hesabsız faktlarla təsdiqlədi. Bu faktlar Müqəddəs Kitaba dəyərli bir tarixi mənbə kimi istinad etməyə əsas verir.

Qısa, Şerlok Xolms düzgün məsləhət vermişdir.

Özün əmin ol

Arxeologiyanın səhv etməməsi haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün Müqəddəs Kitabdan verilən yerləri oxu. Vaxtilə Müqəddəs Kitabda adları verilən və nəhayət, arxeoloji tapıntılarla təsdiqini tapan həmin adamların buraxılmış adlarını qeyd edin.

Daniel 5:30. Son tədqiqatlar nəticəsində müəyyənləşdi ki, Nabonidin oğlu _____, atası ilə hakimiyyəti şərikli idarə etmişdi, halbuki, bir vaxtlar bu fakt ciddi səhv kimi güman edilirdi. (Gil lövhəcikləri üzərindəki yazılara əsasən, Nabonid Babilin son hökmdarı hesab olunurdu).

Romalılara 16:23. 1929-cu ildə aparılan qazıntı işləri Korinf cəmiyyətində ictimai idarəetmədə bu adda _____ adamın olduğunu təsdiqləyir.

Matta 27:1–2. 1961-ci ildə Aralıq dənizinin Qeysəriyyə limanında aşkarlanan tapıntı bütün dünyaya - _____ işarə edən 2x3 ölçüsündə əlyazma təqdim etdi.

14.

**Həqiqi peyğəmbərlik, yaxud
gözlənilməyən növbəti
təsadüflər?**

*Müqəddəs Kitab peyğəmbərliklərinin sadəcə
bir təsadüf olması haqqında uydurma*

Natan sürətlə mətbəxə qaçdı və az qala anasının ayağını sındıracaqdı.

«Natan! — deyə anası narazılıqla onu saxladı».

«Üzr istəyirəm, ana, — dedi, — lakin sənə təcili Toddun verdiyi kitabı görmək lazımdır». O, bir qalaq dərsliyi masanın üstünə tökdü və onun içindən birini götürdü. «Burada gələcəyə dair nə qədər istəsən xəbər var. Bu kitab Nostril... yaxud necədir onun adı... qocanın gələcəyə dair yazdıqlarından bəhs edir».

«Nostradamusmu demək istəyirsən?»

«Elədir ki, var, — deyə Natan cavab verdi. — Sən artıq onun haqqında eşitmişən?»

«Necə deyim...»

«Onun yazdıqları doğrudanmı çox təəccüblüdür? O, bir çox hadisələr — Hitler və ikinci dünya müharibəsi, Kennedinin ölümü haqqında əvvəlcədən məlumat verib Tod deyir ki, kitabda Em Si Xammer barəsində də nələrsə var.

«Elə bu cür də dedi?»

Natan susaraq şübhə ilə anasının üzünə baxdı.

«Yaxşı görək, ana. Nə olub ki? Mən bu baxışların mənasını yaxşı anlayıram».

«Heç elə-belə. Sadəcə, mənə maraqlıdır, onun «peyğəmbərliyini» sən özün tapmısən? Demək istəyirəm ki, onları özün tapdın, yoxsa ki, kimsə sənə göstərib? Ümumiyyətlə, onlara necə rast gəldin?»

«Əlbəttə ki, onları mənə Todd göstərib».

«Bəs onlar sənə nəşə qeyri-müəyyən görünür ki? Belə ki, bir çox hadisələrə uyğun gəlsə də, onları müxtəlif cür izah etmək mümkündür?»

Natan fikirli halda çiyinlərini çəkdi: «Belə də ola bilər».

«Mənə qərribə gələn odur ki, Nostradamus kimi şübhə doğuran bir peyğəmbər bu qədər insanı cəlb edə bilər. Halbuki Müqəddəs Kitabda Allah tərəfindən ilhamlanmış və dəqiqliklə icra olunmuş peyğəmbərliklərə insanlar bu qədər laqeyd yanaşırlar».

Natanı maraqlandırdı. O, Nostradamusun kitabını bir kənara qoyub soruşdu: «Məsələn?»

«Məsələn? — hansı suala sualla cavab verdi. — Sən mənə təəccübləndirirsən, Natan. Məsələn, İsa Beytlehemdə doğulacaq. Bunu Mikeya peyğəmbər əvvəlcədən xəbər vermişdi. Zəkəriyyə peyğəmbər isə demişdir ki, Məsih Yerusəlimə əzəmətli atın yox, eşşəyin üstündə gələcəkdir».

«Doğrudan? — Natan dilləndi. — O, İsanın ələ veriləcəyini də qabaqcadan xəbər vermişdi? Bu da belədir?»

«Elədir ki, var. Başqasına 30 gülmüşə satılacaq. Onun əllərini və ayaqlarını deşəcəklər, amma heç bir sümüyü sınmayacaq. Görürsən, Natan, o, hər şeyi qabaqcadan xırdalığına kimi xəbər vermişdi. Bu, adi ümumi sözlər və qeyri-müəyyən ehyamlar deyildi. Yüz faiz dəqiqliklə yerinə yetirilən müəyyən edilmiş və gələcəkdən verilən xəbərlərdir. Biz ancaq Məsihin həyatı ilə bağlı olan peyğəmbərlikləri xatırladıq. Eyni şeyləri Müqəddəs Kitabda təsvir edilən şəhər və xalqların aqibəti haqqında edilən peyğəmbərliklər barəsində də demək olar».

«Bütün bunlardan sonra Nostradamusun gələcək haqqında verdiyi xəbərlər öz əhəmiyyətini itirir. — deyə Natan söhbətə yekun vurdu.

«Suda batmış adama oxşayır, — deyə anası təbəssümlə cavab verdi.

Natanın anası haqlı idi. Müqəddəs Kitabdakı peyğəmbərliklər yəhudi və məsihçilərin Müqəddəs Yazılarının gerçəkliyini və nadirliyini əsaslı şəkildə təsdiqləyir.

Hətta Məsihlə əlaqədar ən sadə peyğəmbərlik haqqındakı xəbərdarlıq belə Müqəddəs Kitabın qabaqcadan hasil olmuş fikrə yalnız olaraq əsaslanan oxucularını Onun həqiqiliyinə inandırmış olmalıdır.

Lakin zəngin təssəvürə malik bəzi adamlar elə zənn edirlər ki, Müqəddəs Kitabın gələcək haqqında xəbərlərinin yerinə yetməsi

təsadüflərdir. Başqaları isə deyəcək ki, «bu peyğəmbərliklərdən bəziləri prezident Kennedinin və ya Martin Lyuter Kinqin taleyinə uyğun gəlir».

Elə bir insan tapmaq olarmı ki, Müqəddəs Kitabda Məsih haqqında edilən qırx səkkiz əsas peyğəmbərliyin hamısı onun həyatında baş vermiş olsun? Belə birini axtarmağa dəyməz. Çünki belə bir adam yoxdur.

Piter Stounin «Elmi yanaşma» əsrində yazdığı kimi, bu hadisələrin təsadüf olma mümkünlüyü 157 mərhələdə 1:10 kimidir. Bu qədər böyük rəqəmi və ya bu qədər kiçik ehtimalı təsəvvür etmək belə çətinidir.

Bu cür astronomik uyğunsuzluqlar Müqəddəs Kitab peyğəmbərliklərinin adi bir təsadüf olmadığını aydın şəkildə təsdiqləyir. Həvari Pavel demişdir: «çünki peyğəmbərlik heç vaxt insan iradəsi ilə gəlməmişdir. Lakin Allahın müqəddəs insanları Müqəddəs Ruh tərəfindən hərəkətə gətirilərək danışırdılar» (2 Peter 1:21).

Özün əmin ol

Şübhələr haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti suala cavab ver. Aşağıda verilən Müqəddəs Kitab peyğəmbərliklərini onları söyləyən peyğəmbərlərlə, ya da ki, onların daxil olduğu kitablarla əlaqələndirmək olar.

Peyğəmbərlərin və Kitabların adları bunlardır.

A. Yaradılış	B. Zəbur.	C. Yeşaya
Ç. Yeremya	D. Mikeya.	E. Zəkəriyyə.

Yerinə yetən Müqəddəs Kitab peyğəmbərlikləri:

1. İsa bakirədən doğulacaq (Matta 1:18–25).
2. Yəhudi qəbiləsindən (Luka 3:23, 33).
3. O, Yessey nəslindən olacaq (Luka 3:32).
4. Davudun evindən (Luka 3:31).

5. O, Beytlehemdə doğulacaq (Matta 2:1).
6. Və Onun qarşısında müjdəçi olacaq (Matta 3:1, 2).
7. O, Yerusəlimə uzunqulaqda gedəcək (Luka 19:35–37).
8. Sonra isə Onu dostu satacaq (Matta 26:48–50).
9. Otuz gümüş pula (Matta 26:15).
10. O, Onu ittiham edənlərin qarşısında susacaq (Matta 27:12).
11. Onun əllərini və ayaqlarını mıxlayacaqlar (Luka 23:33; Yəhya 20:25).
12. Və O, yaramazların siyahısına daxil ediləcək (Matta 27:38).
13. Cinayətkarlara görə vəsatətçi olacaq (Luka 23:34).
14. Onun paltarlarını bölüşdürəcəklər (Yəhya 19:23).
15. Və Onun haqqında püşk atılacaq (Yəhya 19:24).
16. Ona öd və sirkə verəcəklər (Matta 27:34).
17. Və Onun sümükləri sındırılmayacaq (Yəhya 19:34).
18. Lakin O mıxlanacaq (Yəhya 19:34).
19. Sonra isə O, zəngin adamın qəbrində dəfn olundu (Matta 27:57–60).
20. O diriləcək (Həvariləri işləri (2:31)).

Cavablar:

1. C (Yeşaya 7:14)
2. A (Yaradılış 49:10)
3. C (Yeşaya 11:1)
4. Ç (Yeremya 23:5)
5. D (Mİkeya 5:2)
6. C (Yeşaya 40:3)
7. E (Zəkəriyyə 9:9)
8. B (Zəbur 41:10)
9. E (Zəkəriyyə 11:12)
10. C (Yeşaya 53:7)
11. B (Zəbur 22:17)

12. C (Yeşaya 53:12)
13. C (Yeşaya 53:12)
14. B (Zəbur 22:19)
15. B (Zəbur 22:19)
16. B (Zəbur 69: 22)
17. B (Zəbur 34:21)
18. E (Zəkəriyyə 12:10)
19. C (Yeşaya 53:9)
20. B (Zəbur 15:10)

15.

Yalandan özünü ölülüyə vurmaq?

İsanın ölməməsi, özündən getməsi haqqında uydurma

Gənc yaşlarımda qarşıma belə bir məqsəd qoymuşdum ki, məsihçiliyin əsassızlığını, onda ciddi bir şeyin olmadığını isbat edim. Lakin çox sadə bir səbəb üzündən bunu isbatlamaq mənə müəssər olmadı. Tarixdə yer alan bir faktı — İsanın dirilməsini təkzib edə bilmədim.

Dirilmə — məsihçilik təliminin əsasını təşkil edir. Maykl Qrin özünün «Canlı insan» əsərində qeyd etdiyi kimi, «məsihçilikdə dirilmə qəbul edilməli olan ehkamlardan biri deyil. Dirilməsiz məsihçi imanının mövcudluğu mümkün belə olmazdı. Bunsuz isə Məsihçi imanlı cəmiyyəti öz mövcudluğunu başlaya bilməzdi. İsanın xidməti sayəsində meydana gələn hərəkət O, çarmıxa çəkiləndən sonra tüstü kimi yox olub gedərdi. Məsihçiliyin taleyi tamamilə İsanın ölüb dirilməsinə olan imandan asılıdır. Bu həqiqəti təkzib etməklə, məsihçiliyi məhv etmiş olursunuz.

Şübhəsiz, məhz bu səbəbdən bir çox insanlar dirilmə faktını tənqid etməyə çalışır və ya onu tamamilə inkar edirdilər.

1960-cı illərdə meydana çıxan Doktor Xyu Şofildin «Pasxa sui qəsdı» kitabı bir çox mübahisələrə səbəb olmuşdu. Böyük səs-küyə səbəb olan bu kitabda müəllif İsa Məsihin dirilməsini «izah edən» köhnə bir «bayılma» nəzəriyyəsini yenidən gündəmə gətirmişdi.

Bayılma nəzəriyyəsi bir neçə əsr bundan öncə Venturuini adlı bir şəxsin sayəsində məşhur olub. Onun dediklərinə əsasən, İsa çarmıxda ölməyib. O, sadəcə olaraq zəiflikdən və qan itkisindən huşunu itirib (yaxud «Bayılıb»). Nəzəriyyənin qeyd etdiyi kimi, hamı onun öldüyünü zənn edib, amma əslində bir neçə vaxtdan sonra özünə gəlib. Şagirdləri də Onun ölüldəndən dirildiyini zənn ediblər.

Şonfild bu nəzəriyyəni daha da inkişaf etdirərək belə bir nəticəyə gəlir ki, İsa Özü məhkəməni, həbsi və çarmıxı əvvəlcədən planlaşdırıbmiş. Belə ki, Özünü daha asan ölülməyə vurmaq üçün uyuşdurucu ilə bihuş edilməsini təşkil edibmiş. Beləliklə də döyülmədən, işgəncələrdən, aldığı zədələrdən, qan itikisindən sağalmaqla Onun üçün rahat başa gələcəkdi.

Bütünlükdə bu bayılma nəzəriyyəsi başdan ayağa uydurmadır.

İsa ən ağır işgəncələrə tab gətirdi. Onu qurbanların bədəninə tikələ-rə parçalayan dəhşətli işgəncə alətləri ilə qamçılayırdılar. Bəzən dustaqlar edam gününüdək salamat qalmırdılar. Çünki belə qamçı-lanmaya tab gətirə bilmirdilər.

Bu cür amansız işgəncələrə tab gətirdikdən sonra İsa Öz yolunu edam yerindən başladı. Lakin Onun iztirabları o qədər dəhşətli idi ki, O, Özü bunlara təkbaşına sinə görə bilmədi. Müjdəçi Matta və Lukanın yazdıqlarına əsasən, İsa əldən düşdüyünə görə, Kireneyalı Şimon çarmıxı daşımali olmuşdu. Markın «Onu Qolqofa deyilən yere gətirdilər» (Matta 15:21) deməsi düşünməyə əsas verir ki, Onun artıq irəliləməyə gücü qalmamışdı.

Daha sonra İsa ölüm adlanan və təsvir edilməyən şeydən keçdi. Fredrik Forrer kimi bəzi yazıçılar o anı öz sözləri ilə təsvir etməyə cəhd ediblər:

Çarmıxdakı ölüm özündə ağrı və ölüm daşıyan hər cür kədə-ri və dəhşəti birləşdirir. Baş gicəllənmə, qıcolma, yanğı, aclıq, yuxusuzluq, alınan xəsarətlərdənyaranan hərəkət, donuxma, białırçılıq və alçaldılma, ölçüyə gəlməyəcək dərəcədə əzab-əziyyət, qarşısındakı dəhşət, bədənin şikəst olmuş hissələrinin qıc ol-ması — bütün bu məşəqqətlər elə bir həddə gəlib çatır ki, ar-tıq ona tab gətirmək gözülməz olur. Bütün bu əzab əziyyətlər o vaxta kimi davam edir ki, əzab çəkən insan huşunu itirmiş olur.

Bədənin anormal vəziyyəti ani hərəkəti belə ağırlı edir. Arasıkəsilməyən əzablardan kəsilmiş damarlar və gərilmiş vətərlər vurur. İltihablanmış, heç nə ilə örtülməyən damarlar tədricən toxumaların keyləşməsinə gətirib çıxarır. Arteriyalar, xüsusilə başda və qarında olanlar qanla dolduğuna görə daha

çox şişir. Yalnız təsəvvür edilməsi mümkün olan bu əzablar getdikcə artırılmağa başlayır. Bu əzabların üzərinə daha ağır yangı və hərarət ağrısı artırılır. Bütün bu fiziki əzablar isə daxili həyəcanı və təlaşını artırmış olur.

Bu, intizarla gözlənilən və xoş təsir bağışlayan ölümə, insanın daha çox qorxduğu naməlum düşməyə gətirib çıxarır.

Bir neçə saat belə bir işgəncədən sonra İsanı çarmıxdan götürdülər. Yalnız Roma yüzbaşısı Nazaretli İsanın ölməsini yanılmadan Roma hakimiyyətinə elan edə bilərdi.

Belə zənn etsək ki, bu cür işgəncələrə tab gətirirək, Yəhudəyə və Qalileyədə beş yüzdən çox adamın qarşısında Özünü ölüm üzərində Qalib gələn və həyatın Hakimi kimi təqdim edən bir insanın əhvalatı tarixçiləri tarixi yenidən yazmağa vadar edər və sadə bir həqiqəti «...Müqəddəs Yazılara uyğun olaraq, Məsih günahlarımız üçün öldü, dəfn olundu və Müqəddəs Yazılara uyğun olaraq üçüncü gün dirildi» (1 Kor. 15:3,4) inkar etmələrinə səbəb olardı.

Özün əmin ol

Bayılma haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Yəhyanın Müjdəsi 19-cu fəsildən 30–35-ci ayələri oxu. Nə üçün əsgərlər İsanın baldırını sındırmadılar? İsanın öldüyünü neçə Roma əsgəri (ən azı) bildi? 35-ci ayədə söhbət kimdən gedir? Sizin inanmağınız üçün o, hansı həqiqətdən danışır?

Markın müjdəsinin 15-ci fəslindən 42–47-ci ayələri oxu. Bu ayələrdə İsanın ölməsini görəndə neçə nəfərin adı çəkilir?

Mattanın müjdəsinin 27-ci fəslindən 62–66-cı ayələri oxu. İsanın öldüyünə əmin olan baş kahin və fəriseylər vardımı? 63-cü ayəyə diqqət yetir — onlar İsanın dirilmə haqqındakı vədini necə öyrəndilər? Ola bilərmə ki, Onu çarmıxdan diri halda endiriblər?

Yuxarıda oxuduğun neçə bədxah insan İsanın ölümünün şahidi olmuşdur (Onun ardınca gedənləri və dostlarını hesaba almadan)?

16.

Gözbağlıca oyunu?

Qəbrin dəyişik salınması haqqında uydurma

«**H**ə Lizzi ... Mən sənə başımıza gələn dəhşətlərin hamısını danışacam. Deməli, mən və bir də başqa bir Məryəm... daha kim idi görün... qoy yadıma salım görüm...Hə Salomiya... e..e.. yadımdan çıxdı...indi yadıma salaram».

«Sən axır nəşə bir söz deyəcəksən, ya yox?» — deyə Elizabet onu tələsdirdi.

«Bir səbr elə... İndi hamısını bircə-bircə danışacam. Gərək ardıcılıqla danışam. Demək, gün çıxandan dərhal sonra qəbirə yollandıq. Düzdür, hələ hər yer qaranlıq idi. Özün bilirsən də, paltarının ətəyini tapdalamamaq, ya da hörümçək toruna ilişməmək üçün gərək diqqətlə ayağının altına baxasan».

Elizabet əsəbi halda gözlərini oynatdı.

«Hə... yaxşı görün... — Məryəm dedi.— Dediym kimi, qəbirə tərəf yollandıq, amma o boş idi. Lakin axşamtərəfi İsa orada idi. Başa düşürsən, Lizzi? Qəbir bombalam boş idi! Orada heç kim yox idi. Heç kim!»

Yelizaveta gözlərini rəfiqəsinə zilləyərək soruşdu: «Əmnisən ki, qəbri səhv salmamısınız?»

«Buna əminəm, ya yox. Hə Lizi. Heç bilirsənmi nə haqda soruşsan? Əminəm ki, qəbri dəyişik salmamışıq, ya yox? Nədir, zərər qədər də olsun mənə inanmırsan? Axı, mən orada tək deyildim, yanımda adamlar da vardı. Bir də ki, həm mən, həm də Məryəm axşamtərəfi orada olmuşduq. Əgər qəbri dəyişik salmış olsaq belə, məgər bizlərdən kimsə bunu başa düşmədi? Məgər sən bizi bu qədər axmaq hesab edirsən?»

Hətta yolumuzu azmış olsaydıq belə, bəs onda mələk necə olsun? Mən sənə mələk haqqında hələ danışmamışam, axı. Elə deyilmi?»

Demək, boş qəbirin içərisində şimşək tək şəfəq saçan bir mələk oturmuşdu. O, bizə söylədi ki, qorxmayaq və İsanın dirilməsini bildirdi. Səncə, mələk də bizim kimi qəbri səhv salıbmış və İsanı qoyduğumuz yerə gəlməyibmiş?

«Mən belə bir şey fikirləşmirəm... Sadəcə mən...»

«Eybi yox... Əgər sən məni bu qədər sadələvh hesab edirsənsə, onda hesab et ki, Yəhya ilə Peter də məndən geri qalmayıblar. Çünki mən o andaca onların yanına qaçıb xəbər vermişdim. Onlar da məhz həmin boş qəbrə doğru qaçdılar. Mən isə güclə özümü onlara çatdırdım.

Bundan başqa, xanım sən əminmisən qəbiri dəyişik salmamısınız, Yerusəlimdə Romalıların möhürünün izləri olan çoxmu qəbir var?»

«Bəli. Mən şəxsən...»

«Yaxşı. Bəs baş kahin və mühafizəçilər barəsində nə deyə bilərsən? Onlar məgər İsanın hansı qəbirdə olduğunu bilmirdilər? Hətta əgər biz o qəbrə getməmişiksə də, məgər onlardamı lazım olan yerə düz getməyiblər? Elə isə deməzdim ki, «Aha! Biz sizi ifşa etdik. Cəsəd olduğu yerdədir» səncə, onlar bunu etməzdilər?»

Yelizeveta əllərini yelləyərək «Hə, yaxşı, bağışla məni. Belə axmaqlığı təsəvvür etmək heç mənim ağılıma belə gəlmirdi».

Təəssüf ki, Yelizeveta bu cür fərziyyələr edən yeganə insan deyil. Kirsopp Leyk hamıya İsanın cəsədinin itməsindən danışan qadınlar haqqında «onlar qəbri dəyişik salmışdılar» deyə bir nəzəriyyə işləyib hazırlamışdır. Lakin Məryəmi Yelizevetaya əminliklə bildirdiyi kimi, baş kahinini saraydan, yaxud Yerusəlimdəki Roma məbəbindən qəbrə qədər on beşdəqiqəlik gəzintisi dirilmə haqqında hər cür sözsöhbətə bir andaca son qoya bilərdi.

Lakin bu, əlbəttə ki, baş vermədi. Axı, arvadların tapdığı qəbir həqiqətən də İsanın qəbri idi və o, boş idi.

Özün əmin ol

Qəbri dəyişik salma haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Mattanın müjdəsindən olan açıqlamanı oxu (27:57–28:15). Qəbrin yerləşdiyi yerin dəqiq olaraq kimin bilməli olduğunu göstər.

Matta 27:59, 60 _____

Matta 27:61 _____ və _____

Matta 27:62–66 _____

Matta 28 :2–4,11 _____

Yəhya İsanın basdırıldığı yeri dəqiqliklə bilməli olan daha bir nəfərin adını xatırladır? (Yəhya 19:38–41). Bu adam kimdir?

Matta da, Mark da Luka da yazır ki, qadınlar İsanın necə basdırıldığını görmüşdülər. Buna diqqət yetir (Matta 27:61, Mark 15:47, Luka 23:55). Nə üçün onların hər üçü bunu qeyd ediblər?

17.

Gizlənpaç oyunu?

Cəsədin oğurlanması haqqında uydurma

Cəsədin oğurlanması haqqında uydurma elə ən birinci Müqəddəs Kitabda xatırladılır. Qəbri mühafizə edən bir neçə keşikçi dirilmədən sonra baş kahinin yanına gəlib baş verənləri danışirlar. Matta yazır:

Onlar ağsaqqallarla toplaşib müşavirə keçirdikdən sonra, əsgərlərə çoxlu pul verib dedilər: «Deyərsiniz ki, şagirdləri gecə biz yatanda gəlib Onu oğurlayıblar. Əgər bu barədə xəbər valiyə gedib çatsa, biz onu inandırarıq, siz idə bəladan qurtararıq». Onlar da pulu alıb əmr edildiyi kimi etdilər; və bu söz bu günə kimi yəhudilər arasında yayılmışdır.

Matta 28:12–15

Əhdi-Cədidin özündə belə cəsədin oğurlanması haqqında uydurmanın mövcudluğuna baxmayaraq, insanların bəziləri bu gün də elə güman edirlər ki, şagirdlər İsanın cəsədi ilə gizlənpaç oynayaraq kiçik bir hoqqabazlıq ediblər.

Bu hadisəyə bir çox səbələrdən inanmaq mümkün deyil. Məsələn, İsanı basdırdıqdan sonra qəbrinin ağzına qoyulan daş insanların gölün üzərinə atdığı və suyun üzərində asanlıqla sürüşən daşlardan xeyli fərqlənirdi.

Mətnin verdiyi və Corciya texniki kollecinin iki professorunun apardığı hesablamalara əsasən, daşın çevrəsi beş fut və iki ton ağırlığında idi. Qəbri hazırlayarkən, ola bilsin, bir qrup işçi daşı lazımı yerə dirək olaraq quraşdırmışdılar ki, müvəqqəti olaraq qəbrin girişinə aparən dərinliklərə yuvarlanmasın. İsanı basdırdıqları vaxt dirəyi götürdülər və cazibə qüvvəsi öz işini gördü: Daş diyirlənib qəbrin

ağzını elə möhkəm bağladı ki, onu yalnız qolu qüvvəli bir qrup kişi cox böyük cəhdlə yerindən diyirlədə bilərdi. Məhz buna görə də pasxa səhəri sübh tezdən qəbrə yollanan qadınlar öz-özlərinə soruşmuşdular: «...qəbrin qapısındakı daşı bizim üçün kim yuvarlayacaq?..» (Mark 16:3).

Bundan əlavə, baş kahinlər İsanın cəsədinin oğurlanmasının qarşısını almağa çalışaraq Roma hökmdarı Pilatdan qəbrə keşikçilər göndərməsinə icazə almağa nail olmuşdular. Romalı keşikçilər dəstəsi on dörd və yaxud on altı nəfərdən ibarət olurdu. Hər keşikçi öz ətrafında altı futa yaxın bir ərazini qorumaq üçün təlim keçmişdi. On altı nəfər bir qayda olaraq, hər tərəfə dörd nəfər olmaqla kvadrat əmələ gətirirdilər. Onlar on altı yardlıq məsafədə böyük bir batalyonun hücumuna davam gətirməli idilər.

Gecə gəlib çatanda qorunmalı olduqları şeyin qarşısında yərbəyer olurdular. Yerdə qalan on iki nəfər isə keşikçi obyektinin yanında başları dairənin mərkəzinə doğru yarımdairə yaradaraq uzanıb yata bilirdilər. Odur ki, qorunulan şeyi oğurlamaq üçün oğrular öncə yatanların yanından keçməli idilər (təbii ki, oyaq qalan dörd nəfərin gözü qarşısında). Hər dörd saatdan bir yatanlardan dörd nəfər yeni qüvvə ilə növbə çəkənləri əvəz edir, xidmətini yerinə yetirənlərsə, istirahət edirdilər. Onlar sütka ərzində beləcə bir-birilərini əvəz edirdilər.

Qeyd etməliyik ki, bu keşikçilər heç də nəzakətli ekskursiya rəhbərlərinə bənzəmədilər. Onlar təhlükəli mübarizə üçün təyin edilmiş canlı maşınlar idi. T.C. Taker özünün «Roma dünyasında Neron və həvari Pavelin həyatı» kitabında belə əsgərlərdən birinin təsvirini verir:

Onun sinəsini və çiyinlərini lay-lay, yaxud kiçik pulcuqlar yerləşdirilən dəmir və ya tunc təbəqələrlə örtülmüş enli dəri kəmərlər örtmüşdü. Başında yastı mühafizəedici dəmir dəbilqə var idi.

Sağ əlində məşhur Roma nizəsini saxlayırdı. Bu, taxta saplağa bərkidilmiş iti dəmir uclu, uzunluğu altı futdan çox olan möhkəm bir alətdir. Sırası əsgər onu süngü kimi batura, yaxud nizə kimi ata bilərdi. Bundan başqa onda yaxından döyüş üçün qılınc da var idi.

Sol əlində isə nəinki əldə aparıla bilən, həm də sağ çiyindəki kəmərdən asmaq üçün qalxan vardı. Əsgər qalxanla səbəst davranmaq üçün üç fut uzunluğundakı qılıncını sağ çiyini üzərindən aşırıdaraq kəməmindən asırdı. Əsgərin sol böyründən isə xəncəl asılmışdı. Cəsədin oğurlanması haqqında uydurmanı dəstəkləyənlər yəqin fikirləşirlər ki, bu hadisə yazılmamışdan bir gün öncə qorxaq dovşan kimi qaçan bir neçə şagird romalı əsgərlərlə döyüşdə bərkimiş, yaxşı silahlanmış dəstə ilə döyüşə girməyi qərara alıbmiş. Onlar ya keşikçilərə qalib gəlmiş, ya da yatdıqları vaxt səssizcə yanlarından ötüb keçərək heç bir keşikçini oyatmadan yuxarıya meylli iki ton ağırlığında daşı yuvarlada bilmışdilər. Sonra isə şəklin tam olmasından ötrü şagirdlər İsanın cəsədini sürüyərək haradasa gizlətdilər və bu yalanı bütün dünyada yaymaqdan ötrü bir neçə onilliklər ərzində edilən istehzalara tab gətirdilər, işgəncələrə və əzab əziyyətlərə dözdülər. Axı, onlar bilirdilər ki, bu, bütün dünya üçün yalan olardı.

Bütün bunlara inanmaq isə çox çətindir. Hüquq üzrə ixtisaslaşan və uzun müddət şəhadətçilik şahidliyini təkzib etmək haqqında mühazirə oxuyan, şəhadətçinin doğru və ya yalan danışdığını müəyyən edən Harvard Universitetinin professoru Saymon Qrinlifin dediyi kimi, «Onlar bu fakta bu qədər əmin olmasaydılar heç vaxt həqiqəti söylədiklərini və İsanın ölülərdən dirilməsini bu qədər israr edə bilməzdilər».

Bu gün həqiqəti axtaran hər bir şəxs ilk məsihçilər kimi əmin ola bilərlər ki, məsihçi imanı hansısa əsətir və əfsanələrlə yox, qəbrin boş olması və Məsihin dirilməsi möhkəm tarixi faktlarla əsaslandırılıb.

Özün əmin ol

İsanın cəsədinin oğurlanması haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir:

Korinflilərə 1-ci məktubun 15-ci fəslindən 1–8-ci ayələri oxu. Pavel hansı üç hadisəni vacib hesab edirdi?

Nə _____

Nə _____

Nə _____

Pavelin sözlərinə görə Məsihin dirilməsini neçə insan (ən azı) görüb?

Beş yüz qardaşın əksəriyyətinin (6) hələ də sağ olması haqqında Pavelin sözünün nə kimi əhəmiyyəti var?

Bu beş yüz şahidin hər birinə cəmisi beş dəqiqə vaxt verilsəydi, onların hamısının şəhadətini dinləmək üçün qırx iki saat vaxt lazım olardı. Əksər məhkəmə prosesində isə şahidlik etmək üçün bir və ya iki nəfər dinlənilir.

18.

Ruslar üçün yaxşı olan almanlarda ölümə bərabərdir

Balaca, düzünə qalsa, heç
özüm də nəyin yaxşı, nəyin
pis olduğunu indiyəgək dəqiq
bilmirəm...

Bu dünyada hər şeyin nisbi olması haqqında uydurma

«**N**əyin yaxşı, nəyin pis olması barədə düşüncələrinizi zorla mənə qəbul etdirə bilməzsiniz, — deyə Stefani israr edirdi. Mənim on səkkiz yaşım var. Bəsdir, mənə öyüd verdiniz. Pis hesab etdiyiniz şey, o demək deyil ki, mənim üçün də pisdirdi». Stefani özlüyündə nəyin «yaxşı», nəyin «pis» olması haqqında nəticə çıxarması üçün valideynləri ilə tez-tez münasibətlərinə belə coşğun qarşıdurma səviyyəsində aydınlıq gətirməyə çalışırdı.

Belə olan halda o, iblisin «Doğrudur və ya yalandır, yaxşıdır, ya pisdirdir — bunlar hamısı nisbi anlayışlardır... Ən əsası sənin üçün nəyin düz olduğunu başa düşmək və şəxsi mənafeyini qurmaqdır» şəklində səslənən yalanın qurbanına çevrilirdi.

Əlbəttə, Stefani tək deyil. Bir çox isanlar elə güman edirlər ki, özlərinin şəxsi mənafeyinə uyğun qanunlar çıxara bilər və onlar üçün nəyin yaxşı, nəyin pis olduğunu sərbəst müəyyən edərək özlərinə haqq qazandıra bilərlər.

Alan Blum özünün «Amerikan düşüncəsinin məhdudiyəti» kitabında yazır ki, «istənilən professor bir şeyə əmin ola bilər ki, universitetə daxil olan hər bir tələbə həqiqətin nisbi olduğunu güman edir».

Əslində bu uydurmadır. Əxlaq nisbi anlayış deyil. «Doğrudur» və «doğru deyil» anlayışı müzakirə edilməməlidir. K. S. Lyuis özünün «Adi məsihçilik» kitabında

iddia edir ki, hər dəfə «doğrudur» və «doğru deyil» anlayışını qəbul etmədiyini deyən insanla rastlaşdığımız vaxt əmin olun ki, bir dəqiqədən sonra o, özü belə bəyanatdan imtina edəcəkdir. O, sizə verdiyi sözün üstündə durmaya da bilər. Lakin əgər siz

belə bir şeyə cəhd etsəniz, onda gözlərinizi yummağa macal tapmamış onun «siz necə də ləyaqətsiz bir hərəkət edirsiniz» deyə bağırduğının şahidi olarsınız.

Belə olan halda biz «doğrudur» və «doğru deyil» anlayışının həqiqətən mövcud olmasını etiraf etməyə məcburuq. Bəzən insanlar hesabda yanlışlıqları kimi, onları dəyişik sala bilərlər. Lakin istənilən halda bu anlayışlar heç cürə kiminsə zövqü və ya üstünlüyü ilə bağlı deyil.

Ən təəccüblüsü isə odur ki, pisi yaxşıdan ayıra bilməyiniz üçün fəlsəfi təhsilə malik olduğunuz mütləq deyil. Həvari Pavel on əmr haqqında hətta heç vaxt eşitməyənlərə buyurmuşdu ki, «qanunun tələbləri onların ürəklərində yazılmışdır. Vicdanları buna şahiddir və düşüncələri onları gah ittiham, gah da müdafiə edir» (Romalırlara 2:15). Bir daha Lyuisin sözləri ilə desək, «Nəyin doğru, nəyinsə yanlış olması haqqında Qanun və ya Qanunlar külliyyatını əvvəllər «təbiət qanunları» adlandırırdılar... çünki insanlar fikirləşirdilər ki, hamı onu təbiətindən tanıyır və heç kimə bunu öyrətmək lazım deyil».

Bununla belə, sizə pis olan şeylərin onlar üçün pis olmayacağını israr edənlər də var. Lakin kimsəni aldatmaq onlara nəsib olmayacaq. Öz hərəkətlərinə haqq qazandırmaq cəhdləri, yaxud hər şeyin nisbi olduğunu uydurma vasitəsilə izah etmək istəyi yalnız onu təsdiqləyir ki, onlar qəlbinin dərinliklərində nəyin yaxşı, nəyin pis olmasından xəbərdardırlar. Beləcə onlar məşhur «Həqiqət nədir?» (Yəhya 18:38) sualını verən Pontiy Pilata bənzəməyə başlayırlar. Bu sualın acı həqiqəti ondan ibarətdir ki, həmin an Həqiqətin Özü onların qarşısında dayanmışdı. Pilatın axtardığı sualın cavabı Özünü «Yol, həyat və həqiqət» kimi açan İsada ifadə olunmuşdu. Lakin Roma hökmdarı təəssüm olunmuş həqiqəti etiraf etmək iqtidarında deyildi.

Özün əmin ol

Hər şeyin nisbi olması haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Hakimlər kitabının 17-ci fəslindən 6-cı ayəni oxu. Demək olar ki, bu kitabda yazılan əsətir həmin dövrdə geniş yayılmışdır. Çünki hamı o şeyi edirdi, ona görə ki, _____

Süleymanın Məsəlləri kitabının 14-cü fəslindən 12-ci ayəni oxu. Həmin kitabın 16-cı fəslinin 25-ci ayəsində də təkrar olunan «insana düz görünən» yol haqqındakı bu ayədə nə deyilir? Bu yollar insanı hara aparır? Sənin fikrincə, bu məsəlin mənası nədir?

Yeşaya Peyğəmbərin kitabının 45-ci fəslindən 19-cu ayəni oxu. Düzgünlüyü asan və həqiqəti bəyan edən bu ayə ilə kim razıdır?

Huşə peyğəmbərin kitabının 14-cü fəslindən 10-cu ayəni oxu. Son iki sətirdə hansı iki qrup insandan bəhs edilir? Özünü onlardan hansına aid edirsən? Başqa sözlə desək, Rəbbin yolu ilə gedirsən, yoxsa ki, onlara tərəf yıxılırsan?

Yəhyanın Müjdəsi 8-ci fəsildən 31, 32-ci ayələri oxu. Görəsən, İsa nəyinsə düzgün olub olmadığını düşünür, yoxsa ki, Onun sözləri nəsə başqa bir şey haqqında danışır? Onun sözlərinə görə həqiqətin dərk edilməsinin nəticəsi nə olacaqdır?

19.

Hər şey müqayisə nəticəsində dərək edilir

Allahın hər şeyi ortaq məxrəcə gətirməsi haqqında uydurma

«**B**əlkə də mən bu dünyanın ən yaxşı adamı deyiləm, amma onun kimi pis insan da deyiləm. Qulaq asın, mən bu oğlan haqqında sizə çox şey danışa bilərəm. Biz bir-birimizdən çox da uzaqda yaşamırdıq. Və küçə boyunca birgə çənə vura-vura dolaşırdıq. Onun barəsində mənə çox şey məlumdur.

O, həmişə kobud və özündən razı idi. Mən isə çox vaxt suyun lal axını, adamın yerə baxanı olurdum.

Bir dəfə onu polisə apardılar. Mən, axı, həmişə həvəslə hökumət nümayəndələrinə kömək etmişəm.

Onu bir neçə dəfə həbsxanaya salıblar. Mən isə bir dəfə də olsun, qanuna zidd hərəkətə yol verməmişəm.

Bir dəfə o, düz keşikçinin gözü qarşısında bir nəfərə hücum etmişdir!

Dediyim kimi, mən bu mənada heç də müqəddəs biri deyiləm. Lakin mütləq bir şeyi qeyd etməliyəm: Yəhuda İskaryotun Şimon Peterdən üstünlüyü nədədir?

Əlbəttə, deyə bilərsiniz ki, böyük ehtimalla Yəhuda heç vaxt özü haqqında bu cür mühakimələr etməzdi. Lakin bizim onun üçün söylədimklərimizin hamısı doğrudur. Bu əhvalatın sonu hamıya yaxşı bəllidir. Yəhuda İsanı ələ verəndən sonra özünü asaraq həyatına son qoydu. Peter isə baxmayaraq ki, Rəbbi inkar etmişdi, tövbə etməklə bağışlandı. O, cəmiyyətin məşhur liderlərindən birinə çevrildi. Bununla belə, Yəhudanın dilindən dediyimiz sözlər bu gün bir çox insanın hiss etdiklərini dəqiqliklə ifadə etmiş olur.

«Ola bilsin bir neçə dəfə spirtli içki dilimə dəyib, — deyə bələləri bildirir, — amma dostlarımdan biri kimi heç vaxt lül-qəmbər olmamışam».

Yaxud da: «bəli, mən ideal deyiləm, amma onun kimi şeyələr də yaymıram».

Çox vaxt bu, belə səslənir: «Qoy, mən müqəddəs olmayım. Əgər onun kimisi məsihçi hesab olunursa, onda mən yüz faiz çoxdan göylərdə olacam».

Lakin əslində hamı belə deyil.

Orta məktəbdə müəllimin əvvəlcədən orta balla qiymətləndirməsi hamımızın xoşuna gəlir. Axı, belə olan halda, o, bütün balları yazır, onları toplayır, sınıfdə uşaqların sayına görə bölür, orta bal çıxarır. Nəticədə alınan ortaq məxrəc sənin ballarının sayını artırır (əlbəttə, həmişə kiməsə görə, babat şagirddəkindən orta səviyyədə əhəmiyyətli dərəcədə yüksək alınan hansısa Eynşteyn tapılacaq). Bu sistemdə ən qəribəsi odur ki, hələ də işləri tamamilə pis olan kimsə var, sən isə bu arada gərginləşməyə bilərsən. Hər halda bu cür imtahan vermək yaxşıdır.

Bəzi insanlar bu təcrübəni özləri üçün nümunə götürərək onun əsasında özlərinin həyat, Allah və salehlik haqqında təsəvvürlərini yaradırlar. Amma Allahın hər şeyi ortaq məxrəcdə birləşdirməsi təsəvvürü bir uydurmadır.

Müqəddəs Kitabı oxuyanda aydın olur ki, Allah nəticə çıxarmaqdan ötrü Syuzi və Connini müqayisə etməyəcək: «Hə, Syuzi. Sən onun kimi elə də pis deyilsən. Ona görə də cənnətə xoş gəlmisən. Səni isə Conni üç saylı qapının arxasında gözləyirlər».

Heç də hər şey belə deyil. Bir dəfə Nakdimon adlı bir nəfər İsanın yanına gəldi. O, yəhudi ağsaqqallar şurasının üzvü və hər şeyə düzgün əməl etməsi ilə yəni, düz danışır, düzgün iman etməsi ilə cəmiyyətdə məşhur idi. Lakin İsa ona demədi: «Ey, Nik, göylərə gedəcək biri varsa o da sənsən!» Bunun əvəzində isə «doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm, bir kimsə yenidən doğulmasa, Allahın səltənətinə girə bilməz» (Yəhya 3:3) demişdi.

Sizin Cenni Mayersdən daha yaxşı olmağınız, və ya Eyb Landersdən az içki qəbul etməyiniz, yaxud da Skott Ceksondan daha tez-tez kilsəyə getməyiniz heç bir əhəmiyyət kəsb etmir. İsanın sözlərinə əsasən, vacib olan odur ki, siz «göylərdən doğulasınız».

Özün əmin ol

Allahın hər şeyi ortaq məxrəcə gətirməsi haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Aşağıda yazılanları oxu. Müqəddəs Kitabda olmayan frazalardan üstündən xətt çək.

A. Bir kimsə göylərdən doğulmasa, Allahın Səltənətini görə bilməz.

B. Heç kim öz mənafeyini güdməməli, əvəzində isə başqalarına xeyirxahlıq etməyə çalışmalıdır.

C. Mən həqiqi döyüşdə qalib gəldim, öz yolumu başa çatdırdım və tanıdıklarımın hamısından yaxşı həyat yaşadım.

Ç. Cəmiyyətin yığıncaqlarını buraxma, çünki sən yalnız orada xilas olursan.

D. Dostarının sənə təklif etdiyi yoldan uzaqlaşma.

E. Hər şeydən çox mənim qanunlarımı qoruyub saxlayın və beləliklə də Allahın səltənətini görərsiniz.

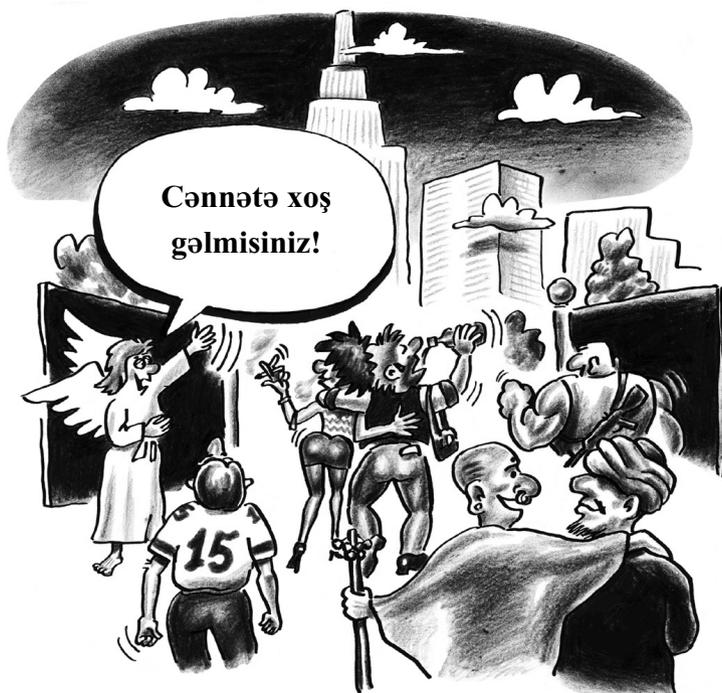
Ə. Rəbb İsayə iman edin və ondabirlərinizin ətrafınızdakıların gətirdiyindən qat-qat çox olmasının qayğısına qalın, bununla həm siz, həm də eviniz xilas olacaq.

F. Tövbə etməsəniz, məhv olacaqsınız.

(Cavablar: A (Yəhya 3:3) və F (Luka 13:3)-dan başqa hamısının üstündən xətt çəkin).

20.

Səmavi yoxlamada hamı olacaq

Ümumi xilas haqqında uydurma

Bazar günü məktəbinin dərslərindən birində on altı yaşlı Samantanın dedikləri hamını təəccübləndirmişdi: «Mənə belə gəlir ki, məsihçilər, buddistlər və müsəlmanlar arasında elə də böyük fərq yoxdur. Bütün dinlərin mahiyyəti eynidir: Hamımız cənnətdə olmaq istəyirik. Lakin ora düşmək üçün müxtəlif yollar seçirik».

Samanta heç özü də bilmir ki, bir çox insanlar da elə onun kimi düşünür. Baxmayaraq ki, onların heç də hamısı çıxıb bunu deməyi lazım bilmirlər. Lakin onlar universalizmə meyl göstərirlər, məqsəd ondadır ki, istənilən dinin ardıcılıarı bu və ya başqa şəkildə cənnətdə olacaqlar. Hətta buna oxşar ideyaları təlqin edən «universalist məbəd»lər də var. Hərçənd şüurlu surətdə buna meyl göstərənlərin bir çoxu (məsələn, Samanta kimiləri) məsihçi imanında tərbiyə olunublar.

Lakin bu, uydurmadır.

Bu, Müqəddəs Kitabın öyrətdikləri ilə üst-üstə düşür. İsa deyirdi:

Dar qapıdan girin; çünki həlaka aparan qapı geniş və yol enlidir;və ondan girənlər çoxdur. Çünki həyata aparan qapı dar və yol ensizdir və onu tapanlar azdır.

Matta 7:13,14

Ancaq fikirləşin: Allah insan olub əzab-əziyyət çəkdi, işgəncələrlə çarmıxda öldü ki, insanlar bağışlansın və göylərdə əbədi həyata nail ola bilsinlər. İndi isə təsəvvürünüzdə uzun illər Onun məhəbbətini qəbul edən və rədd edən insanları canladırım. Sonra isə daxili nəzərlərinizi İsanın satın alınma qurbanına iman etdiyinə görə sürüqünlərə, işgən-

cələrə və əzabverici ölümə məhkum olunan insanlara yönəldin. Nəhayət, bütün bəşəriyyətin Allah qarşısında dayanacağı son vaxtı təsəvvürünüzə gətirin. Allah nəzərlərini öncə İsanın qurbanlıq sevgisini qəbul edənlərə, daha sonra isə Onu rədd edən izdihama doğru yönəldir. Daha sonra belə bir şəkli təsəvvürünüzdə canlandırın: Allah çiyinlərin çəkərək deyir: «Burada araşdırmalı heç nə yoxdur. Hamınız içəri gəlin!»

Bu, baş verməyəcək! Ona görə yox ki, Allah kiminsə əbədiyyəti cəhənnəmdə keçirtməsini istəyir. Əksinə, Müqəddəs Kitab deyir ki, «Allah bizə səbr edir və istəyir ki, hamı tövbəyə gəlsin və kimsə həlak olmasın» (2 Peter 3:9).

Universalistlər belə bir nəticəyə gəlirlər: «Mən başa düşə bilmirəm ki, Sevən Allah kimisə cəhənnəmə necə göndərə bilər?» Lakin Allah insanları cəhənnəmə göndərməyə çalışmır. O, əzablara dözmək və Ona iman edənlərə əbədi həyat verməkdən ötrü gəlmişdi. İndi isə hər şey əksinədir, insanlar özləri əbədiyyəti harada keçirməyi seçə bilərlər. Müqəddəs Kitabda açıq-aydın göstərilib ki, bir çoxları inadla Allahın sevgisini inkar etməklə əbədiyyən cəhənnəmi seçmiş olurlar.

Məhz bu səbədən Məsihiçi mütləq İsa Məsihin əmrlərin yerinə yetirməlidir: «...gedin, bütün xalqları şagirdim edin» (Matta 28:19), çünki, Müqəddəs Kitaba əsasən, bir gün tövbə etmək üçün imkan olmayacaq.

Özün əmin ol

Ümumi xilas haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün aşağıdakı tapşırığı yerinə yetir.

Yəhyanın müjdəsi 6-cı fəsildən 68-ci ayəni oxu. İsanın ardınca gedənlər Onu tərک etdikləri vaxt, O, Şimon Peterə və digər şagirdlərinə dedi: «Yoxsa, siz də getmək istəyirsiniz?» Peter nə cavab verdi? Onun «Kimin yanına gedək?» sualı nə deməkdir? Peter bu ayədə neçə yolu əbədi həyat adlandırır?

Yəhyanın müjdəsi 14-cü fəsildən 6-cı ayəni oxu. İsa Özü burada göylərə necə düşmək haqqında danışır. İsa bu ayədə

Allaha aparan neçə yol göstərir? Bu ayədəki «yalnız Mənim vasitəmlə» sözü nə deməkdir?

Vəhy kitabının 20-ci fəslindən 12–15-ci ayələri oxu. Müqəddəs Kitabda Məhkəmə günü nələrin baş verəcəyi haqqında açıq-aydın peyğəmbərlik var. Bu ayələrə əsaslanaraq hamının göylərə düşəcəyini demək olarmı? Həyat kitabında adları olmayanlarla (həyatda etdikləri şəxsi seçimlərinə görə) nə baş verəcək?

Sakitcə dua etmək, Korinflilərə ikinci məktubun 13-cü fəslinin 5-ci ayəsində verilənləri yerinə yetirmək və bu ayədə verilən suala cavab vermək üçün bir neçə dəqiqə vaxt ayır.

21.

**Nəyi bildiyiniz yox, kimi
tanımağınız mühümdür**

Məsihciliyin ideologiya olması haqqında uydurma

Nüfuzlu qərb universitetlərindən birinin tələbələri olan Mayk və Brendon tətildən sonra görüşerkən sevimli müəllimlərini müzakirə edirdilər.

«Təsəvvür edirsiniz, Qərb sivilizasiyası üzrə kursu yenə də Sten-diş tədris edəcək! — deyə Mayk təəssüfünü bildirdi. Bu oğlan lap nasistdir! Yeganə sevindirici hal odur ki, heç olmasa İngiltərə tarixi üzrə kursu Nilon keçəcək».

«Hə-ə-ə... Məndə isə yenə də Kristosdur», — Brendon dedi.

«Nə danışırısan? Hansı fəndən?»

«Hamısından».

«Hamısından?»

«Bəli».

«O da çoxlu yoxlama işləri verir?»

«Əlbəttə ki, yox!»

«Bəs siz onun tədris etdiklərinin hamısını öyrənməlisiniz?» — deyə Maykl soruşdu.

«Yox, əşi», — Brendon cavab verdi.

«Yaxşı, bəs o, sizi nəşə bir şeyə məcbur edirmi?»

«Ümumiyyətlə, ancaq onu daha yaxşı tanımağa. O istəyir ki, biz onunla tanış olaq, onun necə bir insan olduğunu öyrənək və onunla münasibətlərimizi inkişaf etdirək».

Özlüyündə belə bir müəllim təsəvvür etmək çətindir. Elə deyilmi? Lakin belə birisi mövcuddur.

İnsanların əksəriyyəti elə hesab edirlər ki, məsihçilik də demək olar ki, başqa dünya dinləri kimi, əsasən etiqad sistemlərindən, nəzəriyyə komplekslərindən və ya əxlaq, fəlsəfə, ideologiya külliyyatından ibarətdir.

Lakin bu, uydurmadır

Məsihcilik heç də buddizmə, islama və ya konfusiçiliyə bənzəmir. Son üç dinin baniləri demişdilər: Mən, bunları, bunları öyrədirdəm. Mənim təlimimə iman gətirin. Mənim fəlsəfəmin ardınca gəlin». İsa isə deyirdi «Ardımca gəl» (Matta 9:9).

Dünya dinlərinin liderləri soruşurdular: «Mənim təlimim haqqında siz nə fikirləşirsiniz?» İsa demişdir: «Bəs siz *Məni* Kim hesab edirsiniz?» (Luka 9:20, müəllif kursivi).

Bu və ya digər dinlərin tərəfdarları özlərinə sual verməlidir: «Mən hansı ideologiyanın tərəfdarı olmalıyam? Potensial məsihçi özündən soruşmalıdır: «Elə isə Məsih deyilən İsayə nə edim?» (Matta 27:22).

Məsihcilik din deyil. Bu, qarşılıqlı münasibətdir.

Məsihcilik etiqad sistemi, yaxud nəzəriyyə toplusu deyil. Burada başlıca olan — Şəxsiyyətdir.

Məhz buna görə İsanın üzərindəki hökm özlüyündə yeganədir. Axı, əksər məhkəmə proseslərində ittiham təqsirləndirilən şəxsin törətdiyi cinayətin üzərində qurulur. İsanı isə, *Kim olmasına* görə məhkum etmişdilər.

Müjdəçi Mark İsanın sinedrion qarşısında məhkum edilməsini yazarkən göstərir ki, məhkəmədə bir neçə yalançı şahidlər iştirak edirdi. Lakin onların ifadələri ziddiyətli və əsassız səslənirdi. Sonra Mark yazır: «...baş kahin Ondan (İsadan) soruşur və Ona deyir: Allahın Oğlu Məsih Sənmişən?»

Bu vaxt İsa yəhudilər üçün birbaşa Allaha işarə edən «Xeyir-dua-lı» ifadəsinə «Mənəm» dedi.

Və bu zaman baş kahin sinedrionun hökm çıxarmasını gözləməyərək öz paltarını çırdı və beləliklə də anladı ki, İsa küfr edərək Özü-nü Allah elan edir.

Beləliklə, İsanın şəxsiyyəti məhkəmədə fikir ayrılığına gətirib çıxartdı — axı, kimdir O? Məhz bu, məsihciliyi fərqləndirən başlıca əlamətdir. Bu, ideologiya deyil. Məsihcilik Məsihin Şəxsiyyətinə əsaslanmışdır və Onunla qarşılıqlı münasibət tələb edir.

Məsihçi imanının gerçəkliyi onunla təsdiqlənir ki, İsa Məsih, Allahın Oğludur. Bu səbəbdən İsa ilə fəriseylər arasında münaqişə yaranmışdı. Fəriseylər düşünürdülər ki, ən mühümü Müqəddəs Kitabın prinsipləri əsasında Qanuna əməm etməkdir. İsa isə əslinə baxanda

demişdir: «Xeyr, bu, belə deyil. Qanunlara əməl etmək Mənimlə şəxsi münasibətin təzahürü olmalıdır. Mənim təlimimə əməl etmək sizi məsihçi etməyəcəkdir. Bu, yalnız məhəbbətə əsaslanan mənimlə qarşılıqlı münasibət sayəsində mümkündür».

Özün əmin ol

Məsihçiliyin ideologiya olması haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Mattanın müjdəsi 26-cı fəsildən 63–65-ci ayələri oxu. Baş kahin O, nə etdiyini və Onun Kim olduğunu soruşdu. İsa cavabında nə dedi? Baş kahin buna necə reaksiya verdi?

Markın Müjdəsi 15-ci fəsildən 37–39-cu ayələri oxu. İsanın çarmıxdakı ölümünün şahidi olan yüzbaşı nə dedi? Yüzbaşının sözləri İsanın təlimi, yoxsa ki, Onun Özü haqqında idi?

Mattanın müjdəsi 27-ci fəsildən 41–43-cü ayələri oxu. İsa Onu ələ salanların sözlərinə əsaslanaraq *Özü* haqqında nə dedi?

22.

İntellektuallara giriş qadağandır

Ağıllı insanın məsihçi ola bilməməsi haqqında uydurma

Valdo fikirli halda tələsmədən küçə ilə gedirdi. Onun yolu məbədə doğru uzanırdı. O, qərara aldı ki, uzun müddətdir, Allahdan qaçır və buna nöqtə qoymağın artıq vaxtı çatıb.

«Artıq belə davam edə bilməz, — deyə o düşünürdü. — Mən daha bu günahımı, həyatımda nəinsə çatışmadığını dərk edə-edə daşıya bilmirəm».

Beləcə o, uzun mili və qülləsi göyə yönələn küncdəki kilsəyə tərəf addımladı.

«Gözəl binadır, — öz-özünə dedi. — Yoxsa ki, hələ də tikilə-tikilə gedən uca şüşəli evlər kimi...»

Bir neçə məhəllə keçdikdən sonra məbədə gəlib çatdı. Özünü sakitləşdirməyə çalışaraq böyük taxta qapının qarşısında dayandı. Nəhayət, dərinədən nəfəs alıb, pilləkənlərlə yuxarıya doğru qalxdı və içəriyə daxil oldu.

Günəş işığından sonra məbədin sönük işıqlandırılmış zalına göz-lərinin alışmasından ötrü qapının girişində bir az ləngidi.

«Gəlmək istəyirsiniz?»

Valdo səsdən diksindi. O, həmin an qadını görməmişdi və ona görə də səs gələn tərəfə döndü. Onun qarşısında balaca, bir az beli bükülmüş, ağ saçlarını boynunun arxasına yığmış bir qadın dayanmışdı.

«Siz içəri keçmək istəyirsiniz?» — deyə o, bir daha təkrarladı.

«Hə, hə — Valdo dilləndi. — İstəyirəm».

«Elə isə, zəhmət olmasa, ağılnızı təqdim edin».

Valdoya elə gəlirdi ki, nəşə səhv eşitdi. Lakin qadın dediklərini bir də təkrarladı və bu dəfə onlar olduqca aydın səslənirdi.

«Zəhmət olmasa, ağılnızı təqdim edin».

«Mənim ağılımı?»

«Bəli. Siz, axı, məbədə girirsiniz».

Valdo başını yırğaladı.

«Siz Məsihin ardıcılı olmaq qərarına gəlmisiniz? Məsihçi olmaq istəyirsiniz?»

«Bəli — deyə o, cavab verdi».

«Elə isə siz ağılnızı burada qoymalısınız. O, bir daha sizə lazım olmayacaq. Biz onun üzərində sizin adınızı yazacağıq. O, burada olduğu kimi qalacaq. Narahat olmayın, həmişə belə edirlər. Əgər siz məsihçi olmağa qərar verməmişsə, gərək ağılnızdan imtina edəsiniz».

Əlbəttə, Valdo ilə olan bu əhvalat başdan-ayağa uydurmadır. Lakin bu əhvalat bizə bir çox insanların məsihçi olmağın nə demək olduğu haqda adət etdiyi düşüncə tərzini göstərməyə kömək edir. Onlar elə güman edirlər ki, məsihçiliyə üz tutmaq üçün ağılından imtina etməlisən, başqa sözlə desək, öz intellektini qurban verməli və səmərəli şəkildə düşünməkdən vaz keçməlisən.

Bu, əsatirdir.

Bəşəriyyət tarxində məsihçi olan bir çox dahilər olublar. Onların arasında Pavel, Avqustin, Martin Lyuter, Con Kalvin, Con Benyan, Ditrrix Bonxoffer, Frensis Şeffər kimlərin adları var.

Məsihçi olmaq heç də öz intellektinlə daim ziddiyyətdə olmaq demək deyil. Bu, o deməkdir ki, onu daha mükəmməl, bütöv edə birlərsən. İnsan məsihçi olduğu vaxt ilk növbədə onu əhatə edən ətraf aləmin eyni bir harmoniyada birləşən, bir-biri ilə əlaqəsi olmayan hissələrin qeyri-adi yığımının şahidi olur.

K.S. Lyuis özünün tərcümeyi-halında göstərir ki, yetkin bir gənc kimi məsihçiliyi intellektualsız sistem hesab etdiyindən Müjdədən qaçır və var qüvvəsi ilə ona müqavimət göstərirdi. Lakin bir dəfə bu maneə dağıldı və o «sevincindən heyrətləndi».

O gördü ki, bu müraciət onun təsəvvürünün canlanmasına və yaradıcı qüvvə almasına səbəb oldu.

Ədəbi zəhməti sayəsində qələmə aldığı «Balamutun məktubları» və hamının sevdiyi altı hissədən ibarət «Narniyanın Salmələri» kimi əsərləri ilə məşhurlaşdı.

Lyu Uolles qeyri-adi intellektual və yaradıcılıq qabiliyyətini iş salaraq məsihçiliyin əsassız olduğunu sübut etməyi qərara almışdı.

Lakin Xoş xəbərin gücü klassik «Ben Qur» əsərini yazan müəllifi imana gətirdi.

Britaniyalı hüquqşünas Frenk Morison İsa Məsihin dirilməsi faktını təkzib edən bir kitab yazmaq niyyətində idi. O, qarşısına qoyduğu məqsədə nail olmaq üçün fədakarlıqla əsaslı araşdırmalar apardı, tarixi dəlillər topladı. Nəticədə, Onun intellekti və əməyi qaçılmaz sonluğa gətirdi — İsa Məsih həqiqətən də ölüldən dirilmişdir. Beləcə, Frenk məsihçi oldu.

Müjdə sizdən öz intellekt qabiliyyətinizdən imtina etməyi tələb etmir. Əksinə, o, tələb edir ki, həvari Pavelə əminliklə deyə bilməyincəyə qədər, siz öz ağılınzdan tamlığı ilə istifadə edəsiniz: «...mən Müjdədən utanmıram, O, iman edən hər kəsin, ilk əvvəl yəhudinin, sonra isə yunanın xilasını üçün Allahın qüdrətidir» (Romalılara 1:16).

Özün əmin ol

Ağıllı insanın məsihçi olmasının qeyri-mümkünlüyü haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün bu tapşırığı yerinə yetir.

Yəhyanın müjdəsinin 8-ci fəslindən 32-ci ayəni, Peterə birinci məktubun 3-cü fəslindən 15-ci ayəni, Həvarilərin İşləri kitabının 17-ci fəslindən 2-4-cü ayələri oxu.

Həmçinin həmin kitabdan epikürçü və daha səbatlı filosof, areopaq mütəfəkkirlərlə qarşılaşan Pavelin Afınaya gəlişi haqqında nəql edilən 17-ci fəslin 16-34-cü ayələrini oxu. 23-cü ayəyə diqqətlə fikir ver. Pavel afinalıdan öz ağıllı düşüncələrini tərək etməyi xahiş edirmi? O, onlara öz biliklərini təlimlərinə çatışmayan şeylərlə doldurmağı təklif edirmi?

Afınada iman edənlər arasında areopaqın üzvü, məşhur bir mütəfəkkir var idi (34-cü ayə). O, kim idi?

23.

Ceff və professor

Kor iman haqqında uydurma

«**D**eməli, siz məsihçisiniz?» — professor saqqalını sıgallaya-sıgallaya üstünlük görünüşü aldı. Birinci kurs tələbəsi Ceff elə dərindən udqunurdu ki... Ona elə gəldi ki, bunu bütün auditoriya eşitdi.

«Onda mənə deyin görüm, siz İsanın ölüldəndən dirilməsini yüz faiz əminliklə sübut edə bilərsinizmi?» — deyə professor soruşdu.

Ceff boğazını arıtmağa çalışdı, amma onun cavabı siçan civiltisinə bənzər alındı: «Hm... Xeyr».

«Görürsünüzmü?» — deyə professor dilləndi. — Kor iman. Avam, ağılsız hər cür məntiqdən uzaq». O, yazı taxtasına tərəf döndü, alçaldılmış Ceff isə fasiləyə qədər tamamilə qıpqırmızı kədər içində oturdu.

Gənclik vaxtında bu cavan oğlanın yerində olsaydım, onda professorla tamamilə razılaşardım. O, vaxtlar mənə elə gəlirdi ki, məsihçi imanı kor imandır. Və onun əsassızlığını sübut etmək məqsədilə məsihçiliyi öyrənməyə qərar verdim. Lakin nə qədər çox məsihçiliyi tarixi və müqəddəs Kitab mövqeyindən araşdırırdım, bir o qədər əmin olurdum ki, bu, ağıllı, məntiqə əsaslanan imandır.

İsa Onun ardınca gələnlərə deyirdi: «Siz həqiqəti dərk edəcəksiniz və həqiqət sizi azad edəcəkdir» (Yəhya 8:32). O, demədi ki, «Siz həqiqətə etinasızlıq göstərməlisiniz». O demədi ki, «Hətta həqiqətə görə narahət da olmayın». O demədi ki, «Siz həqiqətin ziddiyətinə inanmalısınız». O dedi: «Siz həqiqəti dərk edəcəksiniz və həqiqət sizi azad edəcəkdir».

İsa bizi Ona Rəbb və Xilaskar kimi etibar edərək, intellekt cəhətdən özü müəyyən qəsd etməyə çağırır. O, bizim düşünmədən iman etməyimizi istəmir. Məsihçi imanı faktlara əsaslanmalıdır.

Ceffin imanına atmaca atan professor güman edirdi ki, əgər nəyi isə yüz faiz əminliklə sübut edə bilmirsənsə, demək, onda nə səmərə, nə də ki, həqiqət var. O, eyni zamanda hesab edirdi ki, İsanın dirilməsini və ilahiliyini yüz faiz sübut etmək mümkün olmadığı üçün məsihçi imanı kortəbiidir.

Bu uydurmadır.

Biz elə bir dünyada yaşayırıq ki, hadisələrin inkişafı haqqında çox çətinliklə nəşə demək mümkündür. Bu isə o deməkdir ki, riyazi sahə istisnaqlıq təşkil etməklə, nəyi isə yüz faiz sübut etmək praktik cəhətdən mümkün deyil.

Avtomobil istehsalçıları yüz faiz əminliklə sübut edə bilməzlər ki, onların yeni modeli tamamilə təhlükəsizdir. Lakin maşınların saysız-hesabsız ağır sınaqlardan keçməsi faktı tamamilə inandırıcıdır.

Vəkil yüz faiz əminliklə sübut edə bilməz ki, şübhə altına alınan şəxs bu cinayəti törədib. Hətta onlar onun səmimi etirafına malik olsalar belə, gözlənilməyən şərait həmişə mövcud olur. Məsələn, kimisə müdafiə etməkdən ötrü, o, yalan danışa bilər, yaxud, bu etirafı etməyə onu məcbur edərlər. Lakin vəkillər «hər cür şübhədən uca olacaq» nəticəni çıxartmaq üçün faktları ölçüb-biçirlər.

Eynilə də nə Məsihin dirilməsi, nə də Onun ilahiliyi yüz faiz əminliklə sübut edilə bilməz. Bu o demək deyil ki, məsihçi imanı kortəbii imandır. O, kifayət qədər fakta malikdir. Onlar zəruri faktlar deyil, əks halda yüz faiz əminlik verə bilərdi. Lakin onlar kifayət qədərdir.

Həvari Yəhya Müjdədə yazırdı: «İsa Öz şagirdləri qarşısında bir çox möcüzələr göstərdi ki, bu kitaba yazılmamışdır» (Yəhya 20:30). O, bununla nə demək istəyir? O demək istəyir ki, İsa Müqəddəs Kitabda oxuya biləcəklərimizdən daha çox möcüzələr göstərmişdi və onlar Onun ilahiliyini təsdiqləyir. Yəhyanın göstərdiyi fakt həqiqi sübut deyil. Bununla bərabər, o, növbəti ayədə yazır ki, «amma İsanın Allahın Oğlu Məsih olduğuna iman edəsiniz və iman etməklə Onun Adı ilə sizdə həyat olsun deyə, bunlar yazılmışdır» (Yəhya 20:31). Əslində Yəhya bu ayələrdə (30 və 31) deyir ki, şahidlik həqiqi sübut demək deyil, lakin onlar kifayət qədərdir.

Fransız riyaziyyatçısı, filosof və alim Blez Paskal demişdir ki, məsihçi imanı ona qarşı çıxmayan istənilən insanı inandırmaq üçün

kifayət qədər faktlara və şəhadətlərə malikdir. Belə ki, əgər bir kimsə özü istəmədən Allaha yaxınlaşmırsa, onda heç bir sübut kifayət etməyəcək.

Özün əmin ol

Kortəbii imanın cəfəngiyyat olmasını sübut etmək üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Yəhyanın müjdəsi 20-ci fəsildən 30 və 31-ci ayələri oxu. Yəhya nə üçün İsanın «Allah Oğlu, Məsih» olduğuna dair şəhadətlər yazır? «Onun ismi naminə» həyata necə nail olmaq olar? Nəyə və ya kimə iman vasitəsilə?

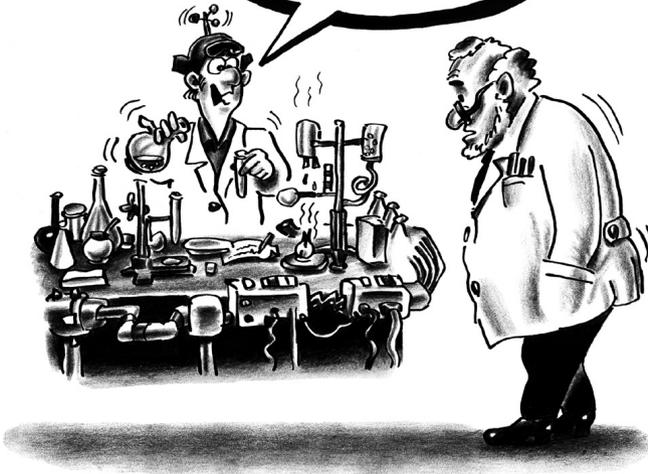
Lukanın Müjdəsi 1-ci fəsildən 1–4-cü ayələri oxu. Müjdəni necə yazdığını bildirmək üçün İsa hansı sözdən istifadə etmişdir? (3-cü ayə). Luka öz Müjdəsini Feofil adlı bir nəfərə ünvanlayır. İsa Məsihin həyatı və təlimi haqqında yazdığı «nizamlı təsvir»dən Luka hansı nəticəni gözləyir?

Bu şəhadətlər sənə qarşına «öyrəndiyin şeyləri doğru olduğunu bilməyindən ötrü» dərin araşdırma aparmaq məqsədi qoyubmu?

24.

**Avraam Linkoln və səhər
saat 10-a təyin edilmiş tarix
imtahanı**

Bu dəqiqə, professor,
elmi tədqiqatın kömə-
yilə Məsihin dirilməsini
sizə sübut edəcəm!

Elmi sübutların vacibliyi haqqında uydurma

«**B**ir dəqiqə, ser»
Yüksək səviyyəli amerikan universitetlərindən birində mü-
hazirəni deyib qurtarandan sonra dinlənən materiala aid
bir kimsənin sualı olub olmadığını soruşurdum ki, auditoriyanın ar-
xa cərgəsindən səslər eşidildi.

«Mən aspirantam və elmi işlə məşğulam, — deyə bir cavan oğlan
dilləndi, — odur ki, elmi cəhətdən sübut olunmayan bir şeyi imanla
qəbul edə birmərəm. Siz İsa Məsihin dirilmə faktını elmi nöqtəyi-
nəzərdən əsaslandırma bilərsiniz?»

«Xeyr» — deyə mən cavab verdim.

Aspirant özündən razı halda gülümsədi.

«Əlbəttə, — deyə mən davam etdim, — axı, siz şəxsi iddialarını-
zın elmi həqiqiliyini təsdiqləyə bilməzsiniz.

Elmi sübutlar eyni bir hərəkətin nəzarət altında dəfələrlə təkrar
edilməsi, izlənilməsi, dəlillərin qeyd edilməsi və bunun əsasında nə-
ticə çıxarılması sayəsində yaranır. Elmi sübutlar — təcrübə və
müşahidələrin nəticəsidir.

Məsələn, elmi təcrübə bu cür qurula bilər. Ağ xalatlı kişi və qadın,
qadın əlində qovluq və qələm, kişi isə balaca ağ mətin vücudlu yon-
ma ilə təcrübə otağına girirlər. Kişi ağ rəngli cismi kran suyu ilə dolu
şüşə həcmi içinə batırır. Cism o dəqiqə suyun səthinə çıxır. Qadın
vərəqdə nəticəni qeyd edərək nə isə yazır.

O, yenidən cismi həcmi dibinə batırır. Cism yenidən suyun
səthində üzür. Qadın yenə də nə isə yazır.

O, cismi lap dibə batırır. Cism yenə də suyun səthinə qalxır. Qadın
qeyd edir.

O batırır. Cism suyun səthinə qalxır. Qadın qeyd edir.

Bu təcrübənin müşahidə və nəticələrin qeyd edilməsinə nəzarət şəraitində dəfələrlə yerinə yetirilməsindən sonra alimlər belə bir nəticəyə gəlirlər ki, fil sümüyündən olan sabun suyun səthində qalır. Bunu elmi cəhətdən sübut olunmuş hesab etmək olar.

Təəssüf ki, bir çox insanlar fərz edirlər ki, əgər siz nəyisə elmi cəhətdən sübut edə bilmirsinizsə, onda bu, əsassızdır, yaxud inanılmazdır.

Lakin bu uydurmadır.

Nəyisə sübut etmək üçün elmi metod yeganə vasitə deyil. Əgər belə olsaydı, onda Avraam Linkolun nə vaxtsa Birləşmiş Ştatların prezidenti olduğunu sübut edə bilməzsən, çünki bu hadisə bir daha təkrarlana bilməz. O, yalnız keçmişdə mövcud olub.

Eləcə də keçən cümə səhər saat 10-da tarixdən çətin bir imtahan verdiyinizi elmi yolla isbatlaya bilməzsiniz. Siz bunu müşahidələr aparılan, məlumatlar qeyd edilən nəzarət altında bir neçə dəfə təkrarlaya bilməzsiniz. Bu, bir dəfə baş verir. Bu tarixdir.

Lakin Avraam Linkolnun mövcudluğunu və ya sizin keçən həftənin beşinci günü tarix fəmindən imtahan vermək faktını isbatlamaq mümkün deyilsə, bu, o demək deyil ki, bu hadisələr baş verməyib. Keçmişdə müəyyən yerdə baş verən hadisələri sübut etmək mümkündür. Və onların mövcudluğunu isbatlamaq üçün istifadə olunan üsul «tarixi faktların hüquqi üsulla sübut edilməsi», yaxud «şahid ifadələrinə əsaslanan metod» adlanır.

Hər hansı bir hadisənin şahid ifadələri əsasında sübut olunması 3 yolla nəzərdən keçirilir: şifahi şəhadətçilik, yazılı şəhadətçilik və maddi sübutlar. Bu baxımdan hər gün bütün dünyada istənilən tarixi hadisənin reallığını isbatlamaq üçün məhkəmələrdə «dəlillər» yeganə sübutetmə rolunu oynayır.

Məsələn, Avraam Linkoln kimi amerikan prezidentin həqiqətən mövcud olduğunu (şahid ifadələrinə əsaslanan metod) necə sübut etmək olar? Əgər onun hakimiyyətinin şahidi olan insanları tapmaq mümkün olarsa, onda onu tanıyan, onunla görüşən və onun çıxışlarını dinləyən adamlardan müsahibələr alınar. Bu, şifahi şəhadətçilikdir. Onun yazdıqları məktubların surətini, ölümü haqqında yazan qəzetləri toplasanız, haqqında yazılan kitabı tapmış olsanız, bu, yazılı şəhadətçilikdir. Nəhayət, siz onun şəxsi cib saatını, özünün və anadan

olduğu yerin fotosəklini, hətta qənd qabısını göstərsəydiniz, onda maddi sübutları təqdim etmiş olardınız.

Keçən həftənin cümə günü səhər saat 10-da sizin tarix fənnindən imtahan verdiyinizi necə sübut etmək olar? Şəhadətçilik metodu vasitəsilə — müəlliminiz buna şəhadətçilik edə bilər, siz tarixi və qiymət qoyulmuş imtahan işinizi (təbii ki, onu valideynlərinizdən gizlətmək lazım gəlməyibsə) təqdim edə bilərsiniz və nəhayət, imtahan zamanı məktəb fotoqrafı tərəfindən çəkilmiş fotosəkli əldə edə bilərsiniz və s.

Elmi metod məhduddur. Onun köməkliyi ilə əvvəllər baş vermiş hadisələrin reallığını sübut etmək olmaz. Napaleonun Vaterloo yaxınlığında darmadağın edilməsi, XVII əsrdə Londonda taun bubon xəstəliyinin 150000 adamın həyatına son qoymasını, İsanın ölüldəndən dirilməsini sübut etmək mümkün deyil. Çünki bu hadisələri nəzarət altında təkrarən müşahidə aparmaq, məlumatları qeyd etmək və onların əsasında nəticə çıxarmaq mümkün deyil.

Lakin tarixi hadisələrin reallığını şəhadətçilik ifadələri metodunun köməkliyi ilə — şifahi, yazılı və maddi sübutlar göstərərək heç bir şübhə olmadan sübut etmək olar.

Bu mənada İsanın dirilməsi elmi cəhətdən sübut oluna bilmədiyi üçün yalan və şübhəli olması haqqındakı təsəvvürlər uydurmadır. İsanın həyatı və xidməti, göstərdiyi möcüzələr, dirilməsi faktı şəhadətçilik ifadələri ilə sübuta yetirilə bilər və sübuta da yetirilib.

Özün əmin ol

Elmi sübutların mühümlüyü haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Yəhyanın müjdəsinin 20-ci fəslindən 1–9-cu ayələri oxu. Bu ayələrdə İsanın dirilməsi haqqında hansı maddi sübutlar qeyd edilmişdir?

Yəhyanın müjdəsinin 20-ci fəslindən 10–29-cu ayələri oxu. Yəhya bu ayələrdə İsanın dirilməsinə müxtəlif cür reaksiya verən neçə şahidin adını çəkir?

Həmin fəsildən 30–31-ci ayələri oxu. Bu ayələrdə şəhadətçiliyin hansı növü qeyd olunur?

Nəhayət, Korinflilərə 1-ci məktubun 15-ci fəslindən 3–8-ci ayələri oxu. Bu ayələrdə dirilmənin şahidi olan neçə nəfərin adı çəkilir?

Şəhadətçilik haqqında öyrəndiklərini nəzərə alaraq, Məsihin dirilməsinə başqa sübutlar gətirə bilərsinizmi?

25.

Pörtülmüş pomidorlar və krossovkalar

Beynlərin yuyulub təmizlənməsi haqqında uydurma

Insanların əksəriyyətində belə bir təsəvvür yaranır ki, məsihçiliyə dönmək — bir növ «beynin yuyulub təmizlənməsi» kimi xüsusi psixoloji təsiretmənin nəticəsidir. Belə ki, bu vaxt inandırıcı sözlərin köməyi və emosional məsihçi «əsatirlərinin» nəqli ilə insanların beynini yenidən emal edirlər. Onların fikrincə, məsihçilər tamamilə xəyallar içərisində yaşayırlar. Başqa sözlə desək, davranışda əsaslı dəyişikliklərə səbəb olan intellektual oyunlarla özlərini də, başqalarını da çaşdırırlar.

Bu uydurmadır.

Tarix dərində başlayan bir mübahisə zamanı mən Məsihə necə iman etdiyimdən danışmağa başladım. Öz hekayəmi bitirmişdim ki, müəllim dedi:

«Qulaq asın, Makdauell, bizi şəhadətçilik yox, faktlar maraqlandırır. Yer üzündə məsihçi olandan sonra həyatı dəyişilən o qədər insan görmüşəm ki...»

«Çox sağ olun, — deyə dilləndim. — İcazənizlə, mən öz hekayəmi tamamlayım, sonra sizin iradlarınıza cavab verərəm».

Bir neçə dəqiqədən sonra müəllimin tutduğu iradlara qayıtdım.

«Çoxları bu cür ritorik suallar verirlər: «Məsih sizin həyatınızı dəyişib, hə nə olsun ki?.. Mən hər halda buna cavab verməyə çalışıram».

Məni üçün reallıq budur ki, İsa Məsih iki min il bundan öncə ölürlərdən dirilib. Milyonlarla insan Ona iman gətirəndə və İsa Məsihlə şəxsi münasibət qurmağa başlayanda onların həyatının tamamilə dəyişməsi bu faktı təsdiqləyir. Baxmayaraq ki, bu insanlar cəmiyyətin müxtəlif təbəqələrinə aiddir, müxtəlif millətlərin nümayəndələridir, amma onların həyatları heyranedicə şəkildə eyni dərəcədə dəyişilir.

İnsan kimliyindən asılı olmayaraq, istər ən zəkali professor, istərsə də ən qaba vəhşi olsun, Məsihə etibar edəndə, həyatı dəyişilməyə başlayır.

Bəziləri deyəcəklərmi, mən arzu ediləni həqiqət kimi qəbul edirəm. Yaxud, sadəcə, bu heç nəyi sübut etmir deyərək mənimlə razılaşaçaqlar. Lakin məsihçi üçün onun subyektiv təcrübəsi özlüyündə möhkəm əsası — obyektiv reallığı birləşdirir. Bu obyektiv reallıq — İsa Məsihin şəxsiyyəti və Onun dirilməsidir.

«Məsələn, — deyə sinfə müracət etdim, — tutaq ki, tələbələrdən biri bu sinfə girib deyəcək: «Uşaqlar, mənim sağ krossovkamda pörtülmüş pomidor var. Bu pomidor mənim həyatımı dəyişib. O, mənə əvvəllər heç vaxt hiss etmədiyim sakitliyi, məhəbbəti və sevinci verib. Bundan əlavə, indi mən yüz metr məsafəni on saniyəyə qaça bilərəm».

Mən sinfə gülümsədim.

«Əgər danışdıqları onun həyatını təsdiqləyirsə, belə bir tələbə ilə mübahisə etmək çətindir. Xüsusilə, əgər o, qaçış zolağı dairəsində sizin ətrafınızı nəzərdə tutursa. Şəxsi şəhadətçilik nəyinsə reallığını təsdiqləmək üçün çox vaxt subyektiv arqumentə çevrilə bilər. Ona görə *subyektiv təcrübəni yersiz bir şey kimi qəbul etmək lazım deyil*.

Lakin subyektiv təcrübənin gerçəkliyi haqqında mühakimə yürüdülcək iki meyar var. Birincisi, subyektiv təcrübənin arxasında hansı obyektiv reallıq gizlənilir? İkincisi, belə subyektiv təcrübəyə daha neçə nəfər malikdir?

Əgər hər iki təcrübə krossovkada pörtülmüş pomidor əhvalatına tətbiq olunsay, nə alınar? Birinci suala sözügedən tələbə belə cavab verərdi: «Mənim subyektiv həyəcanım ondan ibarətdir ki, sağ krossovkamda pörtülmüş pomidor qalıb».

Beləliklə, bunun ardınca ikinci sual gəlir: «Bu sinifdə, bu universitetdə, bu ölkədə, bu qitədə və i.a. neçə insan həmin bu məhəbbəti, sakitliyi, sevinci hiss edib və sağ krossovkalarına pörtülmüş pomidor qoyanda daha tez qaçmağa başlayıb?»

Mən bu sualı verəndə, sinifdə qəhqəhə səsləri eşidildi. Bu, basadışüləndir. İkinci sualın cavabı aydındır: «Belə insanlar artıq mövcud deyil».

Hər halda, gəlin bunu hər iki meyarı özündə hiss edən məsihçiyə tətbiq etməyə çalışaq.

1. Subyektiv təcrübəmin — həyatımın dəyişilməsinin arxasında hansı obyektiv reallıq gizlədir?

Cavab: Məsihin Şəxsiyyəti və Onun dirilməsi

2. Məlum obyektiv reallıqla — İsa Məsihin varlığı ilə bağlı daha neçə insan bu kimi subyektiv təcrübəyə malikdir?

Cavab: Müxtəlif mənşələrdən, müxtəlif millət və peşələrdən olan milyonlarla insanın həyatı İsa Məsihə iman edəndən sonra yeni səviyyəyə yüksəldi, onlarda sülh, sevinc və məhəbbət əmələ gəldi.

Məsihçi müraciəti — beynin yuyulub təmizlənməsi ilə aparılan işin nəticəsi deyil. Hərçənd ki, subyektivdir, məsihçi təcrübəsi obyektiv reallığın əsasında qurulmuşdur və müxtəlif insanlar dəfələrlə onu öz həyatlarında qeyri adi şəkildə yaşayıblar. Həvari Pavel Korinfilərə məktubunda bu tələşlərin gücü haqqında yazır:

...Aldanmayın: nə əxlaqsızlar, nə büt-pərəstlər, nə zinakarlar, nə kişibazlar, nə uşaqbazlar, nə oğrular, nə tamahkarlar, nə sərxoşlar, nə acıdillər, nə də qəsbkarlar Allahın səltənətini miras almayacaqlar. *Sizlərdən bəziləri də bu cür idi. Lakin siz təmizləndiniz, təqdis olundunuz və Rəbbimiz İsa Məsihin Adı ilə Allahımızın Ruhunu ilə bəraət qazandınız.*

1 Korinfilərə 6:9–11 (müəllif kursivi)

Özün əmin ol

Beynin yuyulub təmizlənməsi haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün, Həvarilərin İşləri kitabından aşağıdakı yerləri oxu və Məsihə iman etməklə həyatı dəyişilən insanın adını, milliyətini və peşəsini göstər. Birinci sətir nümunə kimi verilib.

	Adı	Milliyyəti	Pəşəsi
Həvarilərin işləri 8:26–39 Həvarilərin işləri 9:1–9, 17–19 Həvarilərin işləri 10:1–45 Həvarilərin işləri 16:11–15	naməlum	efiopiyalı	əyan

26.

Şübhə ola bilməz

İsanın dirilməsin nə vaxt
şəkk dətirmisiniz?

MƏTBUAT KONFRANSI

Tomanın imansızlığı haqqında uydurma

Zavallı Toma haqqında daha nələr yazılmadı... Onu daha nələrdə günahlandırmadılar ki... Əlbəttə, onun nüfuzu İsa Məsihi ələ verən Yəhuda qədər pis deyildi. Tomanı Rəbb çarmıxa çəkilərkən Onu üç dəfə inkar edən Peterlə də müqayisə etmək olmaz. Lakin Tomaya İsanın üç illik xidməti ərzində Onun əhatəsində olan digər şagirdlərə nisbətdə daha az etibar edirdilər.

Özünün şübhə doğuran etibarına görə Toma, İsanın dirilməsindən sonra baş verən hadisəyə borcludur. Baxmayaraq ki, şagirdlərin yığıldıqları evin qapıları bağlı idi, Məsih onların yanına gəlmişdi. Lakin Toma onlarla deyildi. Onlar Tomaya İsanın dirilməsini xəbər verəndə, o, demişdi: «Əgər Onun əllərində mıxlardan qalan yaraları görməsəm və mıxların yerinə barmağımı qoymasam, böyrünə də əlimi salmasam, inanmaram» (Yəhya 20:25).

Ondan sonra İsa Tomanın yanına gəlib dedi: «Barmağını buraya gətir və əllərimə bax; əlini də gətir, böyrümə qoy; imansız olma, imanlı ol» (Yəhya 20:27).

Və budur, bir çoxları bu sözləri oxuyan kimi Tomanı şübhəsinə görə tənqid etməyə başlayırlar. Belə etməklə onlar yaddan çıxarırlar ki, heç bir şagird dirilmənin sübutunu görməyə nə qədər inanmamışdı. Bundan başqa, onların hər biri İsanın əllərini və böyrünü görmüşdü. Axı, Məsih Tomaya deməmişdi ki, «Sənə şübhə etmək lazım deyildi». Bunun əvəzinə Öz şagirdlərinə sübutu göstərmiş, sonra isə demişdi: «imansız olma, imanlı ol». Və nəhayət, artıq hər şeyi öz gözü ilə görəndən sonra Toma (Müqəddəs Kitabda yazılmayıb ki, Toma əvvəlcədən istədiyi kimi, əllərini İsanın böyrünə qoyub, ya yox) O, İsayə «Mənim Rəbbim, mənim Allahım!» deyərək müraciət edərək tarixdə ən böyük iman etiraflarından birini etmişdir.

Bu və ya digər səbəblərdən biz belə bir nəticəyə gəlirik ki, şübhə — istənilən halda pisdır. «Həqiqi məsihçilər şübhə etmərlər» — deyə biz elan edirik.

Bu uydurmadır.

Şübhə imana zidd deyil; o — imanın əcdadır. Şübhə imanı məhv etmir; o, onun yolunu açır. Tomanın əhvalatında olduğu kimi, çox vaxt şübhə bizi həqiqətə apararı təkən ola bilər.

«İnanın mənə, — Tennison dedi, — iman haqqında olan təlimlər nisbətən səmimi şübhədə imana daha çox rast gəlmək olar».

«Səmimi şübhələrdə iman bütün dinlərin yarısında çoxdur» — deyə Tennison qeyd edir.

Qordon və Uilyam Braunlar özlərinin «Romalılara məktub: Müjdəyə azadlıq və lütf» kitabları üzərində işlədikləri vaxt əmin oldular ki, «iman həqiqətləri axtarmaq vasitəsilə böyüyür, axtaranlar isə suallar verməlidirlər, suallar isə «səmimi şübhələrdən» yaranır». Şübhə «skeptikos» yunan sözündən olub, mənası «suallar verən» deməkdir. Tomanın imansızlığı haqqında «Həqiqi məsihçi şübhə etmir» əsatri hes bir müqəddəs kitabə əsaslanmır. Tomanın təcrübəsindən belə bir ibrət almaq olar ki, şübhələr təbiidir, biz öz şübhələrimizdə səmimi ola bilərik və İsa bizə həqiqəti açdığı vaxt bu səmimi şübhələr də bizi imana gətirməlidir.

Özün əmin ol

Tomanın imansızlığı haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Lukanın Müjdəsinin 24-cü fəslindən 1–12-ci ayələri oxu. Qadınlar İsanın dirilməsi haqqında xəbəri gətirəndə şagirdlərin reaksiyası necə oldu (2-ci ayə)?

Həmin kitabın 24-cü fəslinin 13–24-cü ayələrini oxu. Xamma yolunda gedən iki şagird erkən eşitdikləri dirilmə xəbərinə necə reaksiya verdilər? Onlar bunun baş verməsinə inandılar, ya yox?

Növbəti 25-ci ayədən 30-cu ayəyə kimi oxu. Bu iki şagirdin dirilmə haqqında bütün şübhələri necə alt-üst oldu?

Bu fəsildən 36-47-ci ayələri oxu. Dirilmiş Məsihi görəndə şagirdlərin ilk reaksiyası necə oldu (41-ci ayə)? Onlar Onun dirilməsinə necə inandılar (40, 42, 43 və 45-ci ayələr) ?

Yəhyanın Müjdəsi 20-ci fəsildən 19-29-cu ayələri oxu. Tomanın «Rəbbim mənim, Allahım mənim» harayına İsa nə cavab verdi? İsa bizim də bunu dərk etməyimizi və Onu Rəbb, Allah kimi qəbul etməyə hazır olmağımızı istəyir.

Bəs sən nəyə şübhə ilə yanaşırsan? İsanın səni şübhələrin vasitəsilə yeni tövbəetmə imanına aparmasından ötrü dua et.

27.

Ev bitkiləri dualara cavab vermir

Hər kəsin öz imanı olması haqqında uydurma

Kelli rəfiqəsi Xizerlə mətbəx masası arxasında əyləşmişdi. «Düşünürəm ki, hər birimiz nəyəsə inanırıq. Demək istəyirəm ki, məsihçilik — bu, hələ hamısı deyil. Əsas odur ki, *sən nəyəsə iman gətirəsən*».

Xizer sanki bu, ona daha aydın düşünməyə kömək edəcəkmis kimi qaşlarını çatdı.

«Deyəsən, sən haqlısan, — o dedi. — Əslində məsihçilik də imana görə xilas əqidəsi üzərində qurulmuşdur. Mən belə fərz edirəm ki... — o, sözüne ara verəndən sonra aramla danışmağa başladı. — Mənə belə gəlir ki, nəyə inanmağın vacib deyil. İnanırsansa, bu, artıq bəs edir».

Üzr istəyirəm, Kelli. Üzr istəyirəm, Xizer. Bu, artıq uydurmadır.

Bu yaxınlarda kollecın bir müəllimi sinfin qarşısında bəyan etmişdi ki: «Mən imana güvənirəm. Mən imanın gücünə inanıram. Mən görmüşəm ki, o, həyatı tamamilə dəyişir».

Lakin bu, məsihçilik yox, ekzistensializmdir. Bu ekzistensializmdə əsas dayaq «etiqađ»a yönəldilib və nəyə, kimə iman etməyin vacib deyil.

Bir dəfə məni böyük universitetlərdən birində keçirilən debatlarda fəlsəfə fakültəsinin dekanının opponenti səviyyəsində iştirak etməyə dəvət etmişdilər. Debatlar insana iqtisadi gücün məhsulu kimi baxan marksist nəzəriyyəsinə həsr edilmişdi. Çıxışım zamanı qeyd etdim ki, bir insan kimi mənim üçün tarixi, Müqəddəs Kitaba əsaslanan imanı saxlayan İsanın dirilməsi həlledici əhəmiyyətə malikdir.

«Qulaq asın, Makdauell, — deyə opponent sözümü kəsdi, — iş, axı, dirilmədə deyil. Bu hadisənin olub-olmamasının bir o qədər də əhəmiyyəti yoxdur. Vacib olan odur ki, onun olmasına siz *inanırsınız*mi?»

«Cənab, siz yanılırsınız, — deyə mən cavab verdim. Əslində iş elə ondadır ki, mənim inandıqlarım həqiqətdir, yoxsa yox. Çünki inandığım şey həqiqət deyilsə, onda mənim məsihçilik imanına hüququm çatmır».

Debatdan sonra mənə bir müsəlman tələbə yaxınlaşdı.

«Cənab Makdauell, mən bir neçə elə müsəlman tanıyıram ki, onların Məhəmmədə olan imanını bəzi məsihçilərin Məsihə olan imanından güclüdür».

«Belə də ola bilər, — deyə mən cavab verdim. Amma əsas məsələ bu deyil. Məsələ onda deyil ki, kimin imanını daha güclüdür, əsas məsələ odur ki, kimə inanırsan».

Sizin imanınızın dəyəri iman etməyinizdə yox, kimə iman etməyinizdədir. Ola bilsin, sizin imanınız yer üzündə olan və olacaq bütün insanların imanından güclüdür. Əgər bütün imanınızı otağınızı bəzəyən dibçəyə yönəltmişinizsə, onda Allahla xilas gətirən münasibət qura biləcəyinizə əminsinizmi? Günahlarınızın bağışlanmasına nail olursunuzmu? Bu qədər güclü iman etdiyiniz halda, nə üçün yox? Çünki siz ev bitkilərinə iman edirsiniz!

Digər tərəfdən, əgər imanınız çil ölçüsündədirsə və siz bu imanını İsa Məsihə cəmləyirsinizsə, Allahla xilas gətirən qarşılıqlı münasibət qura bilərsinizmi? Günahların bağışlanmasına nail ola bilərsinizmi? Aşkar surətdə. Bəs fərq nədədir? Fərq ondadır ki, sizin imanın mərkəzinə kimə iman etməyiniz durur.

Məsihçi imanını heç də subyektiv deyil. O, şəxsi imandır və tamamilə obyektivdir. Məhz buna görə həvari Pavel Korinflilərə 1-ci məktubunda yazmışdı:

Və əgər Məsih dirilməmişdirsə, deməli, imanınız da boşdur; siz hələ öz günahlarınızın içindəsiniz

1 Korinf. 15:17

Pavel etiraf edirdi ki, günahlardan azad olmaq üçün subyektiv iman vacib deyil, nə qədər güclü iman etməyiniz də yetərli deyil. Siz İsa Məsihin dirilməsinə iman etdiyiniz zaman, siz «lütfə... iman *vasitəsilə*» xilas olacaqsınız (Efesl. 2:8 *müəllif kursivi*). Sizi iman yox, İsa Məsih xilas edəcək.

Özün əmin ol

Hər kəsin öz imanını olması haqqında uyduymanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Yəhyanın müjdəsi 3-cü fəsildən 16-cı ayəni oxu. Bu ayədə əbədi həyata malik olmanızdan ötrü «Onda» sözünün nə qədər əhəmiyyət kəsb etdiyinə diqqət yetir.

Yəhyanın müjdəsi 8-ci fəsildən 24-cü ayəni oxu. Bu ayədə İsa təkcə *iman etməyin*, yoxsa *Ona* iman etməyin vacib olduğuna işarə edir?

Həvarilərin İşləri kitabının 16-cı fəslindən 30 və 31-ci ayələri oxu. Pavelin sözlərinə əsasən, Fillipində müraciət edilən məhbus nəyə (yaxud kimə) iman etməliyidi?

Romalılara məktubun 3-cü fəslindən 22-ci ayəni tap və buraxılmış yerləri açar sözlərlə doldur: «Allahın gerçəkliyi imanla _____ hamıya və bütün imanlılara _____».

28.

Günah, sünilik və Bill Qrem

Elmer Gentri haqqında uydurma

Elmer Gentri — Sinkler Lyuisin eyni adlı məşhur romanının baş qəhrəmanıdır. Gentri tamahkar, şəhvətpərəst və ikiüzlü, bir şeyi öyrədir başqa cür hərəkət edən bir vəzçi idi. Onun sözü, vəzləri və demək olar ki, bütün həyatı tamamilə hiyləgərlik və fırıldaqlarla dolu idi.

Son vaxtlar məşhur vəzçilərin və kilsə xidmətçilərinin nüfuzunu ləkələyən rüsvayçılıqlarla əlaqədar olaraq uydurulmuş Elmer Gentri adı tez-tez xatırladılır. Hamıya Cim Bekkerin kəbinsiz əlaqələri və sonradan bu rüsvayçılığı ört-basdır etmək cəhdləri məlum olanda, onun şöhrəti biabırçılığa çevrildi. Baş verənləri öyrənən Cimmi Svoqqart Bekker haqqında mənfi fikirlər söylədi. Lakin onun sözləri dərhal onu pornoqrafiya şövqündə etiraf etməyə məcbur etdikdən sonra, şaiyəyə çevrildi. Dövrü mətbuatı cəlb edən bu və başqa qalmaqalların sayəsində artan diqqət, bir çoxlarının Elmer Gentri haqqında əsatirə inanmasına səbəb oldu. Belələri vəzçilərin böyük əksəriyyətinin, məbəd xidmətçilərinin və məsihçi liderlərinin pozğun və ikiüzlü olmasına inanmağa başladılar.

Bununla belə, bu kimi hadisələrin ətrafında hay-küy salan qəzetlər, jurnallar və televerilişlər nədənsə fədakarlıqla və sədaqətlə Allaha xidmət edən və xidmətini davam etdirən müjdəçilərin və vəzçilərin üstündən sakitliklə ötürdülər. Cimmi Svoqqartın günahı və laxlamış vəziyyətini təsis etməkdən ötrü göstərdiyi təşəbbüslər, Billi Qremin məbədin rifahı naminə əlli illik fədakar əməyi fonunda sadəcə saralıb solmuşdu. Onun təbliğini milyonlarla insan eşitmişdi, lakin həyatı heç vaxt öyrətdiyinin ziddinə getməmişdi. Lakin buna baxmayaraq, Qrem etiraf etmişdir ki, xidmətinin lap başlanğıcından o, hansısa əməli ilə Allahu təhqir etməkdən qorxub, indi də bundan qorxur.

Billi Qrem, Lui Palo, Çarlz Kolson, Doson Makallister və Çarlz Suindoll — həyatları ilə bilavasitə öyrətdiklərini əks etdirən çoxlu sayda məsihçi liderlərindən yalnız bir neçəsinin adlarıdır. Təəssürlər ona yönəlir ki, cəmiyyətimiz Elmer Gentri haqqında əsatiyə, vəzçilər və məbəd xidmətçiləri arasında tamamilə riyakarlığın olmasına məmnuniyyətlə inanırlar. Lakin bu uydurmadır.

Həvari Pavel birinci əsr məsihçilərinə xəbərdarlıq edirdi ki «...sizin aranızda da yalançı müəllimlər olacaq». O, həmçinin əlavə edirdi ki, «onların üzündən həqiqət yolu küfr olunacaqdır» (2.Peter 2:1, 2). Məhz bu səbədən iblis Elmer Gentri haqqında uydurmanın yayılmasına çalışaraq əlindən gələni əsirgəmir. O, istəyir ki, həqiqət küfr olunsun, başqalarının ikiüzlülüüyü və günahı üzündən Allaha xidmət edən kişi və qadınların təbliğləri etibardan düşsün.

Bununla belə, baxmayaraq ki, başqaları bunu edə bilir, həqiqət həmişə həqiqət olaraq qalır. Biz onsuz da xilas Allahın mərhəməti və İsa Məsihə imanımız vasitəsilə alırıq. Və Allah əvvəlki kimi «sizi büdrəməkdən qorumağa, Öz izzətinin hüzuruna böyük sevinclə ləkə-siz çıxarmağa» qadirdir (Yəhuda 24).

Beləliklə, Peter deyir: «...ehtiyat edin ki, pozğun adamların xatası ilə yoldan azdırılmayasınız və sabit vəziyyətinizdən ayrılmayasınız. Ancaq Rəbbimiz və Xilaskarımız İsa Məsihin lütfündə və Onu tanımaqda tərəqqi edin. Ona indi və əbədi olaraq izzət olsun! Amin! (2 Peter 3:17, 18).

Özün əmin ol

Elmer Gentri haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Filipililərə məktubun 1-ci fəslindən 15–18-ci ayələri oxu. «Məsihi natəmiz vəz edənlər» haqqında Pavel nə deyir? Onun fikrincə, hər şeydən vacib olan nədir?

Korinflilərə 2-ci məktubun 11-ci fəslindən 3–15-ci ayələri oxu. Pavel ondan ehtiyat edirdi ki, korinflilər «Məsihçi həvarilərin görünüşündə qəbul etdikləri» yalançı həvarilərin

ardınca gedərək, «Məsihdəki sadəlikdən yan çevirirlər». Pavelin sözlərinə görə baş verənlər nə üçün onu təəccübləndirmir?

Korinfilərə 1-ci məktubun 4-cü fəslindən 16 və 17-ci ayələri oxu. Pavel başqalarından ona oxşamalarını xahiş etməyi əsas götürürdü. Nə üçün o, belə əminliklə bu barədə xahiş edirdi? (17-ci ayəyə bax).

Görkəmli məsihçi liderlərin rüsvayçılığını görəndə, Pavelin dediyi kimi, özümüzü ehtiyatlı aparmalıyıq. Korinfilərə 10-cu fəsildən 12-ci ayəni oxu. Bu ayələrə əsasən, bu faciələr bizə necə təsir etməlidir?

29.

Hiyləgər ilanın vədi

«Yeni əsr» hərəkəti haqqında uydurma

Mağazalardan birində qıvrımsaçlı, soyuq simalı bir qadın rəfiqəsinə özünün «ovsunlu kristall kvars»ının ecazkar şəfaverici gücündən danışdı. «Bax, bir ildən artıqdır ki, mən nə zökəm oluram, nə də ki, bir dəfə də olsun başım ağrıyıb» — deyərək, xəbər verirdi.

Sakit, xoş görkəmli bir kişi əmin edirdi ki, musiqi səslərinin və rəsmlərin köməyiylə heyvanlar aləminin bəzi nümayəndələri ilə (balinalarla, delfinlərlə, quşlarla) ünsiyyət qura bilər.

Yüksək vəzifəli cazibədar bir kişi qədim çin prinsiplərinin qərara alınmasına rəhbərlik edir. Yetmiş bir yaşlı tamam olmuş mehriban nənə isə on birinci əsrdə Roma katolik kilsəsinin rahibəsi olması haqqında «xatirələrini» bölüşür.

Quru, yad planetdən gələn, hipnoz, mistik proyeksiyalar, şərq fəlsəfəsi — burada daha nələr yoxdur ki... «Yeni əsr» hərəkatı (qısaca olaraq «YƏ») — bu, çox güman, Şirli Makleynin «Qurtaracaqda» (Out on a limb) adlı kitabının (və televerilişlər silsiləsi) sayəsində qeyri-adi şəkildə məşhurlaşan müxtəlif ideya və etiqadların yığımından ibarətdir.

«YƏ» hərəkatı nə din, nə də ki, hansısa bir qrupdur. Bu, əhval-ruhiyyə, dünyagörüşüdür. O, özündə müxtəlif ideya və anlayışları birləşdirir. Baxmayaraq ki, «YƏ» hərəkatının nəyi təmsil etdiyini bir cümlə ilə ifadə etmək mümkün deyil, amma onun ardıcılıarı üçün səciyyəvi olan eyni etiqada parçalamaq olar. Onlar fərz edirlər ki, Allah hər şeydə iştirak edir və biz hamımız Allahıq. Düşüncələrimizi dəyişməklə özümüzə bu «allahı» (onunla birgə və məhdudiyətsiz mümkünlükləri) axtara bilərik.

Bu uydurmadır.

«Yeni əsr» hərəkatında indiki məqamda inanılmaz məşhurluğu ilə ona həsr edilmiş televerilişlər və çox geniş tirajla tez satılan kitab silsilələrindən başqa yeni bir şey yoxdur. Onun kökü Edem bağına gedib çıxır.

Yaradılış kitabında iblisin ilan simasına girərək Adəm və Həvvəyə qadağan olunmuş meyvədən yeyərlərsə, «xeyir və şəri bilən allahlar kimi» olacaqlar vədi verməsi haqqında yazılıb. Lakin yarım-həqiqəti icad edən iblis onları aldatdı. Baxmayaraq ki, onlar xeyir və şəri bildilər (günaha yıxılmayanadək ancaq xeyiri bilirdilər), amma Allah kimi olmadılar.

«YƏ» hərəkatı birbaşa olaraq şəhadət edir ki, insanlar əvvəlki kimi eyni səhvləri edirlər. Dörd yüz il bundan əvvəl Monten qeyd etmişdir ki, «İnsan həqiqətən də ağılsızdır. O, hətta ən kiçik bir şey belə yarada bilməsə də, düşüncələrində allahlar yaradır».

Lakin Allah Kəlamı göstərir ki, «YƏ» hərəkatı ideyası uydurmadır. İsa haqqında olan bu sözləri oxumaq kifayətdir:

Allahın surətində olduğu halda, O, Allaha bərabərliyi, imtinası mümkün olmayan bir haqq saymadı. Lakin Özünü heç edərək, qul surətinə salıb, insanlara oxşar oldu. Görkəm etibarını ilə də insan kimi, O, Öz təvəzökarlığını göstərdi və ölümədək, hətta çarmıxa çəkilməklə ölümədək itaətkarlıq etdi.

Filiplilərə 2:6–8

Müqəddəs Kitabın heç nə ilə müqayisə edilməyən Xoş xəbəri insanların allahlara bənzər olmasından ibarət deyil. Xoş xəbər ondan ibarətdir ki, Allah «insana bənzər» olmuş və əbədi həyata malik olmamızdan ötrü günahlarımıza görə ölmüşdür.

Özün əmin ol

«YƏ» hərəkatının cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir

Yaradılış kitabının 3-cü fəslindən 1–7-ci ayələri oxu. Qadağan olunmuş meyvədən yesələr, iblis Adəmlə Həvvaya nəyi vəd edir (5-ci ayə)? Onlar meyvəni yedikləri vaxt bu iki vəddən hansı yerinə yetirildi (7-ci ayə)? Onların allahlara bənzər olması vədi yerinə yetirildimi?

Həvari Barnaba və Pavelin başına gələnləri oxu (Həvarilərin İşləri 14:8–18). İzdiham onların insanlara şəfa verməsinə necə reaksiya göstərdi (7-ci ayə)? İzdiham bu iki böyük missioneri allah adlandıranda onlar nə cavab verdilər (14-cü ayə)? «YƏ» hərəkəti üzvlərinin düşüncələrini dəyişməklə allah ola bilmələri bəyanatına Pavel və Barnaba necə cavab verərdilər?

Həvarilərin İşləri kitabının 12-ci fəslindən 21–23-cü ayələri oxu. Xalq Hironun nitqinə necə cavab verdi (22-ci ayə)? Onların tapdıqları «allahın» başına nə iş gəldi (23-cü ayə)?

30.

**Bütün bunlar
nə üçün başıma gəlir?**

Xoşbəxt həyat haqqında uydurma

On yeddi yaşlı məsihçi Sindi dərstdən asudə vaxtlarında işlədiyi restorandan cümə günü gecəyarı öz maşınında evə qayıdırdı. Birdən onu dəhşət bürüdü — yolun ortası ilə düz üstünə bir maşın sürətlə şütüyürdü. Sindi dönməyə çalışdı, lakin qarşıdan gələn maşın onun «Şevrolet»i ilə toqquşdu. Aldığı zərbədən Sindi öldü. Onun ölümünə səbəb olan maşının sürücüsü sərxoş idi.

İki yaşlı Vera onu arı sancan vaxt evlərinə yaxın bağda oynayırdı. Qızın üzü o andaca şişdi. Anası həmin an bunun nə qədər təhlükəli olduğunu başa düşdü və onlar xəstəxanaya qaçdılar, lakin gecikdilər. Vera yolda öldü. Onun valideynləri başa düşmədilər ki, arı sancmasından uşağda allergiya olub.

Ən aşağı təbəqəyə məxsus hindli qadının uşağı doğuldu. Dörd aylıq ömrünün bütün gününü o, karton qutuda keçirdi və elə zəiflikdən də oradaca öldü. Anası isə iki ay sonra dünyasını dəyişdi.

Həyatda çoxlu ədalətsizliklər olur: uşaqlar ölür, yaxşı insanlar iztirab çəkir, bəzi məsihçilər dözülməz əzab-əziyyətin acısını yaşayırlar. Əzablara qatlaşan bu yaxşı insanlar çox vaxt deyirlər: «Bütün bunlar nə üçün mənim başıma gəlir? Mən buna layiq deyiləm. Bu ədalətsizlikdir».

İnsanlar bu sualı nəsildən nəslə, ta Müqəddəs Kitabda rast gəlinən qədim patriarx Yəhya dövründən başlayaraq, «Yaxşı insanlara bədbəxtçilik üz verəndə» kitabını yazan ravvin Qorald Kuşnerə qədər verirlər.

Bu sualın əsasında belə bir fikir dayanır ki, yaxşı insanlar, xüsusilə məsihçilər mübarizələrdən, kədər və məşəqqətlərdən azad bəxtiyar həyat yaşamaladırlar.

Lakin bu uydurmadır.

Allah heç vaxt məsihçilərə xoşbəxt həyat vəd etməyib. O, heç vaxt həyatın asan olacağını, yaxud yaxşı adamlar üçün yalnız xoş hadisələr hazırladığını deməyib. O, Onu sevən və Ona xidmət edənlər üçün rahat və şirin həyat zəmanət verməyib.

Lakin əsrlər boyu insanlar məhz bu cür düşünüblər. Hərçənd Allahın Sözlünü diqqətlə oxusaq görərik ki, bu fikirlər yanlışdır.

Şagirdləri İsayə insanların nə üçün əzab çəkməsi ilə bağlı ənənəvi sual verdilər. Onlar Ona anadangəlmə kor olan insan göstərdilər.

«Rəbbim! — onlar Ondən soruşdular. — Onun kor doğulması üçün kim günah işlətmışdi, özü, yoxsa ata-anasını?»

İsa cavab verdi: «Nə özü günah işlədib, nə də ata-anası...» (Yəhya 9:2,3) və insanı sağaltdı.

Bunu dünyada baş verən əksər bədbəxtçiliklər haqqında da demək olar. Bəzi insanlar etdikləri əməllərə görə əziyyət çəkirlər. Məsələn, mağazadan oğurluq edən və buna görə həbsxanaya düşən kişi kimi. Kimsə başqasının işlətdiyi günaha görə əziyyət çəkir. Məsələn, valideynləri kokain qəbul etdiyinə görə patologiyaya ilə doğulan körpə kimi. Lakin yer üzündə əzabların böyük əksəriyyəti «nə özü günah işlədib, nə də valideynləri» kateqoriyasına daxildir.

Allah dünyanı yaradanda, O, yerin cazibə qüvvəsi və ya hərəkət qanunu kimi təbiət qanunlarını da yaratmışdı. Biz bu qanunlara əsasən yaşayırıq. Lakin hərdən bir bu qanunların qurbanlarına çevrilirik. Bəzən yerin cazibə qanunun əsasında içi adamlarla dolu təyyarə yerə çırpılaraq parçalanır. Bəzən isə hərəkət qanunu faciələrin baş verməsinə səbəb olur, məsələn, avtomobil toqquşması kimi. Allah yaxşı insanlara görə təbiət qanunlarını dəyişmir.

Həqiqətən, həyatda çox ədalətsizliklər var. Fəlakətlər, xəstəliklər, faciələr, ölüm — bunların heç biri məsihçilərdən yan keçmir. İsanın hər şeydən əvvəl şagirdlərinə verdiyi vəd təxminən belə səslənir: «Dünyada kədəriniz olacaqdır». Lakin eyni zamanda O, məsihçilərə əminlik də verir: «Cəsur olun: Mən dünyaya qalib gəldim» (Yəhya 16:33).

Məsihçilər əzab-əziyyətlərdən azad deyillər. Lakin bununla belə, onlar buna hazırlanmışlar, çünki «Mən dövrün sonuna qədər hər gün sizinləyəm» deyən Kəs həmişə onlardır (Matta 28:20).

Özün əmin ol

Xoşbəxt həyat haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Müqəddəs Kitabdan növbəti açıqlamaları oxu. İztirab çəkən adamı və ya xalqı müəyyənləşdir. Onlar nə üçün iztirab çəkirdilər? Allah onları əzab-əziyyətdən və kədərdən azad etdimi? O, onlar üçün nəsə etdimi?

Həvariləri işləri 4:1–13, 21 _____

Luka 23:32–43 _____

1 Korinflilərə 6:4–10 _____

2 Korinflilərə 12:7–10 _____

31.

Varlıdılar, demək, xoşbəxtdilər

Xoşbəxtliyin var-dövlətdə olması haqqında uydurma

Uşaqlar, bu adamın hər şeyi vardı. Vaxtilə dostum Riççi məktəbi atmışdı. Ona görə yox ki, oxumağa qabiliyyəti çatmadı. Ona görə ki, təhsil haqqında diplom olmadan da külli miqdarda pul qazanmağın mümkün olduğunu anlamışdı. O, boğanaq sinif otağını buraxıb, on altı yaşlı gənc oğlana çoxlu pul verən zavoda işə düzəlmişdi.

Bu iş ona mənim yalnız arzu edə biləcəyim bazarlığı etməyə imkan verirdi. O, çıxırındaki palçığı təmizləyir, aeroxizəyində böyük sürətlə irəliləyir, motorlu qayğı ilə göldə üzürdü. O, pulları sağa-sola səpələyirdi.

Etiraf etmək lazımdır ki, mən ona həsəd aparırdım. İlk vaxtlar. Lakin tezliklə onu zavoddan qovdular və qazanc yeri kəsildi. Qazanc-la yanaşı o, qalan hər şeydən — aeroxizəyindən, qayığından, xizəkli tırtıllı avtomobilindən məhrum oldu. Riççi hər şeyini itirmişdi. Amma ən pisi o idi ki, onun bütün həyatı kəlləməyallaq olmuşdu. Xoş güzaranını çoxaltmaq ideyası onun canına elə hopmuşdu ki, həyatının məqsədi həddindən çox əşyalar əldə etmək idi. Elə ki, qayıq aldı, həmin andaca növbəti bazarlığı planlaşdırırdı. Riççi xoşbəxtliyin var-dövlətdə olması, yetərincə dəyərlə şeyləri əldə etməklə xoşbəxtliyin durmadan sənə tərəf irəliləyəcəyi uydurmasına «satılmışdı».

Tez və ya gec belə fikirlər hamımızda yaranır. Eymos adlı səkkizinci sinif şagirdi bu yaxınlarda mənimlə dərhləşəndə bildirdi ki, həyatda nə işlə məşğul olacağını və hansı sənəti seçəcəyini hələ müəyyənləşdirməyib. Ən başlıcası, özünə bahalı maşın və şəhərin nüfuzlu yerindən mənzil almaq üçün çoxlu pul qazanmalı olduğunu şübhəsiz ki, yaxşı bilirdi.

Bütöv bir reklam sənayesi bu uydurmanı müdafiə etmək üçün çalışır. Televiziya, radio, jurnallar hansısa əşya olmadan yaşamağın qey-

ri mümkünlüyü haqqında daim sizə xəbərdarlıqlar edirlər: «Svotç», «Kelvin Klajn», «Pontiak», «Filips» (həyatımızı yaxşılığa doğru dəyişək), «Cordaş», «Soni», «Meybellin» (hamı sənə heyrandır), lazer proiqrıvatellər, videomaqintafonlar, xizəkli tırtılı avtomobillər, mümkün olan reallıq və «Em, Ti, Bi». Rekam təşkilatları sizi hansısa əşyaları əldə edərək xoşbəxt olacağınıza inandırmaqdan ötrü yorulmadan işləyirlər.

Deyək ki, belədir. Bəs xoşbəxtliyə nail olmaq üçün nə qədər pul lazımdır? Hansı markalı maşın sizin bütün arzularınızı həyata keçirmiş olacaq? Əgər bütün arzularınız indi gerçəkləşmiş olsaydı, əllərinizi silkələyərək deyə bilərsinizmi: «Uxay! Vəssalam!» Yoxsa ki, növbəti siyahını hazırlamağa başlayardınız?

Ruhun qılıncı və Allahın Sözü birbaşa deyir ki, xoşbəxtlik var-dövlətdə deyil. Bu uydurmadır. Müjdəçi Luka İsanın xəbərdarlığı barədə yazır:

...tamahkarlıqdan özünüzü saxlayın, çünki insan həyatı onun var-dövlətinin çoxluğundan asılı deyildir.

Luka 12:15

Pavelin Filiplilərə məktubunda yazdığı sözlər də bizə göstərir ki, bu insan xoşbəxtliyi harada tapmağı bilirdi. Və bu, onda var idi. O, sadyanılıqla qışırırdı:

Rəbdə olduğunuz üçün sevinin; və bir də deyirəm: sevinin!»

Filiplilərə 4:4

Filiplilərə yazılan qısa məktubda «sevinc» və «sevinin» sözləri düz on yeddi dəfə xatırladılıb. Şübhəsiz, Pavel xoşbəxtliyi harada tapmaq mümkün olduğunu yaxşı bilirdi.

Gərək gözləyəsiniz ha... Bu məktubun birinci fəslinə nəzər salsaq görürük ki, Pavel sevinc və xoşbəxtlik haqqında olan bu sözləri həbsxanada olarkən yazmışdı (12–14-cü ayələr). Bizim təsəvvürümüzə görə onun heç bir şeyi yox idi. Nə «Svotç»dan olan saatı, nə cığır, nə «Corc» cinsi, hətta pleyeri də yox idi. Lakin o, xoşbəxt idi. O deyirdi:

...yaşadığım şəraitdən məmnun qalmağa alışmışam. Mən yoxsulluq şəraitində də, firavanlıq şəraitində də yaşamağı bacarıram.

Hər şeydə və hər şəraitdə tox olmaq və ac qalmaq, firavan yaşamaq və ehtiyac duymaq sirrini öyrənmişəm. Məni möhkəmləndirən (Məsih) vasitəsilə hər şeyi etməyə qadirəm.

Filipililər 4:11–13

Xoşbəxtlik nəyə malik olmağından asılı deyil. Əslində həqiqi xoşbəxtliyin zahiri heç nə ilə bağlılığı yoxdur. Məsihçi varlı və ya kasıb olmasından, ətrafında tufan coşur və ya tam sakitlik olmasından asılı olmayaraq sevinə bilər. Bunun səbəbi İsa Məsihin bizə verdiyi daxili vəziyyətimiz, ruhani dünyamız və sakitçiliyimizlə əlaqələndirilir.

Özün əmin ol

Xoşbəxtliyin var-dövlətdə olması haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Timoteyə birinci məktubun 6-cı fəslindən 9-cu ayəni oxu. Orada zənginliyə can atanlar haqqında nə yazılıb?

Timoteyə birinci məktubun 6-cı fəslindən 3-5-ci ayələri oxu. Pavel bu ayələrdə Allah yolunun gəlir mənbəyi olduğu haqda düşünən adamlar haqqında danışır.

Bu fəslin 6-cı ayəsində Pavel var-dövlətə can atmağı digər mövqedən izah edir. Onun sözlərinə əsasən, «ən böyük mənimsəmə» nədən ibarətdir?

İbranilərə məktubun 13-cü fəslindən 5-ci ayəni oxu. Bu ayədə malik olduqlarından məmnun olmağın səbəbi göstərilib. Bu hansı səbəbdir? Özündə olanlarla kifayətlənmənin Allahla nə əlaqəsi var?

Lukanın müjdəsinin 6-cı fəslindən 38-ci ayəni oxu. İsa bu ayədə acgözlük haqqında nə deyir? Bəs əliaçıqlıq haqqında? O, var-dövlət, yaxud Onun Sözü'nün nələrdən üstün olduğu haqda nə deyirdi? İndi isə sənə görə xoşbəxtlik üçün lazım olanları sadala. Səmimi olmağa çalış. Sadaladıqlarının hansı puldan asılıdır?

32.

Həyasızlıq və diribaş Docer

Leo Durçerin uydurması

«**D**iribaş» Leo Durçer XX yüzilliyin 30–40-cı illərində bir müddət Bruklinskinin «Docer», Nyu-Yorkun «Yanki», Sinsinatskinin «Redsov» və Sent-luisin «Kardinal» komandalarına qarşı oynamışdır. Bundan əlavə, o, ən yüksək liqada müvəffəqiyyət qazanmışdı. Lakin, ola bilsin, Durçer tündməcaz xasiyyətinə və davranışına haqq qazandıran həyat prinsipləri ilə daha çox şöhrət qazanmışdı. Bu prinsip belə səslənirdi: «Qaydalara görə oynayan finişə sonuncu çatar».

İntriqaçı Durçer komandanın meneceri kimi Milli liqada üç dəfə mükafata layiq görülmüşdü. Onun komanidasının oyun tərzi çox vaxt onun özünə oxşayırdı. O, fərz edirdi ki, qələbə qazanmaq istəyən insan dalaşmalı, cırmaqlaşmalı, dişləməli, gücü çatana qədər döyməli, itələməli və başqalarını incitməlidir.

Lakin bu uydurmadır. Leo Durçerin uydurmasıdır. Belə bir uğurla o, C. R. Evinq, yaxud Ancel Çenninq əsatiri adlandırılıla bilər. Amma necə adlandırsan da, onsuz da uydurma olaraq qalacaq.

IV Orel Leonard Herşiser 1988-ci ildə keçirilən dünya çempionatında Los-Ancelesin «Cocersov» komandasının birinci dərəcəli pitçeri kimi göstərdi. Həmin ildə o, seçmə oyunlar çərçivəsində iyirmi üç oyun oynadı. Bundan əlavə, heç bir xal itirmədən əlli doqquz dəfə digərinə top ötürməsinə görə dünya rekordunu təzələdi. Bununla yanaşı, çempionlar liqası çərçivəsində «Nyu-Yorkun «Metsov» komandasına qarşı və beysbol üzrə ildə bir dəfə keçirilən ABŞ çempionatında Oklendin «Eysimi» komandası üzərində «Docer»in qələbəsinə görə ən yaxşı oyunçu kimi mükafata layiq görülmüşdü. Eyni zamanda onu yetər səslə Milli liqanın ən yaxşı ötürücüsü seçmişdilər.

Orel qaydalara görə oynayan oyunçulardan idi. O, məsihçi idi. Heç bir bal itkisinə yol vermədən top ötürmə silsiləsindən dünya rekordu vuranda, o, dizləri üstə əyilib Allaha minnətdarlıq etmişdi. ABŞ çempionatının final oyunundan sonra soyunma otağında müxbirə müsahibə verərkən bildirmişdi ki, oyun meydançasında sakitləşmək və fikrini bir yerə cəmləşdirməkdən ötrü özü haqqında himn oxuyurmuş. Həmin gecə Milli televiziyaadakı çıxışını isə demişdir: «Baxmayaraq ki, bu, dini veriliş deyil, amma mən Allaha təşəkkür etmək istəyirəm». Baxmayaraq ki, növbəti mövsümdə çiyindən aldığı zədə idmançı karyerasına son qoydu, onun beysbol sahəsindəki naliyyəti istedadının və müvəffəqiyyətə doğru yolda gərgin əməyinin şəhadəti kimi hər zaman rekordlar kitabında qalacaq.

Əgər qaydalara görə oynayan finişə sonuncu çatırsa, bəs Orel bu qədər naliyyətə necə nail ola bilmişdir?

Müqəddəs Kitab — Ruhun Mübarizəsi Leo Durçer uydurmasını heçə endirir, axı, o, yalan üzərində qurulmuşdur.

Leo Durçer uydurması bəyan edir: «Qaydalara görə oynayan finişə sonuncu çatar». Amma Müqəddəs Kitabda deyilir:

«Həlimlər nə bəxtiyardırlar, çünki yeri miras alacaqlar.

Matta 5:5

Leo Durçer uydurması bəyan edir: «Yumuruğunla özünə yüksəkliyə doğru yol aç». Allahın Kəlamında yazılıb:

Rəbbin hüsurunda alçalın, O, isə sizi yüksəldəcəkdir.

Yaqub 4:10

Leo Durçer uydurması bəyan edir: «Tərifini göylərə qaldır. Başqalarının qarşısında özünü göstər. Əgər istədiyinə nail olmusansa, onda başqalarına necə yaxşı bir insan olduğunu göstər». İsa deyir:

Çünki öz-özünü yüksəldən hər kəs alçaldılacaq, öz-özünü alçaldan isə yüksəldəcəkdir.

Luka 14:11

Əlbəttə, bəzən qaydaya görə oynayan, həqiqətdən finala sonuncu çadır. Lakin bu qaydanı pozanlar da geri qalanlar sırasında olurlar. Karyerası ərzində Durçer ən yüksək liqada komandanın meneceri kimi üç dəfə mükafata nail olmuşdu. Lakin iyirmi bir dəfə bu, ona nəsib olmamışdır. Hətta bir dəfə komandası sonuncu yerə tutmuşdu.

Lakin bəzən Orel Herşişer kimi gərgin zəhmət, inadcılıq, qətilik və ciddilik qaydaya görə oynayanların finişə birinci çatmasına kömək edir. Bu, baş verəndə işə, qələbənin düzgün yolla əldə edilməsinə əminlik artmış olur.

Özün əmin ol

Leo Durçer uydurmasının cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Yaradılış kitabının 39-cu fəslinin 1-6-cı ayələrini oxu. Yusif Misirə qul kimi satılmasına baxmayaraq, misirli Potifarrın evində vacib bir insan oldu (nəticədə mühafizəkar rəis Potifarrın da üzərində ucaldı). Belə bir yüksək səviyyəyə Yusif necə nail oldu?

2 Padşahlar kitabının 1-ci fəslindən 1-12-ci ayələri oxu. Burada Davudu İsrailin hökmüdarı olmasına gətirib çıxaran hadisələr yazılıb. O, «qalib» kimi qalmasına necə münasibət bildirdi?

Lukanın müjdəsinin 14-cü fəslindən 7-11-ci ayələri oxu. İsanın söylədiyi məsəllər nəinki böyük müdrikliyi, həm də sağlam düşüncəni əhatə edir. Bu məsəlləri öz sözlərimizlə necə deyə bilərik? «Yaxşısı budur özün haqqında _____ fikirləş, qoy sən haqlı olmayasan, nəinki, sən _____ düşünməyindənsə, lakin hər şey əksinə olacaq».

33.

Zəiflərlə, iradəsizlərlə, talançılarla yoldaşlıq etmirik

Fəriseylərin uydurması

B elələrinə Amerikanın istənilən məktəbinin dəhlizində rast gəlmək olar. Zəiflər, çirkli meymunlar, qırxıq başlar. Ləqəblər dəyişə bilər (sizin Los-Ancelesdə və ya Des-Maunesdə yaşamağınızdan asılı olaraq), amma bu, vəziyyəti dəyişmir. Münasib və qeyri-münasib dəstələr var. Qeyri-münasib dəstəyə düşməmək üçün son dərəcə ehtiyatlı olmaq lazımdır.

Aşağıda verilən bir neçə məlumat dəstələri «münasib»i və «qeyri münasib»i ayırd etməkdə sizə kömək edəcək.

Zəiflər, iradəsizlər, kütbeyinlər, dilanlamazlar: geyim üslubunun olmaması (zövqsüz şəkildə damaların millərlə uyğunlaşdırılması). Oğlanlar kəpənək-qalstuk və yaxud qısa dar tuman geyinirlər. Riyaziyyat və təbiət elmələri doğrudan da onların xoşuna gəlir.

Qırxıq başlar, kütbeyinlər, tərbiyəsizlər: hərbişdirilmiş növlər. Silah aludəçiləri. Növbəti müharibəni gözləyə bilmirlər. Sonsuzadək «Döyüşdə» və «Yeni əsgərlərin keşikçi dəstəsi» filmlərinə baxmağa qabildirlər.

Çirkli meymunlar və avtomonlar: Onlar «Bu körpə bala səkkiz dəqiqəyə altmışa qədər sıxa bilər» (Deməli, belə? Bu körpə balanınsa kapotunun altında 454-dür») kimi söhbətlər edəndə, məşin haqqında «körpə bala» ifadəsini işlədirlər.

Hoqqabazlar: səciyyəvi hoqqabaz oyun zolağında bir ayağı üstə dönmə, iri kitabın məzmununu əzbərdən yadda saxlaya və ya kompüter kimi statistik məlumatlar verə bilər. Lakin ondan nəşə başqa bir şey haqqında soruşun və onun ağıllığın qarşı dəstəyindən artıq olmadığı görünəcək.

Əlbəttə, bu siyahını daha da uzatmaq olar: bacarıqsızlar, əzbərçilər, uydurmaçılar, narkomanlar. Əslində elə insanlar var ki, onlarla yanaşı

durmaq olar, amma elələri də var ki, qəbirdə belə yanaşı uzanmasan yaxşıdır! Bütün bunlar ona görədir ki, əgər sən iradəsizlə yoldaşlıq etsən, onun «iradəsizliyi»ndən sənə də nə isə keçə bilər. Yaxud bəziləri sənə ilə onun arasında əlaqə yaratmağa çalışacaqlar. Sən buna yol verə bilməzsən, axı. Elə deyilmi?

İsa da eyni problemlə üzləşmişdi. O, ruhani idi. Ruhanilər isə yalnız müəyyən çevrənin adamları ilə — əsasən özləri kimi ruhanilər və «son dərəcə dindar» adamlarla ünsiyyətdə olurdular. Fəriseylər isə xüsusi ciddi qaydalar işləyib hazırlamışdılar. Bu qaydalara əsasən bir qism insanlar münasib, digərləri isə qeyri münasib dəstənin adamları hesab olunurdular. Lakin İsa bu qaydaları pozdu. O, qeyri münasib kompaniya ilə ünsiyyətdə olurdu. O, vergiyiğanlarla bir yeyib içirdi. Cüzamlı xəstə ilə təmasda olurdu. Samariyalı qadınla söhbət edirdi (bu isə ikiqat həram sayılırdı).

Nəticədə İsa ələ salınır və tənqidlərə məruz qalırdı. O, fəriseylərin uydurmasına elə etinasızlıqla yanaşırdı ki, Onun haqqında demişdilər: «Budur, qarınqulu və şərab düşgünü İnsan — vergiyiğanların və günahkarların dostu!» (Luka 7:34).

İsa isə bu ələ salmalara etinasızlıq göstərirdi. Axı, sonda məlum oldu ki, Onun sadıq dostlarının çoxu qeyri-münasib kompaniyadan çıxmışdılar. Mənfur vergiyiğan Matta Onun sadıq on iki şagirdindən biri oldu. İsa tərəfindən sağaldılan kasıb kor yolçu fəriseylər qarşısında cəsarətlə Onun haqqında şəhadət etdi. Canından yeddi cin çıxartdığı Məcdəlli Məryəm də İsa çarmıxa çəkildiyi vaxt Onu tərək etməyənlərin sırasında idi.

Kim bilir? Ola bilsin məktəbinizdəki zəiflər, başı qırxıqlar, çirkli meymunlar arasında dostlarınıza rast gələcəksiniz? Əlbəttə, siz nələrdənsə vaz keçməli olacaqsınız. Lakin bunun sayəsində nəyəyə nail olacaqsınız.

Axı, İsa sizə demişdi:

...Sizə dostum dedim... Siz məni seçmədiniz. Mən isə sizi seçdim və gedib məhsul verəsiniz və məhsulunuz baqi olsun deyə sizi təyin etdim ki, Mənim adımla Atadan hər nə istəsəniz sizə versin. Bir-birinizi sevsəniz deyə bu şeyləri sizə əmr edirəm.

Yəhya 15:15–17

Özün əmin ol

Fəriseylərin uydurmasının cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Müjdələrdə İsa nahar vaxtı süfrə başında əyləşən arzulanan qonaq kimi qarşımızda durur. Növbəti ayələri oxu və Onun kimləri özünə dost hesab etdiyinə diqqət yetir.

Matta 9:9–13 _____

Mark 14:3 _____

Luka 7:36 _____

Lukanın müjdəsinin 19-cu fəslindən 1–10-cu ayələri oxu. İsa heç nəyə baxmayaraq, «vergiyığandan» və «günahkarlardan» kənar gəzmədi. O, Özünü onlar kimi aparmadı. İsa ilə Zəkəriyyənin tanışlıq əhvalatı artıq sənə məlumdur. Necə düşünürsən, Kim kimə təsir edə bilmişdir? Bu əhvalatdan özün üçün hansı nəticəni çıxarırsan?

34.

Oğlanlar islaholunmazdır

Əsl kişiler haqqında uydurma

Inanın mənə, çox az Adam tapılar ki, yuxarı sinif şagirdləri oğlanlarının soyunma otağında gedən söhbətlərin anasının qu-lağına çatmasını istəsin.

Cok dəsmalı üstünə atıb deyir: «Ey, Den, cümə günü axşam Andrea ilə görüşün necə keçdi?»

Yanında duran oğlan isə dirsəyi ilə səni dümsükləyərək «nə oldu, bankı yardımınız?» deyə soruşur.

Kimisə ehtirasla təkrarlayır: «Hə, necə idi, o qaynar vücud?»

«Səhər yeməyi yataqda oldu?»

Sonra bunun ardınca ağıla sığmayan qəhqəhələr, nalayiq jestlər, ədəbsiz qışqırıqlar və «psi-psi», yaxud «hə, körpə quzum!», yaxud da «gəl, balacan, gəl!» kimi vəhşi oxşamalar gəlir.

Uşaqların çoxuna belə hallar tanışdır. Əgər sən sinif yoldaşının bəhanəsi ilə getmişənsə və bu suallara müsbət cavab verməmişənsə, hər halda özünü elə göstərmək lazım gəlir ki, «öz istədiyinə nail olmusan», səndə artıq «bu, baş verib», sən artıq sekslə məşğul olmusan. Əgər bunu etməmişənsə, onda sənənlə danışmağa dəyməz. Axı, seks — müəyyən olunmuş inkişaf mərhələsidir. Kiminləsə yatmayana qədər səni kişi hesab etməyəcəklər.

Bu uydurmadır. İblisanə bir yalandır.

Mən bu barədə «Nə üçün gözləməyə dəyər?» devizi altında müxtəlif ölkələrdə keçirilən beynəlxalq kompaniyalarda minlərlə gəncə danışmışam. «Əsl kişi olmağın sekslə nə əlaqəsi var? Hətta on iki yaşlı yeniyetmə də sekslə məşğul ola bilər!» Sonra isə belə qeyd etmişəm: «Yox» cavabını vermək üçün əsl kişilik tələb olunur!».

Sonra isə davam edirdim: «Düz durub düzünü deməkdən ötrü əsl cəsarət tələb olunur!» «Bilirsən, mən indi heç bir cinsi əlaqədə olmaq istəmirəm». Bakirəlik — əsl öyünməli bir şeydir!»

Cinsi əlaqədə olmaq çox sadədir. Bunun üçün yetkin bir insan, ya da güclü bir iradəyə malik olmaq lazım deyil. Amma bu izdihamın istəklərinin əksinə getmək həqiqətən də çətinidir. Əsl güc, kişilik və xarakter lazım olan yer də elə budur.

Bəlkə də bu, sizə məlum deyil. Amma Müqəddəs Kitabda hər bir kəsin bilməli olduğu seksual sınaqlar və günahlara dair əhvalatlar yer alıb. Onlardan biri Yusifin başına gəlib.

Yusif Potifar adlı bir misirli hökmdarın sarayında işləyirdi. Müqəddəs Kitabda hər şey son dərəcə açıq-aydın yazılıb:

Yusif gözəl və yaraşlıq idi. Bir müddət sonra ağasının arvadının Yusifə gözü düşüb dedi: gəl mənimlə yat.

Yaradılış 39:6,7

Yusif sakitliklə özünün şirniklənməsinə imkan verə bilərdi. Ola bilsin sonra da məğrur görünüş alaraq soyunma otağında gəzişə-gəzişə qələbəsinə görə öyünərdi. Axı, «əsl kişi» olduğunu sübut etmək üçün belə bir fürsət yaranmışdı.

«Lakin o, imtina etdi» — deyə Müqəddəs Kitabda yazılıb. Özünü də bir dəfə yox. Ağasının arvadının məşuqəsi olmaqdan imtina etməsi ona azadlığı bahasına başa gəldi - onu zindana atdılar. Lakin Yusifdə həm iradə, həm cəsarət, həm də igidlik var idi. Çünki Yusif əsl kişi idi.

Belə ki, yalnız əsl kişi soyunma otağındakı «cəmiyyətin rəyi» təzyiqinə davam gətirə bilər. Yalnız əsl kişi gücünü toplaya və öz prinsiplərinin ardınca gedə bilər. Yalnız əsl kişi izdihama qarşı dura bilər. Yalnız əsl kişi «yox» deyə bilər.

Özün əmin ol

Əsl kişi haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Yaradılış kitabının 39-cu fəslindən 1–9-cu ayələri oxu. Yusifin Potifarın arvadı ilə yatmaq imkanı vardı. Qadının

təklifinə onun cavabı necə oldu (8-ci ayə)? O, imtina etməsinə iki səbəb göstərir (8 və 9-cu aylər). Bu hansı səbəblərdir?

Yaradılış kitabının 39-cu fəslinin 10-cu ayəsini oxu. Yusif bu cür sınaqlarla tez-tezmi üzləşirdi? O, bu sınaqlardan necə qaçmağa çalışırdı?

Həmin fəslin 11-23-cü ayələrini oxu. Yusif Potifarın arvadı ilə tək qalanda və qadın onu yenidən yoldan çıxartmaq istəyəndə, o, nə etdi (12-ci ayə)? Bu comərdliyinin qarşılığında Yusif cəzalandırıldı. Bəs Rəbbə qarşı günah işlətəməkdən qaçdığına görə hansı xeyir-duanı hazandı (20-23-cü ayə)?

35.

**Yerin göbəyi və bəşəriyyətin
mərkəzi**

Egoistlərin uydurması

«**Q**ulaq as, qanmazın biri qanmaz! Mənim üçüq heç maraqlı deyil ki, sən bunu necə edəcəksən, amma bu cədvəl və rəqəmlər stolunun üstündə olmalıdır! Təcili!»

Reyçel Taunsend gumbultu ilə telefonun dəstəyini aparatın üstünə qoyub, bağırtı ilə katibəsinin adanı çağırırdı. Uzun xovlu məxmər üzlü mebellər və tünd rəngli ağacdən üz vurulmuş idarənini divarları onun sahibinin mühüm mövqedə olduğundan xəbər verirdi. Masanın bir küncündə oxunmaq məqsədilə «Hər şeydə necə birinci olmaq olar» adlı bir kitab qoyulmuşdur. Reyçel başqalarının maraqları ilə hesablaşmadan və onlara acımasız münasibət göstərərək çox sürətlə məqsədinə doğru irəliləməsi nəticəsində kompaniyasında təcili karyerasını qurdu. Öz məqsədinə çatmaqdan ötrü başqalarının başı üzərindən irəliləmək onu qətiyyənlə təşvişə salmırdı. O, yalan təvazökarlıqdan əziyyət çəkmirdi və şəxsi lovgalıq hissi isə ona əsl zövq verirdi.

Katibəsi iş otağına daxil olan kimi Reyçel əmlərini yağdırmağa başladı.

«Təcili o başiboş, heç bir işə yaramayan Pattersonu bura gətir. Ellisona isə çatdır ki, fərqi yoxdur, əlindəki bütün işləri bir kənara qoyub mənim hesabatlarımla məşğul olsun...»

Katibənin dili topuq çaldı. Baxışlarındakı nəsə bunu etməyə onu məcbur etdi.

«Sizin qızınız... — deyər katibə dilləndi. — Dayə zəng etmişdi. Daniel uşaq meydançasından yoxa çıxıb».

Reyçel telefona əl atdı. O, ani tezliklə suallarını bağıra-bağıra aparata yağdırdı. Nəhayət, dəstəyi yerinə asıb, katibəsinin üstünə qışqırdı: «Mənim keçmiş ərimi tapırsan. Lap yerin dibində də olsa. De ki, BU DƏQİQƏ dayənin yanına yollansın».

Reyçel bir andaca «BMV» markalı maşınına oturub şəhərin küçələri ilə şütüməyə başladı. Yolda siqnallaya-siqnallaya, pedala qaz verə-verə hiddətlə manevr edə-edə dayənin evinə tərəf istiqamət aldı. «Əgər onun başına bir iş gəlsə, özümü öldürərəm». O, işığa tərəf qaçdı. «Birdən onu tapa bilməsəm? Mənə kömək lazımdır».

Maşını tormoz vermədən son dərəcə iti sürətlə tinə döndərdi. «Kim mənə kömək edə bilər? — Bu fikir onu dəhşətə gətirdi. — Kim mənə kömək edər?»

Reyçel birdən başa düşdü ki, hər zaman özünü kainatın mərkəzi hesab etdiyindən ona kömək edəcək bir kimsə qalmayıb. Kömək üçün müraciət edəcək bir kimsə yoxdu. «Elə zənn edirdim ki, mənə heç vaxt kömək lazım olmayacaq. Həmişə özümü elə aparırdım ki, sanki yerdə qalan bütün insanlar heç bir əhəmiyyət kəsb etmir... Elə bil, yeganə vacib insan varsa, o da mənəm».

Reyçel demək olar ki, artıq lazım olan yerə çatmışdı. O, yavaşca sürətini azaldıb yol kəsişməsinə yaxınlaşdı və dayanmaq üçün postda növbə çəkəni vaxtında gördü. Onun qəzəbi vulkan püskürməsinə xatırladırdı. O, arxası uzaqdan görünən piyada keçidində dayanmış növbətçini tanıdı. O, uzun illərdir, bu yol kəsişməsində dayanıb maşınların hərəkətini tənzimləyər, məktəblilərin yolu keçməsinə kömək edərdi. Onun qədd-qaməti həmişə Reyçelə qocalıb əldən düşmüş və gərəksiz görünürdü. İnd isə hər şey onu tormozdan yapışmağa və qiymətli vaxtını itirməyə məcbur etdi. O, lənətlər yağdırmaq üçün ağızını açmağa hazırlaşdı ki, qəfildən növbətçinin bir uşağın — onun uşağının, Danielin əlindən tutduğunu gördü.

Reyçel maşının qapısını taybatay açıb, özünü qocanın üstünə atdı. O, üç yaşlı gülümsəyən qızını onun əlindən alıb, hədsiz aşıb-daşan minnətdarlıq hissi ilə qızını bərk-bərk qucaqladı. Böyük bir korporasiyanın icraçı direktoru olan Reyçel birdən özünü çox qəribə, balaca və köməksiz hiss etdi.

Qoca isə heç gözlənilməyən anda vacib bir insana çevrildi.

Reyçel sanki özünü dünyanın mərkəzində hesab edən xudbinlərdən idi. İstənilən xudbin özünü başqalarından üstün tutaraq təxminən bu cür düşünür: «Başqalarını yaddan çıxartmaq lazımdır. Əgər bu dünyada istədiyim hər şeyə nail olsam, onda həqiqətən xoşbəxt olaram».

Lakin bu uydurmadır.

Bu prinsipin ardınca gedənlər, əlbəttə, nə vaxtsa həm var-dövlət, həm də səlahiyyət qazana bilərlər, lakin belələri tənhalıqdan və ümitsizlikdən yan qaça bilməzlər.

İsa öyrədir ki, hər birimiz, hətta körpə uşaq belə Allahın nəzərində qiymətlidir. Əgər siz ətrafınızdakı insanların dəyərini etiraf etsəniz, onda daha çox xoşbəxt olarsınız. Bu etiraf sizin xoşbəxtliyinizi azaltmayacaq. İsa dəfələrlə bu əmri təkrarlayırdı: «Yaxınımı özün kimi sev». Özündən az deyil. Nə də özündən çox. «Yaxınımı özün kimi sev».

Deyəsən, Şair Conn Donun sözləri də buna çağırır:

Bəli, insan ada deyil,
 Amma materikin bir hissəsidir.
 Dərk etmək asan deyil
 Allahın əli bizi beləcə
 Sərt şəkildə rədd edib.
 Bəşəri dövrandə
 Hər yeni ölümlə
 Sənin də hissən öləcək.
 Matəm zəngi çalınarsa,
 Qəm-qüssə içində fikirləş
 Bu, sənə görə çalınmırmı?

Axı, Allah səni dünyanın mərkəzi yaratmayıb. Lakin O, Özü sənənin həyatının mərkəzi olmaq istəyir.

Özün əmin ol

Egoistlərin uydurmasının cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Kələmdan verilən bu ayələrin hər biri bir xudbin haqqındadır. Göstərilən hər bir yeri oxu və bu iki suala cavab ver: söhbət hansı egoistdən gəlir? Onun başına nə iş gəlir?

2 Şamuel 15:1–12; 18:17 _____

1 Padşahlar 1:5,6, 42–43 _____

Yeşaya 14:3,4, 12–15 _____

Matta 20:20–28 _____

36.

Gözəl deyil, yırtıcıdır

Cildli gözəl haqqında uydurma

Fotomodel zahiri görünüşü Ketrinə «Voq» və «Madmuazel» jurnallarının səhiflərini bəzəməyə imkan verirdi. Onun biçimli boy-buxunu, görünür, sadəcə qara ziyafət paltarları üçün yaradılmışdı. Zərifliyi və lətafəti ilə son dərəcə varlı adamlar üçün təşkil edilən nəfis ziyafəti bəzəyə bilərdi. Bəs görəsən, kanalizasiya lyukunda o, nəyi yaddan çıxartmışdı?

Məşhur «Gözəl və bədheybət» teleserialının qəhrəmanı Ketrin (Linda Hamilton) Ron Perlmanın oynadığı Vinsetin — yarı adam, yarı bədheybətin yeraltı sığınacağına tez-tez baş çəkirdi. Tutaq ki, bu, yeni qabda köhnə əhvalatdır. Amma yenə də bir sual mənə heç cürə rahatlıq vermir: «Axı, o, onda nə tapmışdı?»

Sanki moda jurnalının cildindən düşmüş bu çox gözəl qarasaçlı qəhrəman qadın əslində qəfildən gecə vahiməsi qədər qorxunc, həm də yerin altında yaşayan bir oğlana aşiq olur. Belə olmur!

Əlbəttə, bu əhvalat kino janrı qanunları əsasında qurulmuşdur. Vinsetin xarici görünüşünə baxmayaraq Ketrinin ondan xoşu gəlirdi. O, Aslan maskası altında gizlənən adamı sevirdi. O, onu həssaslığına və incə qəlbinə və ola bilsin, ecazkar səsinə görə sevirdi. Təbii ki, belə əhvalatlar bəyənilir, çünki bu cür sevgiyə tez-tez rast gəlmək olmur.

Bu, ona görə baş verir ki, böyük əksəriyyətimiz cildli gözəl uydurmasına satın alırıq. Biz əslində həyatda hər şeyin necə görünməyimizdən asılı olduğuna inanmağa başlayırıq. Əgər qız El Makfer-sona bənzəmirsə, yaxud, gənc oğlan Patrik Sueyzini xatırlatmırsa, demək, onlar cazibədar deyillər. Lakin bu uydurmadır.

Televiziya verilişləri, jurnallar, video və kinofilmlər daim bizi nəyin gözəl, nəyin gözəl olmadığını təsəvvür etməyə vadar edərək hazır obrazlar təqdim edirlər. Bundan başqa, kütləvi informasiya vasitələri

ciddi cəhdlə bizi inandırmağa çalışır ki, gözəllik xoşbəxtliyi təcəssüm etdirir. İndi isə zəhmət olmasa, nəzərə alın ki, məsihiçi əsla eybəcər olmamalıdır. Hərçənd mütləq deyil ki, «Cordaş» cinsini və «Meybellin» kosmetikasını reklam edən nazənin və dilbərlər kimi görünək. Biz özlüyümüzdə dərk etməliyik ki, gözəllik anlayışı biseps vurulmuş və göy gözlü adi ilahi fiquradan daha çox şeyləri özündə birləşdirir. İnsanın gözəlliyi daha çox onun ruhi keyfiyyətlərindən və xasiyyətindən asılıdır. Allah Davudu İsrailin hökmdarı olaraq onun zahiri görünüşü və fiziki göstəricilərinə görə seçmədi. Özünün dediyi kimi,

...Rəbb insanın gördüyü kimi görməz, çünki insan zahirə, Rəbb isə ürəyə baxar.

1 Şamuel 16:7

Həqiqətən də həyatın göstərdiyi kimi, gözəllik çox vaxt xoşbəxtlik gətirmir. Bəlkə də inandırıcı görsənməyə bilər, amma bəzən gözəllik qızların depresiyasına, gənc oğlanların isə özünə olan inam hissini itirilməsinə səbəb olan bir yarıcıya çevrilir. Tənhalıq, müdafiəsizlik və gərəksizlik hissi keçirən o qədər «gözəl» insanlar var ki...

Həqiqətəndə ki, əgər siz xoşbəxtliyi saçlarınızın rəngində və ya paltarınızın fasonundan asılı olduğunu düşünürsünüzsə, onda mütləq sizdə məyusluq hissi yaranacaq. Əlbəttə, geyiminizin də əhmiyyəti var, amma təkcə güzügüdə əks olunanları müşahidə etməməkdən ötrü bir az dərinlən baxmağı öyrənmək lazımdır. Əgər qarşınızda dayanan insandan xoşlanırsınızsa, onda tezliklə gözlərinizlə görə bilmədiklərinizi bəyanəcəksiniz.

Özün əmin ol

Cildli gözəl haqqında uydurmanın cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Müqəddəs Kitabda xoşbəxt olmağın yolları haqqında çox danışılır. Verilmiş yerləri oxu və əslində insana məhz xoş-

bəxtlik gətirən sözü yaz. Onları xətt çəkilmiş sətirdə yaz. Sonra xoşbəxtliyin zahiri görünüşdən asılı olduğunu deyən sətiri işarə ilə qeyd et.

- [] Zəbur 144:15 _____
- [] Zəbur 32:1 _____
- [] Süleym. Məs. 3:13 _____
- [] Süleym. Məs. 14:21 _____
- [] Süleym. Məs 16:20 _____
- [] Luka 11:28 _____
- [] Yaqub 1:12 _____
- [] 1 Peter 3:14 _____

37.

Hamı necə, mən də elə

Çoxluğun hərəkət etdiyi kimi hərəkət etməyin lazım gədiyi haqqında uydurma

«**H**ə, anacan, özün fikirləş, — deyə həzin səslə Andrea yalvardı. — Axı, biz narkotik, ya da e, nə bilim, başqa heç nə ilə əylənməyəcəyik. Bu, adi əyləncə gecəsidir».

«Sən nə Bredgilə, nə də ki, başqa birisigilə əyləncə gecəsinə getməyəcəksən, əgər evdə onların böyüklərindən bir kimsə olmasa».

«İnana bilmirəm ki, sən mənimlə bu cür rəftar edəsən, — deyə Andrea dilləndi. Orada bütün tanışlarımız yığışacaqlar. Bircə mən evdə qalacam ki, nə var nə var anam hesab edir ki, belə əyləncələr gənc qızlar üçün deyil».

Andrea bazar gününə kimi anasını dindirmədi. *«İndi hamı belə əyləncəli gecələrə gedir. O vaxtdan — atamla sən uşaq olandan bəri çox şey dəyişilib».*

Lakin bazar ertəsi Andrea biləndə ki, Culiya da Bredgildəki əyləncəli gecəyə getməyib, çox təəccüblənmişdi.

«Mənim valideynlərim heç vaxt belə yerlərdə iştirak etməyimə izn vermirlər, — deyə Culiya etiraf etdi. Hətta Sindi belə ora getməmişdi».

Andrea düşünürdü ki, Bredin valideynlərinin nəzarəti olmadan keçirdiyi əyləncədə onların bütün tanışları iştirak edəcək. Əlbəttə, o, əvvəlki kimi anasına açıqlı idi, lakin anasının ona ora getməyə qadağan etdiyi günə nisbətən indi özünü yaxşı hiss edirdi.

Andrea məsələyə geniş yayılmış mövqedən baxırdı: «əgər, hamı edirsə, deməli, mənə də olar».

Lakin bu uydurmadır.

Bunu hamı etmir. Əlbəttə, bəzən əksinə də olur. Lakin ağıllı oğlan və ya qız tez və ya gec başa düşəcək ki, «bunu» ətrafdakıların onları inandırmağa çalışdıqları kimi, elə də çox adam etmir.

Heç də hamı nikaha qədər cinsi münasibətdə olmur. Mənim hesablamalarım əsasən, məsihçi ailəsində tərbiyə almış uşaqların 50%-dən çoxu «bunu» etmir. Və bu rəqəm kifayət qədər çox böyükdür.

Heç də hamı siqaret çəkmir. Bəzi araşdırmalar göstərir ki, bu gün gənclərin 80%-i siqaret çəkmir.

Heç də hamı spirtli içki qəbul etmir. Bir çox araşdırmalar göstərir ki, yuxarı sinif şagirdlərinin 30%-i spirtli içki qəbul etmir. Hətta 10%-i belə heç dadına da baxmayıb.

Heç də hamı narkotik qəbul etmir. Miçigan Universitetinin sosial araşdırmalar mərkəzinin apardığı tədqiqatlarının nəticəsi göstərir ki, yeniyetmələr arasında kokain və başqa narkotiklərdən istifadə edilməsi aşağı düşmüşdür. Amerika gənclərinin 40%-dən artıq bir hissəsi qeyri-qanuni yolla narkotikdən istifadəni rədd etmişdilər.

Heç də hamı imanını itirmir, yaxud deyildiyi kimi, ondan «dönür». İki min yeniyetmənin iştirak etdiyi araşdırmanın nəticəsi göstərmişdir ki, onların 60%-i dinə həyatlarının vacib bir hissəsi kimi baxırlar.

Çox vaxt yeniyetmələr dostlarının və həmyaşıdlarının manipulyasiya etmək və onları digərləri kimi hərəkət etməyə vadar etməkdən ötrü «hamı bünü edir» yalanından istifadə edirlər. Lakin zənnimcə, «hamı bunu edir» uydurmasına inanmağa dəyməz. Bu, heç də belə deyil. Yeniyetmələrin əksəriyyəti «yox» deməyi bacarırlar. Və onlar bunu lap tez-tez edirlər.

Özün əmin ol

«Bunu» hamı edir uydurmasının cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Aşağıda xətt çəkilmiş sətirlərdə «bunu» etməyən yeniyetmələrin adlarını yaz (və ən əsası, öz adını yazmaqdan çəkinmə).

Nikaha qədər cinsi əlaqəyə girməyənlərin 30-40%-i arasında:

Siqaret çəkməyənlərin 80%-i arasında:

Spirtili içki qəbul etməyənlərin 30%-i arasında:

Narkotik vasitələrdən qeyri-qanuni yolla istifadə etməkdən imtina edənlərin 40%-i arasında:

İmanı həyatının ən vacib hissəsi hesab edənlərin 60%-i arasında:

38.

Seks iyərnc kəlmə deyil

Puritan uydurması

«Şənbə günü gecəyarısında» serialının qəhrəmanı, kilsə xanımı Dana Karvey obrazının məşhurluğunun səbəblərindən biri, adi insanların məsihçilik haqqında təsəvvürünü təcəssüm etdirməsidir. Bu qadının ikiüzlülüüyü və riyakarlığı, topuğa qədər tutqun rəngli paltarları və başındakı kiçkası məsihçilərin seksə eyibli və ədəbsiz baxışlarını özündə təcəssüm etdirirdi. Çoxları elə güman edirdi ki, İsanın ardınca gedənlər seksi və seksuallığı mühakimə edən Allaha inanırlar.

Bu uydurmadır.

Seks heç də iyrənc söz deyil. Bu, nəşə biabırçı, iyrənc və ya ədəbsiz bir şey deyil.

Demək olmaz ki, Allah seksə qarşıdır, O, ona nifrət edir. Axı, seksi icad edən elə O Özüdür. O, hər şeyin əsasını qoymuşdur. Yaradılış kitabında Allahın dünyanı necə yaratması yazılıb və orada belə sözlər var:

Allah insanı Öz surətində yaratdı, Allahın surətində yaratdı, Onları kişi və qadın olaraq yaratdı.

Yaradılış 1:27

O, kişi və qadını cinsi əlamətlərinə uyğun yaratdı, onları seksuallığına və təbii hissələrinə görə ayırdı. Və sonra sözün tam mənasında seksual yaradılışa baxıb, Müqəddəs Kitabda yazıldığı kimi,

Allah gördü ki, yaratdığı hər şey yaxşıdır.

Yaradılış 1:31

Seks Allahın dünyanı yaratma planının lap başlanğıcına daxil idi. O, kişi və qadına «Törəyib çoxalın» deyəndə, əlbəttə ki, bunun üçün cinsi münasibətlərin mövcudluğunu nəzərdə tuturdu.

Müqəddəs Kitabda cinsi münasibətlərə dair kifayət qədər açıqlamalar var. Məhəbbət haqqında poema kimi yazılmış Süleymanın Nəğmələr Nəğməsi kitabı sözsüz ki, kilsə xanımını utandırardı. Həvari Pavel Korinfdəki imanlılar cəmiyyətində ər-arvad arasında cinsi münasibətlərə dair vacib məsləhətlər vermişdi. Lakin yadda saxlamaq lazımdır: Müqəddəs Kitabda aydın yazılıb ki, cinsi münasibətlər yalnız ər və arvad arasındakı həzz üçün yaradılmışdır.

Qoy hər kəs nikaha hörmət etsin və kəbin yatağı ləkəsiz olsun; çünki Allah əxlaqsızları və zinakarları məhkum edəcəkdir.

İbranilərə 13:4

Allah seksi yaratdı. İnsan isə onu nikah ittifaqı çərçivəsindən çıxararaq ləkələdi. Allah seksi kişi və qadının cinsi münasibətlərdən həzz alaraq, bundan sevinc və məmnunluq duyaraq bir-birlərinə tamamilə qarışmalarından ötrü yaratmışdı. İnsan isə Allahdan aldığı hədiyyəni təhrif etdi.

Allah «Zina etmə» dediyi vaxt, «əxlaqsız seksual münasibətlərə girməməyi» nəzərdə tutmuşdur. Allah bunu ona görə etməyib ki, sizin sevincinizi öldürmək istəyən ümumbəşər zəhlətökəndir. Xeyr. Bu ona görədir ki, Allah yalnız bir məhəbbət verə bilən sevinc istəyir. Allah sizi imansızlıqdan, yaxud şübhələrdən müdafiə etmək və sizə mükəmməl məhəbbətin, nikahın və seksual qarşılıqlı münasibətlərin ən vacib şərti hesab edilən — inamı vermək istəyir.

O, bizi cinsi yolla keçən xəstəliklərin qorxusundan müdafiə etmək və nikaha girdiyimiz vaxt gələcək seksual həyatımıza əminlik və sakitlik vermək istəyir.

O, bizi təbii yolla qurulmayan və kiminləsə artıq cinsi əlaqəyə girdiyimizə görə tez-tez bağlamağa məcbur olduğumuz uğursuz nikaha gətirən dağıdıcı qarşılıqlı münasibətlərdən qorumaq istəyir.

Və nəhayət, O, insanın nikah gecəsi öz sevgilisinə edə biləcəyi məhəbbət ənamlarından ən böyüyündən birini bizə verməkdən ötrü bakirəliyimizi qoruyub saxlamaq istəyir.

Özün əmin ol

Puritan uyduymasının cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növ-bəti tapşırığı yerinə yetir.

Süleymanın Məsəlləri kitabının 5-ci fəslindən 1–23-cü ayələri oxu. Müdrik insanın qeyri-qanuni sekslə ər-arvad arasındakı seks arasında müəyyənləşdirdiyi fərqə diqqət yetir. Ər-arvad arasındakı cinsi münasibətləri əks etdirən 18 və 19-cu ayələri xüsusi qeyd elə.

Süleymanın Nəğmələr Nəğməsi kitabından həyacanlındırıcı mənzum sətirləri oxu (3–5-ci fəsil). Bu məhəbbət poeması Allahın kişiyə onun arvadı, arvada isə onun əri vasitəsilə verdiyi (yalnız cinsi əhəmiyyəti olmayan) ehtirashlı həzzi təsvir edir.

39.

Çəkmələr, gəmilər, krablar və daha nələr haqqında

Anarxistlərin uydurması

Krab German dənizin dibi ilə iti sürətlə irəliləyərək ailə daşı altına soxuldu.

«Mən azad olmaq istəyirəm, — deyə o, atasına qışqırdı. Başa düşmürəm, hər gün iyirmi dörd saat bu axmaq zirehi daşımağa mənə necə məcbur edə bilərsən! O, mənim hərəkətimi buxovlayır. O, mənim gözəlliyimi heçə endirir. Dostlarımdan bir neçəsi zirehə qarşı etiraz qrupu təşkil etməyi planlaşdırır, mən də onlara qoşulmağa hazırlaşırım!»

Atası krab Fred dərindən nəfəs alıb, özünün ağır qışqacını Germanın çiyinə qoydu (axı, krabların da çiyinləri olur. Baxmayaraq ki, onlar yalnız başqa krabların köməyi ilə çiyinlərinin harada qurtardığını, belin isə başladığını anlaya bilirlər). German gözlərini süzürdü

«Oğul, — Fred dedi, — icazə ver, sənə bir əhvalat danışım».

«Ata, bəsdir mənə hər cür hekayə danışdın...»

«Bu əhvalat məktəbə ayaqyalın getmək üçün sözümdən dönməyən Hamfri adlı bir nəfərin başına gəlib. O, şikayət edirdi ki, çəkmələri həddindən artıq ayaqlarını sıxır. Eyni zamanda deyirdi ki, onlar onun gözəlliyini puç edir. O, güllər və otlaqlar, çöllük və kiçik çaylar boyunca ayaqyalın qaçmaqdan ötrü dəlicəsinə çəkmələrindən azad olmaq istəyirdi. Nəhayət, anası onun təkidinə güzəştə getdi. O, güllə kimi evdən çıxdı və sonra bilirsən, nə baş verdi?»

German ağzını açmaq istəyirdi ki, atası ona cavab verməyə imkan verməyərək hekayəsinə davam etdi.

«Hampfri adlı bu adam limonad butulkasının qırıntısı üstünə ayağını basdı. Onun pəncəsinə iyirmi tikiş qoyulmalı oldu və buraxılış gecəsinə sevgilisi başqa bir oğlanla getdi».

«Kifayət qədər axmaq hekayədir, ata».

«Bəlkə də belədir, amma məsələ ondadır ki, hər bir krab gec, ya tez nə vaxtsa oxşar hissləri yaşayır; düşünür ki, zirehdən tamamilə azad ola bilsəydi, həyat bir qədər yaxşı olardı. Lakin bu məsələ ilə azadlığını məhdudlaşdıran gəmidən yorularaq özünü dalğaların ixtiyarına verən və dənizə atılan dənizçinin arasında heç bir fərq yoxdur. Dənizçi fikirləşə bilər ki, budur azadlıq, amma o, gəmiyə geri qayıtmasa və ya tezliklə sahilə doğru üzməsə, batacaq. Belə olan halda hansı azadlıqdan söhbət gedə bilər?»

German atasının dedikləri barədə düşündü.

«Tezliklə sən öz zirehini atacaqsan, oğul – atası dedi. O, bu haqda vaxtından əvvəl danışmağın lazım gəldiyinin necə ağır olduğunu fikirləşdi.

Cavan krab tamamilə heyrət içindəydi.

«Hə, hə sən səhv eşitmədin, — deyə Fred oğlunun baxışlarındakı sualı cavablandırdı. — Bu, böyüdükləri vaxt bütün krabların başına gəlir. Lakin, — o, xəbərdarədicə tonda səsini qaldırdı, — bu, baş verdikdə həyatında heç vaxt olmadığı kimi tez sınacaqsan. O vaxta qədər ki, sən təzə zirehin bunun kimi belə möhkəm olmayacaq, — o, oğlunun kürəyini qoruyan bərk zirehi döycələdi, — adi vaxtda olduğundan bir az ehtiyatlı və diqqətli olmaq lazım gələcək. Bu zirehsiz sən özünü daha az sərbəst hiss edəcəksən».

«Bütün bunlar çox qəribədir, ata — German dedi. — Heç vaxt bu barədə düşünməmişdim. Sənin dediyinə görə bəzən düşünürsən ki, sanki nəşə onun azadlığını məhdudlaşdırır, amma əslində bu, bizə indiki kimi belə sərbəst olmağa imkan verir. Mən səni düz başa düşdüm?»

Krab Fred böyük qısqacını Germanın çiyinə qoydu və onlar birlikdə ailə daşının altından süründülər.

«Sən nədən bu qədər ağıllısan, oğlum mənim?» — deyə o soruşdu.

Özün əmin ol.

Anarxistlərin uydurmasının cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Çoxları hesab edir ki, On əmr və Məsihin bütün təlimləri azadlığı məhdudlaşdırır və insanları zəncirləyir. Əslində bu əmrlər onları icra edənlərə həqiqi azadlıq verir.

Çıxış kitabının 20-ci fəslindən 1–17-ci ayələri oxu. Bu əmrlərin icrası hansı azadlığı verə bilər? (Məsələn, altıncı əmrin icrası səni cinsi yolla keçən xəstəliklərin yoxluğu qorxusundan azad edə bilər). Cavablarını yaz:

Mattanın müjdəsinin 5-ci fəslindən 1–12-ci ayələri oxu. Bu ayələrə daxil edilən İsanın nəsihətlərinin ardınca getmək sənə hansı azadlığı verə bilər?

Yəhyanın müjdəsinin 8-ci fəslindən 36-cı ayəni oxu. Onu yaz:

40.

Nəfəs kəsiləndə

Şəxsən mən nikaha
çox ciddi yanaşıram!
Yeri gəlmişkən, adın
nədir?

İlk baxışdan sevgi haqqında uydurma

«**H**ə, beləcə ilk məktəb günü mən uşaqların əhatəsində şkafımın yanında dayanıb ordan–burdan söhbət edirdik, — bilirsiniz də uşaqlar nə haqda danışmağı xoşlayırlar. Qəfildən o, içəri girdi.

Məktəbə girdiyi ilk dəqiqədən mən anladım ki, bu qız sadəcə mənim üçün yaranıb. Uşaqlar, o, mükəmməl idi. Çiyinlərinə tökülmüş açıq rəngli saçlarını görəndə kimi damarlarımda qanım donurdu. O, gündən elə yanmışdı ki, sanki çimərlikdə naz–qəmzə içində böyüdülmüşdü. Onun boy–buxunu isə mənim kimi on yeddi yaşlı oğlanın bir saniyədəcə başını gicəlləndirə bilərdi.

Mən aşıq olmuşdum. İlk baxışdan, başa düşürsünüzmü? Hər halda, özüm haqqında bunu əminliklə deyə bilərəm. Əlbəttə, onun diqqətini cəlb etmək və «gözəllik ilahəsi» ilə görüşməyə nail olmaq üçün müəyyən qədər vaxt lazım oldu. Hə, sonra hər şey öz axarına düşdü — toy, uşaqlar, daha sonra isə uzun və xoşbəxt bir ömür yaşadıq».

Aha, deməli, əsl məhəbbət baş verən zaman belə olurmuş. Özü də ilk baxışdan məhəbbət. Bəzən qıza və ya oğlana bircə nəzər salmaq kifayətdir ki, sən artıq həyatının sevgisinə rast gəlib–gəlmədiyini biləsən.

Bu uydurmadır.

Ola bilsin, beləsi yüzdən birində olsun. Lakin bu müstəsna halların özlüyündə həqiqi sevgini təsəvvür etdiyini zənn etmək təhlükəli olardı.

Biz adət etmişik ki, sevgi haqqında belə düşünək: ilk növbədə bu, hissdır — emosiyaların coşması, qan beynə vurur, nəfəs kəsilir. Lakin Müqəddəs Kitabda məhəbbət hər şeydən öncə bir hərəkət kimi təsvir edilir. Belə ki, sənin nə hiss etdiyini deyil, sənin nə etdiyini haqqında danışılır.

Bir çox insanların təsəvvüründə sevgi, Kolumb üçün Yeni İşıqla eyni əhəmiyyət daşıyır. Sən onu axtarmırsan və qəfildən o, qarşına çıxır! Məhəbbət! Lakin əslində hər şey əksinədir. Sevgi bağda becərilən ətirli gülə bənzəyir. Sən toxumu səpirsən, onu sulayırsan, yedirdirirsən, ona ziyan verəcək hər şeydən qoruyursan, daha bir neçə müddət sulayırsan və günlər, həftələr, aylar keçəndən sonra bitkilər çiçəkləməyə başlayır. Sən onu becərməyə və sulamağa davam etsən, o böyüməyə, çiçəkləməyə başlayacaq.

Bəlkə də bir çox qarşılıqlı münasibətlər ona görə düz gəlmir ki, insanlar bunu başa düşümlər: çox az adam hissləri ilə işləməyə hazır olar. Çox az adam toxumları sulamağın lazım olduğunu düşünür. Çox az adam bitkini kökündən qoparan tufana hazır olar. Çox az adam torpağa qulluq etmək istəyər. Nəticədə çox az adama həqiqi sevginin yaydığı xoş ətirdən ləzzət almaq nəsib olar.

Sevginin fəal xüsusiyyəti haqqında yazarkən Həvari Pavel demişdir: «Ərlər, arvadlarınızı sevin, necə ki, Məsih də imanlılar cəmiyyətini sevdi». Bəs Məsih imanlılar cəmiyyətini necə sevdi? «[O] Onun uğrunda Özünün fəda etdi... Beləcə ərlər də arvadlarını öz bədənləri qədər sevməlidirlər: öz arvadını sevən özünü sevir. Çünki heç kim heç vaxt öz bədəninə nifrət etməmişdir, lakin Rəbb cəmiyyətdə etdiyi kimi, onu *yedirir və bəsləyir*». (Efeslilərə 5:25, 28, 29, *müəllif kursivi*).

Siz əvvəlki kimi, o məftunedici sarışın yanınızdan keçdiyi vaxt həyəcan keçirə bilərsiniz. Futbol komandasının kapitanı bir baxışla ağınlınızı başdan ala bilər. Lakin bu, məhəbbət deyil. Bu heyran olmaqdır. Heç də balaca bir toxumdan gözəl ətirli gül yetişdirməyə ruhlandırılan hiss deyil.

Özün əmin ol

İlk baxışdan sevgi haqqında əsatinin cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Həvari Pavelin sevgiyə həsr etdiyi Korinfilərə birinci məktubun məşhur fəslini, 13-cü fəslə oxu. Oxuduqlarınla həqiqi sevgini xarakterizə edənlər arasındakı uyğunluğu yaz.

Sevgi _____
 Sevgi _____ (4-cü ayə)
 Sevgi hər şeyə _____
 Hər şeyə _____
 Hər şeyə _____ (7-ci ayə)
 Məhəbbət etməz _____
 Etməz _____
 Etməz _____ (4-cü ayə)
 Etməz _____
 Etməz _____
 Etməz _____
 Hesabını tutmaz _____ (5-ci ayə)
 Məhəbbət etməz _____
 İsə _____
 Məhəbbət əsla _____ (8-ci ayə).

İndi isə yazdıqlarına bax. Sadalanan xüsusiyyətlərdən neçəsi emosiyalarla əlaqəlidir? Onlardan neçəsi əməllərlə əlaqəlidir?

41.

Öz — özünü sağalt

Humanistlərin uydurması

T icarət mərkəzində dolaşan Baddi və Natan kitablar dolu bir masanın qarşısında dayandılar. Masanın arxasında uşaqlara xoş təbəssümlə gülümsəyən kişi ilə qadın oturmuşdu.

«Bilmək olarmı, sizi nə maraqlandırır?» — deyə kişi soruşdu.

Bir neçə broşurani, məsələn, «İsa heç vaxt mövcud olmayıb» adlı broşurani pulsuz götürmək olardı. Digərləri üçün isə pul ödəmək lazım gəlirdi. Kainat, təhsil, kilsələrin və dövlətlərin bölünməsi haqqında ümumi hekayələr vəd edən bu kitabların adları isə kifayət qədər cəlbədicə səslənirdi.

«Bir buna bax», — deyə Baddi «Müqəddəs Kitab üzrə Ayzik Əzimovun yol bələdçisi» adlı qalın bir kitabı əlinə alıb, «Mən bu adam haqqında eşitmişəm» — dedi.

«Əlbəttə, — deyə kişi ayağa qalxıb masanın üstünə əyildi. — Bu, çox mükəmməl kitabdır. Bu kitabda nəinki Nuh əyyamı və Qara dəniz vasitəsilə qaçaqçılıq haqqında az məlum olan faktlar açıqlanır, eyni zamanda haqqında Müqəddəs Kitabda bir kəlmə belə olmayan bəzi məqamlar işıqlandırılır. Bu kitabda tarixi faktlarla Müqəddəs Kitab əfsanələrinin birləşərək bəşəriyyət haqqında daha aydın təsəvvür yaratması göstərilib.

«Hə, əlbəttə». Natan başı ilə kişiyyə razılığını bildirdi. Lakin Baddinin əlindən kitabı alıb masanın üstünə qoyaraq «Gedək burdan» — dedi.

«Nə oldu sənə belə? — bir neçə addım uzaqlaşdıqdan sonra Baddi soruşdu. — Nə üçün belə tez biz oradan uzaqlaşdıq?»

Natan çiyinlərini çəkib «Bilmirəm. Orada nəşə heç yaxşı deyil» dedi.

Natan müdrikcəsinə hərəkət etmişdi. O, ideyalarının bəzən dərhal tanımaq çətin olan dünyəvi humanistlərin uydurmalarının təsiri altına

düşmədi. Lakin onlar istənilən halda Müqəddəs Kitaba, məsihçilərə və imanlı cəmiyyətlərinə qarşı çıxırlar.

Humanistlər hesab edirlər ki, dünyanı yalnız insanlar özləri xilas edə bilərlər. Allah insanı xilas edə bilməz, çünki onlar Allahın mövcudluğunu ehtimal etmirlər. İnsanı din də xilas edə bilməz, çünki din — yalandır. Humanist xilas, sülhü və xoşbəxtliyi göyde deyil, özündə axtarmalıdır.

Humanistlər hesab edirlər ki, şəxsi xilasın və dünyanın yaxşılaşmasının yeganə ümidi ondan ibarətdir ki, insan dini növdə düşüncələrdən imtina etməli və heç nəyə inam insanı tam xilas edə bilməz, insan ancaq özünə güvənməlidir. Onlar həqiqətdən inanırlar ki, Allahın heç bir köməyi olmadan insan özünü və əhatəsində olan aləmi pisləkdən qurtarmaq iqtidarındadır.

Bu uydurmadır.

Bəşəri tarix təsdiqləyir ki, bütün texniki proqreslərə baxmayaraq biz nə alicənab, nə də ki, xeyirxah olmayacağıq. Humanistlərin hərəkəti sülhü artırmadı və müharibəni aradan qaldırmadı. İnsan bütün problemləri öz gücü daxilində həll etmək iqtidarında deyil. Buna XX əsrin reallığı şəhadətçilik edir: iki dünya müharibəsi, Hitler rejimi, Stalin rejimi, makkartizm, ku-klusklan, atom bombasının yayılması, insanların müharibədən, aclıqdan və sıxıntılardan əziyyət çəkməsi — bütün bunlar göstərir ki, bəşəriyyətin şəxsi gücə və ağıla ümid bəsləməsi hədərdir.

Əlbəttə, biz bütün gücümüzü müharibələrin, aclıqların baş verməməsinə yönəltməliyik. Biz xəstəliklərlə, ədalətsizliklərlə mübarizə aparmalıyıq. Lakin bəşəriyyət öz-özünü xilas edə bilməz. «Və başqa heç kimdə xilas yoxdur; çünki səma altında insanlara verilmiş başqa bir ad yoxdur ki, onunla xilas ola bilək». (Həvarilərin işləri 4:12)

Gələcək əsrdə də humanistlər xilasa, Pavelin birinci yüzillikdə yazdığı o kəslərdən yaxın olmayacaqlar:

Onlar Allahın həqiqətini yalanla dəyişdilər və Xaliq əvəzinə məxluqa pərəstiş və ibadət etdilər. O Allah ki, əbədi olaraq mübarəkdir. Amin!

Romahlara 1:25

Özün əmin ol

Humanistlərin uydurmasının cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Yeremya peyğəmbərin kitabının 16-cı fəslindən 20–21-ci ayələri oxu. Bu sözlərin humanistlərin uydurması ilə nə kimi əlaqəsi var?

35-ci Zəburdan 1–3-cü ayələri oxu. Bu sözləri humanist adlananların əqidələrinə aid etmək olarmı? Necə?

36-cı Zəburdan 39-cu ayəni oxu. İnsanın özü-özünü xilas edəcəyi haqda humanistlərin ümid etdiyi gələcəyə dair oxuduqların əsasında hansı nəticəni çıxartmaq olar?

61-ci Zəburdan 1–3-cü ayələri oxu. Bu ayələrdə «yalnız» sözü hansı əhəmiyyətə malikdir? Hər dəfə «mənim, mənim» sözləri qarşına çıxdıqca, vurğu ilə bu ayələri təkrarən oxu.

Korinflilərə 1-ci məktubun 3-cü fəslindən 11-ci ayəni oxu. Bu ayələrə əsasən, humanistləri hansı gələcək gözləyir?

42.

Evdə daha yaxşıdır

Cənnətin yerdə də olması haqqında uydurma

B elinda Karlayl özünün «Cənnəti yerdə də tapmaq olar» xiti ilə bu yaxınlarda ən yaxşı iyirmi mahnı arasında aparıcı yeri tutmuşdu.

Pis mahnı deyil, amma teologiya ilə birlikdə çox pisdir.

O, bu mahnını oxuyan yeganə insan deyil. Ola bisin, siz bu mahnını başqa ifalarda da eşitmişiniz.

«Bilirsən, nə düşünürəm?» (səninlə birgə avtobusda gedən qızın yanında əyləşən dəri gödəkcəli oğlana nə dediyinə diqqət yetirməli-sən.) «Mən düşünürəm ki, cənnət bizim daxilimizdə yerləşir, bu, ruhun vəziyyətidir. Bəs sən necə düşünürsən?»

Bəlkə də ola bilsni, sizə valın tərs üzünə qulaq asmaq nəşib olub.

«Ey, səninləyəm. — tatuajlı kök kişi ağ önlüklü oğlana deyir. — Mən burada cəhənnəm əzabı çəkmişəm». Bu sözləri deyərək o, var gücü ilə yumruğunu dirəyə vurur. «Mənim yaşadığımla heç bir cəhənnəm əzabı müqayisəyə gəlməz».

Sizə nə deyim? Bu uydurmadır.

Bəli, bəzən insanın qismətinə elə xoşbəxtlik nəşib olur ki, belə vəziyyətdə ona bundan daha yaxşısını təsəvvür etmək çətindir. Düzdür, bəzən başımıza elə hadisələr gəlir ki, onlar o qədər ağır olur ki... Düşünürük ki, sanki cəhənnəmdə də belə ola bilməz.

Və bununla belə, Müqəddəs Kitabda aydın deyilir ki, real cənnət və real cəhənnəm mövcuddur.

İsa Öz ardıcılılarına demişdi:

Atamın evində çox otaqlar vardır: elə olmasaydı, sizə deyərdim. Çünki sizə yer hazırlamağa gedirəm.

Yəhya 14:2

O, insanlardan cin qovduqlarına görə sevinən şagirdlərinə

Amma ruhların sizə itaət etməsinə sevinməyin, lakin sizin adlarınızın göylərdə yazıldığına sevinin.

Luka 10:20

deməklə açıqcasına aydınlatdı ki, cənnət — ciddi cəhd göstərməli olan bir yer, yaxud vəziyyətdir.

Həvari Yəhya isə qocalıq illərində Müqəddəs Kitabın sonuncu Vəhy kitabında cənnət və gələcək barədə gördüyü vəhydən cənnəti bizə Allahın olduğu yer kimi təsvir edir: «...ölüm mövcud olmayacaq; artıq nə kədər, nə fəryad, nə də ağrı olacaqdır», Allahın «qulları Ona xidmət edəcəklər. Onun üzünü görəcəklər... və əbədi olaraq səltənət sürəcəklər» (Vəhy 21:4; 22:3–5). Cənnətin yerdə də ola bilməsini düşünən avtobusdakı qıza Müqəddəs Kitabın sözləri ilə demək olar ki, «Siz hələ heç nə görməmişsiniz!»

Lakin Allahın Kəlamında açıq aydın deyilir ki, gələcəkdə günahkarları «cəhənnəm» adlanan yerdə cəza gözləyir. İsa həmin vaxt haqqında açıqca demişdir: «O zaman solundakılara deyəcək: «Ey lənətə gəlmişlər, Mənim yanımdan iblis ilə onun mələklərinə hazırlanmış olan əbədi oda yollanın!» (Matta 25:41)

Yəhya Özünün vəhyində tövbə etməyən günahkarları gözləyən cəzalardan da bəhs edir: «Qorxaqların, imansızların, məkrulların, qatillərin, əxlaqsızların, sehrbazların, bütperəstlərin və bütün yalançıların isə aqibəti od və kükürlə yanan göldədir; bu, ikinci ölümdür» (Vəhy 21:8). Bu, təəssüf doğurur, lakin həmin kök kişiyə də Müqəddəs Kitabın sözləri ilə demək olar: «Siz hələ heç nə görməmişsiniz!»

Əslində cəhənnəm haqqında Müqəddəs Kitabda çox deyilib, onun tutqun təsvirində dəfələrlə rast gəlmək olar. Bu xəbərdarlıq tormozları tutmayan və dik enişlə üzüaşağıya doğru iti sürətlə gedən yük maşınının verdiyi qulaqbatırıcı siqnal səsinə bənzəyir.

Təəssüf ki, haqlı olaraq cəhənnəmə düşəcək olanlar Müqəddəs Kitabın bu xəbərdarlığına lazımı diqqətlə yanaşmır. Cənnət barədə verilən vədi hamı nəzərə almır. Lakin İbraniyə məktubunda deyildiyi kimi: «Buna görə biz eşitdiklərimizə daha çox diqqətlə qulaq asma-

lıyıq ki, axın bizi onlardan ayırmasın. Çünki əgər mələklər vasitəsilə deyilən söz sabit oldusa, hər cür cinayət və itaətsizlik haqlı əvəz aldısı, bu dərəcədə böyük qurtuluşa etinasızlıq göstərsək, biz necə yaxa qurtararıq?..» (İbraniyə 2:1–3).

Özün əmin ol

Cənnəti yerdə də tapmaq olar uyduymasının cəfəngliyinə əmin olmaq üçün növbəti tapşırığı yerinə yetir.

Kələmdan aşağıdakı yerləri oxu və xüsusi çəkilmiş sətirlərdə cənnət haqqında dörd natiqin və ya yazıçının adlarını yaz:

1. Matta 6:20 _____
2. 2 Korinflilərə 5:1 _____
3. 2 Peter 3:13 _____
4. Vəhy 19:11 _____

İndi isə cəhənnəm haqqında dəyənlərin adlarını yaz:

5. Matta 23:33 _____
6. 2 Peter 2:4 _____
7. Vəhy 20:13–15 _____

(Cavablar: 1. İsa; 2. Pavel; 3. Peter; 4. Yəhya; 5. İsa; 6. Peter; 7. Yəhya)

Mündəricat

Giriş.....	3
------------	---

ALLAH HAQQINDA UYDURMALAR

1. Kosmik polis	5
2. «Ulduzların müharibəsi»ndən Lyukun Allahu	9
3. Xeyirxah Şaxta Baba.....	13

İSA HAQQINDA UYDURMALAR

4. İsa Peyğəmbər	17
5. İsa — məşhur insandır, vəssalam	23
6. İncə təbiətli İsa	27
7. Xəyalpərəst İsa	31
8. Ağdərili İsa	35

MÜQƏDDƏS KİTAB HAQQINDA UYDURMALAR

9. Tək yeganə.....	41
10. Müqəddəs Kitab və İsveç pendiri.....	45
11. Müqəddəs Kitab və xarab olmuş telefon oyunu.....	49
12. Həqiqət, yoxsa ki, əfsanə	55
13. Həkim Luka və haradan götürüldüyü məlum olmayan «Politarx» sözü	59
14. Həqiqi peyğəmbərlik, yaxud gözlənilməyən növbəti təsadüflər?	65

DİRİLMƏ HAQQINDA UYDURMALAR

15. Yalandan özünü ölülüyə vurmaq?	71
16. Gözbağlıca oyunu?.....	77
17. Gizlənpaç oyunu?	81

MƏSİHÇİLİK VƏ MƏSİHÇİLƏR HAQQINDA UYDURMALAR

18. Ruslar üçün yaxşı olan almanlarda ölümə bərabardır	87
19. Hər şey müqayisə nəticəsində dərk edilir	91
20. Səməvi yoxlamada hamı olacaq	95
21. Nəyi bildiyiniz yox, kimi tanımağınız mühümdür	99
22. İntellektuallara giriş qadağandır	103
23. Ceff və professor.....	107
24. Avraam Linkoln və səhər saat 10-a təyin edilmiş tarix imtahanı	111
25. Pörtülmüş pomidorlar və krossovkalar	117
26. Şübhə ola bilməz	123
27. Ev bitkiləri dualara cavab vermir	127
28. Günah, sünilik və Bill Qrem.....	131
29. Hiyləgər ilanın vədi	135
30. Bütün bunlar nə üçün başıma gəlir?	139

HƏYAT VƏ XOŞBƏXTLİK HAQQINDA UYDURMALAR

31. Varlıdılar, demək, xoşbəxtidilər.....	143
32. Həyasızlıq və diribaş Docer	147
33. Zəiflərlə, iradəsizlərlə, talançılarla yoldaşlıq etmirik.....	151
34. Oğlanlar islaholunmazdır.....	155
35. Yerin göbəyi və bəşəriyyətin mərkəzi.....	159
36. Gözəl deyil, yırtıcıdır	165
37. Hamı necə, mən də elə	169
38. Seks iyrənc kəlmə deyil.....	173
39. Çəkmələr, gəmilər, krablar və daha nələr haqqında.....	177
40. Nəfəs kəsiləndə	181
41. Öz — özünü sağalt.....	185
42. Evdə daha yaxşıdır.....	189